

GEDEPUTEERDE STATEN VAN DE PROVINCIE GRONINGEN

Groningen, 17 juli 2019

Dossiernr. : K5915

Documentnr. : 2019-065566

Verzonden : 18 juli 2019

Het college van Gedeputeerde Staten heeft op 25 juni 2019 een verlengingsverzoek in het kader van de Wet natuurbescherming, onderdeel Soorten, ontvangen voor het project Isolatiewerkzaamheden daken en spouwmuren in de gemeenten Bellingwedde, Oldambt, Veendam, Delfzijl, Vlagtwedde.

De aanvraag is ingediend door Eco Reest BV, Industrieweg 20, 7921 JP te Zuidwolde, in opdracht van Acantus, Aquapark 7, 9641 PJ te Veendam.

BESLUIT:

Het college van Gedeputeerde Staten besluit:

- I. de op 20 oktober 2017 verleende ontheffing met kenmerk K5915 (documentnummer 2017-092855) te wijzigen zoals hiernavolgend in dit besluit staat beschreven;
- II. de genoemde einddatum van de oorspronkelijke ontheffing, te weten 1 oktober 2020, komt te vervallen en zal gewijzigd worden in de nieuwe einddatum, te weten: 1 oktober 2022;
- III. Het besluit van 20 oktober 2017 verder ongewijzigd van kracht te laten;
- IV. De bijlagen deel uit te laten maken van dit besluit;
- V. Voor zover de aanvraag niet in overeenstemming is met de gestelde voorschriften en beperkingen, zijn deze laatste bepalend. Bij strijdigheid tussen de voorschriften en de bijlagen bij dit besluit prevaleren deze als volgt:
 1. voorschriften;
 2. overwegingen bij dit besluit;
 3. overwegingen bij besluit van 20 oktober 2017;
 4. het wijzigingsverzoek van 25 juni 2019 en de aanvraag van 21 september 2017, inclusief de oorspronkelijke bijlagen.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Groningen:

namens dezen:
A.J. Hoogerwerf
Hoofd van de afdeling Landelijk Gebied en Water

Deze brief is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.

Toelichting

Wij verwijzen u naar de bijlage Overwegingen bij het Besluit voor nadere motivering.

Bezwaar

Als u het niet eens bent met dit besluit bestaat de mogelijkheid om binnen zes weken na verzenddatum van deze brief een bezwaarschrift in te dienen. Meer informatie daarover vindt u op de website van de provincie Groningen (<https://www.provinciegroningen.nl/contact/klacht-over-de-provincie/bezwaar-maken/>). Als u overweegt een bezwaarschrift in te dienen, zouden wij het op prijs stellen als u eerst contact met ons opneemt. Wellicht kunnen uw bezwaren door een toelichting van ons worden weggenomen.

Het bezwaar dient enkel gericht te zijn op dit besluit. Tegen overige zaken die reeds in de ontheffing van 20 oktober 2017 zijn vastgesteld, is indienen van een bezwaar niet meer mogelijk.

Het indienen van een bezwaarschrift schort de werking van dit besluit niet op. U kunt daarvoor een verzoek om voorlopige voorziening indienen bij de rechtbank. Een voorlopige voorziening is een zelfstandige procedure. Meer informatie over het vragen van een voorlopige voorziening vindt u op www.rechtspraak.nl.

Meer informatie

Wij vertrouwen er op dat voldoende duidelijk is welke voorwaarden aan dit besluit verbonden zijn. Heeft u nog vragen, dan kunt u bellen naar telefoonnummer 050 - 316 48 89. U wordt dan doorverbonden met een medewerker die uw vragen zal beantwoorden. Bij correspondentie over deze brief verzoeken wij u het correspondentienummer te vermelden.

BIJLAGEN

Voorschriften

De voorschriften in de ontheffing van 20 oktober 2017 blijven ongewijzigd van kracht.

Overwegingen bij Wijzigingsbesluit

Wijzigingsverzoek

Op 20 oktober 2017 is door de Provincie Groningen aan Acantus een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming, onderdeel Soorten, kenmerk K5915 met documentnummer 2017-092855, verleend voor het project Isolatiwerkzaamheden dak en spouwmuur. Deze ontheffing is afgegeven voor de periode van 20 oktober 2017 tot en met 1 oktober 2020, ten aanzien van gierzwaluw, huismus, Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis en laatvlieger. Nu, anno 2019, wordt reeds voorzien dat deze einddatum niet haalbaar is voor enkele van de geplande werkzaamheden. Het blijkt namelijk dat de huidige werkzaamheden dusdanig uitlopen dat het werk pas in 2022 gereed zal komen.

Met inachtneming van de nog steeds geldende voorschriften, wordt nu het verzoek gedaan de einddatum aan te passen, zodat ook de laatste werkzaamheden nog onder deze ontheffing uitgevoerd kunnen worden.

Beoordeling

Het werken volgens de voorschriften borgt de staat van instandhouding van gierzwaluw, huismus, Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis en laatvlieger. Door de werkzaamheden en het werken volgens de voorschriften te verlengen tot 2022, komt de staat van instandhouding van deze soorten niet ineens in gevaar.

De nieuwe einddatum van de werkzaamheden wordt 1 oktober 2022. Daarbij blijven de oorspronkelijke voorschriften van kracht. Hiermee blijft de gunstige staat van instandhouding van de aanwezige beschermde soorten voldoende gewaarborgd.

Conclusie

Omdat de gunstige staat van instandhouding van de aanwezige beschermde soorten niet in het geding is, kan aan het verzoek om wijziging van de oorspronkelijke ontheffing tegemoet worden gekomen.

Daarom wijzigen wij, Gedeputeerde Staten van de provincie Groningen, de ontheffing, van 20 oktober 2017 in het kader van de Wet natuurbescherming op bovengenoemd aspect. De activiteit kan daarmee in het omschreven plangebied binnen de nieuwe ontheffingperiode en met inachtneming van de voorschriften gerealiseerd worden.

FORMULIER

Let op! Dit aanvraagformulier wordt regelmatig als gevolg van gewijzigde inzichten aangepast; raadpleeg voor de meest recente versie daarom www.provinciegroningen.nl

**provincie
groningen**

Provincie Groningen

Afdeling LGW
Sintjansstraat 4
9712 JN Groningen
Postbus 610
9700 AP Groningen
www.provinciegroningen.nl
T 050-3164543
Secretariaat_LGW@provinciegroningen.nl

Aanvraagformulier Wet natuurbescherming (Wnb) Module 2 Soortenbescherming

Voor u verder gaat

Voor het indienen van een aanvraag voor een vergunning en/of ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming moet u [altijd eerst de basismodule invullen](#).

Lees eerst de toelichting bij deze module. In de toelichting vindt u onder andere ook de verplichte onderdelen die een eventueel bij te voegen activiteitenplan moet bevatten. Mocht na indienen van uw aanvraag blijken dat enkele gegevens ontbreken, zullen we daarover contact met u opnemen en zal u verzocht worden de ontbrekende onderdelen nog na te sturen. Dit heeft geen gevolgen voor de verdere beoordeling of behandeltijd, mits het om betrekkelijk kleine aanvullingen gaat.

Voor het aanvragen van een vergunning worden kosten in rekening (leges) gebracht. Het tarief van de provincie kunt u vinden via Overheid.nl in de Legesverordening provincie Groningen 1993. Hiervoor zal bij de ontvangstbevestiging die u na indienen van de aanvraag van ons ontvangt, een factuur worden meegezonden. Wij verzoeken u de leges binnen twee weken na de verzenddatum van de ontvangstbevestiging aan ons over te maken.

Na indiening wordt uw aanvraag in behandeling genomen. De behandeling neemt 13 weken in beslag met een mogelijke verlenging van zeven weken, met uitzondering van de PAS-aanvragen waarvan de behandeltermijn 26 weken is. Nadere informatie over zienswijzen-, bezwaar- en beroepsprocedure ontvangt u te zijner tijd bij het (ontwerp-)besluit.

Indien u vragen heeft, kunt u altijd contact opnemen met de Frontoffice van de Provincie Groningen, via mailadres info@provinciegroningen.nl of telefoonnummer 050 - 316 49 11.

Bij voorkeur aanvraag digitaal indienen

Graag ontvangen wij uw aanvraag digitaal via loketvergunningen@provinciegroningen.nl, onder vermelding van de naam van de activiteit. Daar wordt uw aanvraag in ontvangst genomen. Voor vragen met betrekking tot de status van uw aanvraag kunt u zich tot dit e-mailadres wenden of anderszins telefonisch via de Frontoffice (050 - 316 49 11).

Inhoudelijke vragen kunt u mailen aan natuurbeschermingswet@provinciegroningen.nl, de zogenoemde Backoffice Natuur van de provincie Groningen. Daar zitten de deskundigen die uw aanvraag inhoudelijk zullen beoordelen.

Indien digitaal aanleveren niet mogelijk is, kan de aanvraag ook per post (één exemplaar is voldoende) worden gezonden naar:

Provincie Groningen, Loket Vergunningen Afdeling O&M, Postbus 610, 9700 AP Groningen.

Heeft u de checklist ingevuld?

Er zijn twee soorten checklists beschikbaar [gebiedsbescherming](#) en [soortenbescherming](#). Een ingevulde checklist geeft antwoord op de vraag of u een vergunning en/of ontheffing moet aanvragen of een melding houtopstanden moet indienen.

Juiste bevoegd gezag?

Voor het indienen van een aanvraag is het van belang dat de aanvraag voor vergunning/ontheffing/ het indienen van een melding bij het juiste bevoegd gezag wordt ingediend. De hoofdregel is dat de provincie waarbinnen de activiteit (hoofdzakelijk) plaatsvindt het bevoegd gezag is voor de aanvraag voor een vergunning of ontheffing of voor het indienen van een melding. Op deze hoofdregel zijn uitzonderingen. In de toelichting vindt u meer informatie over de hoofdregel en de uitzonderingen.

Bijlage bij module 2 Soortenbescherming: Lijst Groninger soorten en habitats

De [lijst Groninger soorten en habitats](#) geeft u een indicatie hoe de dier- en plantensoorten in de provincie Groningen zijn beschermd. De wijze waarop ze beschermd zijn (via art. 3.1, 3.2 lid 6, 3.5, 3.6 lid 2, 3.10, Habitatrichtlijn, Vogelrichtlijn, Verdragen van Bern en Bonn) is van invloed op het invullen (en beoordelen) van het aanvraagformulier bij Module 2 Soortbescherming Wnb.

Module 2 Soortenbescherming

Algemeen:

Per vraag wordt - indien van toepassing - om een korte samenvatting gevraagd. Een uitgebreide beschrijving dient te worden opgenomen in een *activiteitenplan*. Dit plan dient als bijlage bij de aanvraag te worden gevoegd. *Bij elke vraag dient u aan te geven in welk hoofdstuk/paragraaf en op welke bladzijden van het activiteitenplan de uitgebreide beschrijving is opgenomen.*

1 Beschrijving activiteit

1.1 Beschrijving initiatief

Om te kunnen beoordelen welke verbodsbepalingen worden overtreden, dient u een beschrijving te geven van uw activiteit. Het gaat hier bijvoorbeeld om het beschrijven van (locatie en periode van) de werkzaamheden, de invloedssfeer van de werkzaamheden, de wijze waarop de werkzaamheden uitgevoerd zullen worden, gehanteerde onderzoeksmethoden naar beschermde soorten, etc. Het detailniveau hangt af van de omvang en de complexiteit van de activiteit. Geef onderstaand een korte samenvatting.

Isolatiwerkzaamheden woningen. De spouwmuur wordt gevuld met isolatieparels en het dak wordt van buitenaf geïsoleerd door de oude dakpannen te verwijderen en een nieuwe (isolatie)plaat en nieuwe dakpannen aan te brengen.

Daarnaast wordt de vloer geïsoleerd. Dit heeft echter geen negatieve gevolgen voor beschermde soorten.

1.2 Werken volgens een gedragscode

Worden de werkzaamheden uitgevoerd overeenkomstig een geldige door de Staatssecretaris van EZ goedgekeurde gedragscode?

Nee

Ja

Geef hierbij aan welke gedragscode(s) van toepassing is/zijn en op welke wijze de werkzaamheden conform de gedragscode(s) worden uitgevoerd.

2 Aanwezigheid beschermde soorten en onderzoek

Geef in onderstaande tabel aan welke beschermde soorten aanwezig zijn binnen de invloedssfeer uw activiteit. In de toelichting wordt uitvoerig beschreven op welke wijze u dient te onderzoeken welke beschermde soorten in de invloedssfeer van de activiteit aanwezig zijn en hoe mogelijke effecten van uw activiteit op die soorten beoordeeld moeten worden. In de onderstaande tabel vat u de resultaten van dat benodigde onderzoek samen.

Let op! De volgende soorten hoeft u niet in te vullen:

- Soorten die niet beschermd zijn volgens de Wnb;

- Beschermde soorten die bij Provinciale Verordening zijn vrijgesteld voor de activiteiten in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling of bestendig beheer en onderhoud;
- Beschermde soorten waarop volgens uw verwachting uw initiatief, bijvoorbeeld dankzij het vooraf treffen van bewezen effectieve maatregelen (mitigerende maatregelen), geen negatieve effecten heeft en dus overtreding van een verbodsbepaling niet aan de orde zal zijn. Indien u twijfelt, dient u deze soorten wel in de tabel te vermelden en zullen wij beoordelen of een ontheffing nodig is.
- Indien u de werkzaamheden uitvoert overeenkomstig een goedgekeurde gedragscode (zie 1.2), geldt een vrijstelling voor de betreffende soort(en).

Aanwezige beschermde soort i.h.k.v. de aanvraag	Essentiële functie(s) van het plangebied voor de soort(en) ¹	Kritische periode voor de soort ² aanwezig in het plangebied	Soort vastgesteld op basis van welke informatie ³
Gewone dwergvleermuis	Paar-, zomer- en kraamverblijfplaatsen. Mogelijke winterverblijfplaatsen.	Half mei – half juli en november - maart	Soortgericht nader onderzoek conform vleermuisprotocol 2013
Ruige dwergvleermuis	Paar- en zomerverblijfplaatsen. Mogelijke winterverblijfplaatsen	november – maart	Soortgericht nader onderzoek conform vleermuisprotocol 2013
Laatvlieger	Zoerverblijfplaatsen, mogelijke winterverblijfplaatsen	Oktober – maart	Soortgericht nader onderzoek conform vleermuisprotocol 2013
Gierzwaluw	Nestlocaties	Half april – half augustus	Soortgericht nader onderzoek conform soortenstandaard gierzwaluw
Huismus	Nestlocaties	Maart – augustus	Soortgericht nader onderzoek conform soortenstandaard huismus
.			
.			
.			

¹ Bij voorbeeld leefgebied, foerageergebied, vaste rust- of verblijfplaats, pleisterplaats, baltslocatie, nest of kraamkolonie.

² Bijvoorbeeld voortplanting-/baltsperiode, overwinteringsperiode

³ Gebruikte onderzoeksmethode en/of bronnen voor vaststellen soorten en functies. Bijvoorbeeld gebruik gemaakt van NDFF gegevens (actualiteit gegevens noemen) of Waarneming.nl in combinatie met gericht onderzoek, bijvoorbeeld onderzoek naar verblijfplaatsen, routes en jachtgebied vleermuizen op basis van het vleermuisprotocol.

3 Soorten en verbodsbepalingen

3.1 Voor welke soorten wordt een ontheffing aangevraagd? Geef daarbij aan welke verbodsbepaling(en) van toepassing is (of zijn)			
Nederlandse en wetenschappelijke naam soort	Beschermingsregime / verbodsbepalingen		
	Vogels (VR)	soorten van bijlage IV HR en bijlage I en II Bonn en Bern m.u.v vogels VR	Soorten genoemd in bijlage A en B van de Wnb
Gewone dwergvleermuis (<i>Pipistrellus pipistrellus</i>) Ruige dwergvleermuis (<i>Pipistrellus nathusii</i>) Laatvlieger (<i>Eptesicus serotinus</i>)	Art. 3.1, opzettelijk: ☐ doden ☐ vangen ☐ storen ⁴ Art. 3.1, nesten, rustplaatsen en eieren opzettelijk: ☐ vernielen ☐ beschadigen ☐ nesten weg te nemen Art. 3.1, eieren : ☐ rapen en onder zich hebben Art. 3.2 lid 6, (delen van) vogels of uit vogels verkregen producten anders dan voor verkoop ☐ onder zich hebben ☐ vervoeren ⁵	Art. 3.5, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk: ☐ doden ☐ vangen X verstoren Art. 3.5, vaste nesten, voortplantings- of rustplaatsen opzettelijk: X vernielen X beschadigen Art. 3.5, eieren opzettelijk: ☐ vernielen ☐ rapen Art. 3.6 lid 2, dieren, m.u.v. vogels, en planten ⁶ anders dan voor verkoop: ☐ onder zich hebben ☐ vervoeren Art. 3.5, planten opzettelijk: ☐ plukken ☐ verzamelen ☐ afsnijden ☐ ontwortelen ☐ vernielen	Art. 3.10, in hun natuurlijke verspreidingsgebied, opzettelijk: ☐ doden ☐ vangen Art. 3.10, vaste nesten, voortplantingsplaatsen of rustplaatsen opzettelijk: ☐ beschadigen ☐ vernielen Art. 3.10, vaatplanten opzettelijk: ☐ plukken ☐ verzamelen ☐ afsnijden ☐ ontwortelen ☐ vernielen
Gierzwaluw (<i>Apus apus</i>) Huismus (<i>Passer domesticus</i>)	Art. 3.1, opzettelijk: ☐ doden ☐ vangen ☐ storen ⁷ Art. 3.1, nesten, rustplaatsen en eieren opzettelijk: X vernielen X beschadigen X nesten weg te nemen Art. 3.1, eieren : ☐ rapen en onder zich	Art. 3.5, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk: ☐ doden ☐ vangen ☐ verstoren Art. 3.5, vaste nesten, voortplantings- of rustplaatsen opzettelijk: ☐ vernielen ☐ beschadigen Art. 3.5, eieren opzettelijk: ☐ vernielen	Art. 3.10, in hun natuurlijke verspreidingsgebied, opzettelijk: ☐ doden ☐ vangen Art. 3.10, vaste nesten, voortplantingsplaatsen of rustplaatsen opzettelijk: ☐ beschadigen ☐ vernielen

⁴ Dit verbod is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort, artikel 3.1 lid 5 Wnb.

⁵ Dit verbod is niet van toepassing als deze vogels, delen of producten aantoonbaar overeenkomstig de Wnb zijn gedood of gevangen, onderscheidenlijk verkregen

⁶ Deze verboden zijn niet van toepassing ingeval de dieren en planten aantoonbaar zijn gefokt of gekweekt.

⁷ Dit verbod is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort, artikel 3.1 lid 5 Wnb.

	hebben Art. 3.2 lid 6, (delen van) vogels of uit vogels verkregen producten anders dan voor verkoop ☐ onder zich hebben ☐ vervoeren ⁸	☐ rapen Art. 3.6 lid 2, dieren, m.u.v. vogels, en planten ⁹ anders dan voor verkoop: ☐ onder zich hebben ☐ vervoeren Art. 3.5, planten opzettelijk: ☐ plukken ☐ verzamelen ☐ afsnijden ☐ ontwortelen ☐ vernielen	Art. 3.10, vaatplanten opzettelijk: ☐ plukken ☐ verzamelen ☐ afsnijden ☐ ontwortelen ☐ vernielen
--	---	--	--

3.2 Periode ontheffing

Geef aan voor welke periode ontheffing wordt gevraagd.

01- 10 -2017.(dmj) t/m 01-10-2020.....(dmj)

4 Effectanalyse

Bij vraag 3 heeft u aangegeven voor welke soort(en) mogelijk een verbodsbepaling wordt overtreden. Geef bij deze vraag aan wat het effect is van uw activiteit op de betreffende soorten. Maak hierbij onderscheid tussen tijdelijke en permanente effecten. Betrek bij de effectanalyse ook de maatregelen die u heeft getroffen of alsnog zal treffen om de effecten tot een acceptabel minimum te beperken (tabel 4.1) of om de effecten achteraf te herstellen (tabel 4.2).

4.1 Maatregelen die effecten op de soort tot een minimum beperken (mitigerende maatregelen).

Geef in onderstaande tabel per soort aan welke maatregelen u heeft genomen of tijdens de werkzaamheden zal nemen.

Soort(en) Nederlandse en wetenschappelijke naam	Maatregelen voor start initiatief	Maatregelen tijdens uitvoering initiatief
Gewone dwergvleermuis (<i>Pipistrellus pipistrellus</i>)	Dichtzetten verblijfplaatsen, ophangen kasten.	
Ruige dwergvleermuis (<i>Pipistrellus nathusii</i>)	Dichtzetten verblijfplaatsen, ophangen kasten.	
Laatvlieger (<i>Eptesicus serotinus</i>)	Dichtzetten verblijfplaatsen.	Dak opnieuw toegankelijk maken / toegankelijk houden
Gierzwalus (<i>Apus apus</i>)	Dichtzetten verblijfplaatsen, ophangen kasten.	
Huisemus (<i>Passer domesticus</i>)	Dichtzetten verblijfplaatsen, aanbrengen vogelvides.	

⁸ Dit verbod is niet van toepassing als deze vogels, delen of producten aantoonbaar overeenkomstig de Wnb zijn gedood of gevangen, onderscheidenlijk verkregen

⁹ Deze verboden zijn niet van toepassing ingeval de dieren en planten aantoonbaar zijn gefokt of gekweekt.

--	--	--

4.2 Maatregelen die de effecten achteraf herstellen (compenserende maatregelen).

Beschrijf per soort welke maatregelen worden getroffen die de effecten achteraf herstellen. Het gaat hier om compenserende maatregelen..

Soort(en) Nederlandse en wetenschappelijke naam	
Gewone dwergvleermuis (<i>Pipistrellus pipistrellus</i>)	Zie tabel 4.1. kasten aanbrengen
Ruige dwergvleermuis (<i>Pipistrellus nathusii</i>)	Zie tabel 4.1. kasten aanbrengen
Laatvlieger (<i>Eptesicus serotinus</i>)	Zie tabel 4.1. dak toegankelijkmaken / houden.
Gierzwalus (<i>Apus apus</i>)	Zie tabel 4.1. kasten aanbrengen
Huismus (<i>Passer domesticus</i>)	Zie tabel 4.1. vogelvides plaatsen

5 Belangenafweging

5.1 Op grond van welk belang wordt een ontheffing aangevraagd?

Vogelrichtlijn (artikel 3.1 Wnb)	
☒	De volksgezondheid of de openbare veiligheid
☐	De veiligheid van het luchtverkeer
☐	Ter bescherming van flora of fauna
☐	Voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt
☐	Om het vangen, het onder zich hebben, of elke andere wijze van verstandig gebruik, van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan
Habitatrichtlijn (artikel 3.5 Wnb)	
☒	Volksgezondheid of de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten
☐	Ter bescherming van wilde flora of fauna of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats
☐	Onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van soorten of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten
☐	Om het vangen, plukken of het onder zich hebben van bepaalde dieren of planten in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan
Andere soorten (artikel 3.10 Wnb)	
☐	Volksgezondheid of de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten

☐	Ter bescherming van wilde flora of fauna of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats
☐	Onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van soorten of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten
☐	Om het vangen, plukken of het onder zich hebben van bepaalde dieren of planten in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan
☐	In het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied
☐	Bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw
☐	Bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer
☐	Bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied
☐	Algemeen belang

5.2 Motivatie belang(en)

Geef hier in het kort aan wat het doel is van uw initiatief en waarom u van mening bent dat deze noodzakelijk is in het kader van het door u onder 4.1 aangekruiste belang. Een verwijzing naar bijvoorbeeld een plan-MER is niet voldoende.

Acantus houdt zich aan het Convenant Energiebesparing Huursector. Deze is ondertekend door Aedes (de landelijke branchevereniging van woningcorporaties) en het Ministerie van Binnenlandse Zaken. De doelstelling van dit convenant is het verlagen van de uitstoot van broeikasgassen met 20% in 2020 en het verlagen van het energielabel naar B. Daarmee wordt een bijdrage geleverd aan het vertragen van de klimaatverandering.

Op basis van de doelstellingen zoals geformuleerd in het Koepelconvenant beogen Aedes en Woonbond met dit convenant in 2020 ten minste een gemiddelde Energie Index van 1,25 (gemiddeld energielabel B) te bereiken voor de totale huurwoningenvoorraad van de corporaties. Dat komt overeen met een besparing op het gebouw gebonden energieverbruik van bestaande corporatiewoningen van 33% in de periode 2008 tot en met 2020. Deze ambitie betreft het gebouw- en installatie gebonden energiegebruik voor met name ruimteverwarming, warm tapwater en ventilatie.

Door het verlagen van energieverbruik en daarmee de uitstoot van broeikasgassen dient het project een 'dwingende reden van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor milieu wezenlijk gunstige effecten'.

In de huidige staat is er in de woningen sprake van vocht en tocht. Dit kan resulteren in gezondheidsklachten voor bewoners. Vochtige woningen hebben vaker last van schimmel. Mensen die in een vochtig of schimmelig huis wonen hebben vaker luchtwegklachten dan mensen die in een droog huis wonen. Wonen in een vochtig huis kan leiden tot het ontstaan van astma of verergering daarvan. Bovendien komen in vochtige huizen komen meer schimmels en/of huisstofmijten voor. Schimmels en huisstofmijten kunnen allergieën veroorzaken (bron: GGD). Hierdoor is ook sprake van het belang “volksgezondheid of openbare veiligheid”.

6 Andere bevredigende oplossing (alternatievenafweging)

Afweging alternatieven

Voor alle beschermde soorten geldt dat aangetoond moet worden dat er geen andere bevredigende oplossing (alternatief) is voor het door u geplande initiatief, die minder schade oplevert voor de betreffende soort(en). In de toelichting wordt uitgelegd wat hier mee bedoeld wordt. Geef hieronder in het kort aan welke alternatieven in tijd, plaats en werkwijze/inrichting u heeft afgewogen en waarom het voorgestelde plan volgens u de oplossing is met de minst negatieve effecten op de beschermde soorten.

Het project omvat renovatie van bestaande woningen en is daarmee locatie gebonden.

De technische staat van de woningen is dusdanig dat ze niet meer voldoen aan de eisen van deze tijd. De woningen zijn onvoldoende geïsoleerd, waardoor er veel energieverlies optreedt. Bovendien is het klimaat in de woningen niet optimaal als het gevolg van vocht en tocht. Indien er geen woningverbetering wordt uitgevoerd zullen de woningen op langere termijn onbewoonbaar worden. Uiteindelijk zal dit leiden tot de sloop van de woningen. Dit zal resulteren in verlies van verblijfplaatsen voor vleermuizen. Het alternatief van sloop en nieuwbouw heeft tot gevolg dat er voor langere periodes geen vaste rust- en verblijfplaatsen beschikbaar zijn op de locatie van de gesloopte woningen.

Bij de gekozen werkwijze is rekening gehouden met aanwezige beschermde soorten, door de werkzaamheden buiten de kwetsbare periodes te plannen en in de nieuwe situatie nieuwe verblijfplaatsen te integreren.

In de alternatievenafweging is ook overwogen om het paarverblijf van gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis inwendig in de woning te mitigeren. Dit is in dit geval echter ongewenst. De ruimte in de spouw is niet dik genoeg om achter een inbouwkast een laag isolatiemateriaal aan te brengen. Hierdoor zou op plekken met inbouwkasten een koudebrug ontstaan, waardoor niet aan de gewenste isolatiewaarde kan worden voldaan en het benodigde energielabel niet kan worden gehaald. Bovendien

is de kans groot dat op deze plekken condensvorming ontstaat waardoor er vocht- en wellicht schimmelplekken in de muur ontstaan. Er is een oplossing gezocht voor de aanwezige vleermuizen door te kiezen voor een schakelbare kast, waardoor een grotere oppervlakte meer microklimaat ontstaat. Daarnaast is erop gelet dat er in de directe omgeving alternatieve verblijfplaatsen aanwezig blijven in woningen.

7 Staat van instandhouding

Staat van instandhouding

Voor alle beschermde soorten waarvoor ontheffing wordt aangevraagd moet worden aangetoond dat het initiatief niet leidt tot verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort (VR) en/of dat er geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan (HR, Bonn en Bern en andere soorten). In de toelichting wordt hierop uitvoerig ingegaan. Geef hieronder per soort en per beschermingsregime (2 tabellen) gemotiveerd aan op welke wijze wordt voldaan aan deze voorwaarde(n).

Vr	
Soort(en) Nederlandse en wetenschappelijke naam	Onderbouwing dat de activiteit niet leidt tot verslechtering van de staat van instandhouding van de soort
Gierzwaluw (<i>Apus apus</i>)	<p>In 1994 bedroeg het aantal broedparen in Nederland 25.000 – 100.000. In 1998-2000 werd het aantal broedparen geschat op 30.000-60.000. Het is niet mogelijk om een trend te destilleren uit de informatie die verzameld is over de gierzwaluw. Het is een vogelsoort die zeer moeilijk te inventariseren is. Met de start van het Meetnet Urbane Soorten (MUS-project) door Sovon in 2007 kan na zeven jaar een lichte afname worden vastgesteld (Kennisdocument Gierzwaluw BIJ12, 2017).</p> <p>Nestlocaties voor gierzwaluw die bij de isolatie van de woningen verloren gaan worden tijdig en volledig (mitigatiefactor 5) gemitigeerd. Hierdoor zal de staat van instandhouding van gierzwaluw naar verwachting niet verslechteren als gevolg van het project.</p>
Huismus (<i>Passer domesticus</i>)	<p>Ooit was de huismus de meest algemene broedvogel van Nederland. De soort is de laatste decennia om onbekende reden in aantal vrij hard achteruit gegaan. Begin jaren tachtig van de 20e eeuw begon de afname, die in de beginjaren negentig versnelde. Dit heeft geresulteerd in een landelijke afname van meer dan 50% van het aantal broedparen. Vermoedelijk is één van de oorzaken de afname van broedgelegenheid, onder andere door renovatie en isolatie van oude woningen, en dit in combinatie met een afgenomen voedselaanbod, minder dekking en een toename aan predatie. Sinds de eeuwwisseling lijkt de broedpopulatie zich te herstellen; het is nog onduidelijk of dit een structureel herstel is of dat het een tijdelijke opleving betreft (Kennisdocument Huismus, BIJ12 versie 1.0 2017).</p> <p>De nestlocaties die bij de werkzaamheden aan het dak verloren gaan</p>

	worden tijdig gemitigeerd middels vogelvides. Huismussen zijn niet kieskeurig in het in gebruik nemen van nieuwe nestlocaties en ook deze vides zijn bewezen succesvol voor huismus.

Hr, Bonn en Bern en andere soorten	
Soort(en) Nederlandse en wetenschappelijke naam	Onderbouwing dat er geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan
Gewone dwergvleermuis (<i>Pipistrellus pipistrellus</i>)	<p>De gewone dwergvleermuis is zowel binnen Europa als binnen Nederland de meest voorkomende vleermuissoort. Deze is onderdeel van de landelijke populatie die wordt geschat op 300.000 tot 600.000 dieren (Dietz et al., 2009).</p> <p>De verblijfplaatsen die bij de werkzaamheden aan het dak verloren gaan worden tijdig gemitigeerd.</p> <p>Hierdoor zal de staat van instandhouding van gewone dwergvleermuis naar verwachting niet verslechteren als gevolg van het project.</p>
Ruige dwergvleermuis (<i>Pipistrellis nathusii</i>)	<p>Ruige dwergvleermuis is een in ons land algemeen voorkomende soort en wordt ruim verspreid in noordwest Nederland waargenomen. De aantallen in de trektijd, in het najaar (wanneer ook de vrouwtjes en jongen in Nederland zijn), worden geschat op 50.000 tot 100.000 dieren. Er zijn geen gegevens bekend over de trend in aantallen (Kennisdocument Ruige dwergvleermuis, versie 1.0 Juli 2017).</p> <p>De verblijfplaatsen die bij de werkzaamheden aan het dak verloren gaan worden tijdig gemitigeerd.</p> <p>Hierdoor zal de staat van instandhouding van ruige dwergvleermuis naar verwachting niet verslechteren als gevolg van het project.</p>
Laatvlieger (<i>Eptesucus serotinus</i>)	<p>Laatvlieger wordt door het hele land waargenomen. In 2006 werd de landelijke populatie door de Zoogdierverseniging geschat op 25.000 tot 40.00 dieren. In de laatste periode zijn meer waarnemingen gedaan, maar het is niet zeker of er sprake is van een verandering in aantallen of verspreiding. Daarvoor zijn er onvoldoende systematisch verzamelde gegevens beschikbaar (Broekhuizen et al. 2016).</p>

	<p>De verblijfplaatsen die verloren gaan als gevolg van het project worden gemitigeerd door de daken toegankelijk te maken / te houden. Doordat laatvlieger niet in vleermuiskasten gaat zitten kan er niet voor laatvlieger gemitigeerd worden oor de periode dat er aan de betreffende daken wordt gewerkt. Dit betekent dat er een kleine dip zal zijn in de functionaliteit van vaste rust- en verblijfplaatsen van laatvlieger. In de directe omgeving van de waargenomen verblijfplaatsen van laatvlieger zijn er echter voldoende soortgelijke woningen beschikbaar die ook voor laatvlieger geschikt zijn en blijven. Daarom zal er naar verwachting geen sprake zijn van een negatief effect op de gunstige staat van instandhouding van laatvlieger als gevolg van dit project.</p> <p>Hierdoor zal de staat van instandhouding van laatvlieger naar verwachting niet verslechteren als gevolg van het project.</p>

8 Bijlagen module 2 Soortenbescherming Wnb

Toe te voegen bijlagen

- Activiteitenplan
- Kaartmateriaal
- Onderzoeksrapportages
- beleidsdocumenten ivm onderbouwing belang
-
-

GEDEPUTEERDE STATEN VAN DE PROVINCIE GRONINGEN

Acantus
t.a.v. de heer J. Hofman
Aquapark 7
9641 PJ VEENDAM

Groningen, 20 oktober 2017

Dossiernr. : K5915

Documentnr. : 2017-092855

Verzonden : 27 oktober 2017

Gelet op:

- het verzoek van mevrouw J. Kamps van Milieuadviesbureau Eco Reest, ontvangen op 21 september 2017, namens Acantus te Veendam;
- de Wet natuurbescherming;

BESLUITEN:

I. Aan Acantus, Aquapark 7, 9641 PJ te Veendam, vergunning te verlenen voor het volgende:

voor de activiteit: Isolatiwerkzaamheden dak (middels aanbrengen nieuwe dakplaat) en spouwmuur (met isolatieparels).
in het plangebied: diverse adressen zoals weergegeven in het activiteitenplan
in de gemeente: Bellingwedde, Oldambt, Veendam, Delfzijl en Vlagtwedde
zoals beschreven in rapport: Activiteitenplan ontheffingsaanvraag: Verschillende locaties provincie Groningen". Projectnummer: 171564. Versie 2, door Ing. J. Kamps MSc van Eco Reest, 12 oktober 2017

voor de vergunningperiode: vanaf de verzenddatum van dit besluit tot en met 1 oktober 2020

II. Op grond van: artikel 3.3 lid 1 en 4, artikel 3.8 lid 5 van de Wet natuurbescherming

een ontheffing te verlenen van de verbodsbepalingen van art. 3.1:

lid 2, opzettelijk vernielen, beschadigen of wegnemen van nesten, rustplaatsen of eieren;
lid 4, opzettelijk storen van individuen waarbij sprake is van wezenlijk negatieve invloed op de instandhouding van de soort;

en van art. 3.5

lid 2, opzettelijk verstoren;
lid 4, beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen;

ten aanzien van de beschermde vogelsoorten (art. 3.1 en 3.5):

- gierzwaluw (*Apus apus*)
- huismus (*Passer domesticus*)

ten aanzien van de beschermde zoogdieren (art. 3.5):

- gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*)
- ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*)
- laatvlieger (*Eptesicus serotinus*)

III. De bijlagen deel uit te laten maken van dit besluit.

IV. Voor zover de aanvraag niet in overeenstemming is met de gestelde voorschriften en beperkingen, zijn deze laatste bepalend. Bij strijdigheid tussen de voorschriften en de bijlagen bij dit besluit prevaleren deze als volgt:

1. voorschriften;
2. overwegingen bij besluit;
3. de aanvraag van 21 september 2017, inclusief "Activiteitenplan ontheffingsaanvraag: Verschillende locaties provincie Groningen". Projectnummer: 171564. Versie 2, door Ing. J. Kamps MSc van Eco Reest, 12 oktober 2017.

Groningen, 20 oktober 2017

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Groningen:

namens dezen:

A.J. Hoogerwerf

Hoofd van de afdeling Landelijk Gebied en Water

Deze brief is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.

Toelichting

Wij verwijzen u naar de bijlage Overwegingen bij het Besluit voor nadere motivering.

Bezwaar

Als u het niet eens bent met dit besluit bestaat de mogelijkheid om binnen zes weken na verzenddatum van deze brief een bezwaarschrift in te dienen. Meer informatie daarover vindt u in de digitale brochure 'Bezwaar maken tegen een besluit' die u kunt vinden op de website van de provincie Groningen (www.provinciegroningen.nl). Als u overweegt een bezwaarschrift in te dienen, zouden wij het op prijs stellen als u eerst contact met ons opneemt. Wellicht kunnen uw bezwaren door een toelichting van ons worden weggenomen.

Het indienen van een bezwaarschrift schort de werking van dit besluit niet op. U kunt daarvoor een verzoek om voorlopige voorziening indienen. Meer informatie over het vragen van een voorlopige voorziening vindt u op www.rechtspraak.nl.

Meer informatie

Wij vertrouwen er op dat voldoende duidelijk is welke voorwaarden aan dit besluit verbonden zijn. Heeft u nog vragen, dan kunt u bellen naar telefoonnummer 050 - 316 49 11. U wordt dan doorverbonden met een medewerker die uw vragen zal beantwoorden. Bij correspondentie over deze brief verzoeken wij u het correspondentienummer te vermelden.

Voorschriften

Aan deze vergunning zijn de volgende voorschriften verbonden:

Algemene voorschriften

1. Dit besluit is enkel van toepassing op huismus, gierzwaluw, gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger en de beschreven verboden handelingen.
2. Dit besluit geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in dit besluit zelf niet anders is aangegeven.
3. De vergunninghouder dient onverwijld contact op te nemen met Provincie Groningen indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als bedoeld in voorschrift 1 noodzakelijk zijn.
4. Deze vergunning kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de vergunninghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de vergunninghouder handelende (rechts-)personen. De vergunninghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
5. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van dit besluit en de bijbehorende documenten op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
6. De vergunninghouder dient, zodra de datum waarop de werkzaamheden zullen aanvangen bekend is, deze datum schriftelijk, telefonisch of per e-mail, uiterlijk een week voorafgaand aan de werkzaamheden, door te geven aan Provincie Groningen.

Specifieke voorschriften

7. Alle mitigerende of compenserende maatregelen dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige¹ op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing is verleend.
8. Bij de planning van de werkzaamheden dient rekening gehouden te worden met de seizoenactiviteiten van de soorten waarvoor ontheffing wordt verleend, om verstoring in de meest kwetsbare perioden (voortplanting, winterrust) te voorkomen. De geschiktheid van de periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient te worden bepaald door een deskundige op het gebied van de betreffende soorten.
9. Er dienen per gevonden verblijfplaats vier uitwendige kasten opgehangen te worden van het type VK WS 07 vleermuizenkast van Vivara Pro (zie figuur 5-1). Zo'n vleermuizenkast dient te bestaan uit 1 compartiment met een tussenruimte van 2 centimeter; de breedte van de sleuf moet 25 centimeter en de hoogte 45 centimeter zijn en gemaakt van houtbeton.
10. De kasten dienen aangebracht te zijn op hetzelfde adres als waar de oorspronkelijke verblijfplaatsen waren vastgesteld. Bij het plaatsen van de kasten dient gelet te worden op het volgende:
 - a. kasten worden op minimaal 3 meter hoogte geplaatst;
 - b. kasten worden zo mogelijk op het zuiden of zuidwesten geplaatst;
 - c. kasten worden aan elkaar geschakeld geplaatst;
 - d. er bevinden zich geen obstakels voor of onder de uitvliegopeningen;
 - e. de invliegopeningen van de kasten worden niet verlicht door kunstmatige verlichting.
11. De aangetroffen kraamverblijfplaats van gewone dwergvleermuis aan de Kleine Belt 75 in Delfzijl en de Essenlaan 37 in Westerlee dient vooraf gemitigeerd te zijn door het plaatsen van vier speciale kraamkasten Type VK SK 03 (zie figuur 5-2 van het activiteitenplan).
 - a. de kast dient een maat te hebben van 118 x 79 x 15;
 - b. de 3 compartimenten, met een tussenruimte van 20 mm, dienen onderling bereikbaar te zijn voor vleermuizen via gaten in de tussenwanden en ruimte bovenin de kast;
 - c. de kraamkast dient op exact dezelfde locatie geplaatst te worden waardoor de kans dat deze kast gevonden wordt groot is;

¹ Provincie Groningen verstaat onder een deskundige een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soortspecifieke ecologie. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO-, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- op MBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Flora- en faunawet, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of
- als ecoloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals bijvoorbeeld een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied) en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of -bescherming.

- d. de kraamverblijfplaats aan de Essenlaan 37 in Westerlee bevindt zich in de kopgevel van de woning. Deze kopgevel is op het zuidoosten gericht. De kraamkast dient op exact dezelfde gevel geplaatst te worden.
12. De spouw op de adressen Kleine Belt 75 in Delfzijl en de Essenlaan 37 in Westerlee dient niet eerder dan augustus 2018 geïsoleerd te worden.
13. Tussen de dakplaat en de nieuwe pannen dient enkele centimeters ruimte aanwezig te blijven. Deze ruimte dient voor vlemuizen toegankelijk gemaakt te worden, door aan de rand van het dak dakpannen te plaatsen met ruimte waardoor laatvlieger in en uit kan vliegen.
14. De nestplaatsen dienen gemitigeerd te worden door het aanbrengen van vogelvides (zie figuur 5-3 van het activiteitenplan). Voor elke nestplaats die komt te vervallen dient één meter vogelvide (met daarin ruimte voor twee nestlocaties) te worden aangebracht maar waar mogelijk extra meters vogelvide over de gehele lengte van de gevel. Bij het plaatsen van de vides dient erop gelet te worden dat deze niet in de volle zon komen te liggen, maar aan de noord- of oostzijde van de woning of op een beschutte plek.
15. De gierzwaluwnestplaatsen die komen te vervallen worden gemitigeerd door op elk adres waar gierzwaluw is aangetroffen (zoals weergegeven in de bijlagen bij het activiteitenplan), vijf nestkasten van het type NK GZ 08 van Vivara Pro te plaatsen (zie figuur 5-4 van het activiteitenplan). De nestkasten dienen aan minimaal 5 meter hoog geplaatst te worden op een noord- of oostelijk gerichte gevel.
16. Bovenstaande mitigerende en compenserende maatregelen dienen in een ecologisch werkprotocol te worden opgenomen. Dit ecologisch werkprotocol dient op de locatie aanwezig te zijn en dient onder betrokken werknemers, met name ook de uitvoerenden op de bouw- of projectlocatie, bekend te zijn. Werkzaamheden dienen conform dit protocol te worden uitgevoerd.
17. Bovenstaande mitigerende en compenserende maatregelen dienen te worden gemonitord. Een eindrapport dient uiterlijk twee weken na het aflopen van de geldigheidstermijn van deze ontheffing aan bevoegd gezag te worden verzonden.

Overige voorschriften

18. Indien blijkt dat de in dit besluit gestelde termijn niet voldoende is om de werkzaamheden waarop de vergunning betrekking heeft uit te voeren, dient u, zeker vier maanden voor het verstrijken van deze termijn een nieuwe aanvraag indienen. Dit voorkomt onnodige vertraging van het project.
19. Aanspreekpunt in het kader van dit besluit en de daaruit voortvloeiende voorschriften is het Loket, loketvergunningen@provinciegroningen.nl. U kunt ook contact opnemen met Afdeling Landelijk Gebied en Water van de Provincie Groningen, Postbus 610, 9700AP, Groningen.

Overwegingen bij Besluit

1.1 Aanvraaggegevens

Dossiernummer:	K5915
Ontvangstdatum aanvraag:	21 september 2017
Aanvullende aanvraaggegevens:	<<DATUM>>
Onderwerp:	Verzoek om ontheffing in het kader van soortbescherming
Activiteit:	Isolatiwerkzaamheden van woningen. De spouwmuur wordt gevuld met isolatieparels en het dak wordt van buitenaf geïsoleerd door de oude dakpannen te verwijderen en een nieuwe (isolatie)plaat en nieuwe dakpannen aan te brengen. Daarnaast wordt de vloer geïsoleerd. Dit heeft echter geen negatieve gevolgen voor beschermde soorten.
Activiteitenplan:	"Activiteitenplan ontheffingsaanvraag: Verschillende locaties provincie Groningen". Projectnummer: 171564. Versie 2, door Ing. J. Kamps MSc van Eco Reest, 12 oktober 2017
Plangebied:	De plangebieden bestaan uit woningen verspreid over verschillende locaties in de provincie Groningen. In de tabel van paragraaf 2.1 van het activiteitenplan worden de adressen weergegeven waar beschermde soorten zijn waargenomen en een ontheffing van de Wnb noodzakelijk is. Het gaat om straten in de plaatsen Bad Nieuweschans, Bellingwolde, Delfzijl, Scheemda, Spijk, Ter Apel, Veendam, Westerlee en Wildervank. Zie ook Bijlage 1 en 3 bij het activiteitenplan.
Een aanvraag in het kader van gebiedsbescherming wordt door u niet nodig geacht en zal hier derhalve verder buiten beschouwing gelaten worden.	
Gebruikte bronnen:	<ul style="list-style-type: none">• Dietz, C., O. von Helversen, D. Nill (2011): Vleermuizen; Alle soorten van Europa en noordwest-Afrika, De Fontein / Tirion Uitgevers B.V., Utrecht;• Netwerk Groene Bureaus. Soortinventarisatieprotocollen in het kader van de Wet natuurbescherming (versie juli 2017);• Soortenstandaard Gewone dwergvleermuis, versie 2.0. Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, december 2014;• Soortenstandaard Gierzwaluw, versie 2.0. Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, december 2014;• Soortenstandaard Huismus, versie 2.0. Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, december 2014;• Soortenstandaard Ruige dwergvleermuis, versie 2.0. Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, december 2014;• www.soortenbank.nl;• www.sovon.nl;• www.vleermuis.net;• www.vleermuizenindestad.nl;• www.zoogdierenatlas.nl;• www.zoogdiervereniging.nl;
Veldonderzoek op:	verschillende data in april, mei, juni en september 2017, zoals nader uitgewerkt in bijlage 2 van het activiteitenplan Eco Reest
Veldonderzoek uitgevoerd door:	
Vastgestelde beschermde soorten:	<ul style="list-style-type: none">• gierzwaluw (<i>Apus apus</i>)• huismus (<i>Passer domesticus</i>)• gewone dwergvleermuis (<i>Pipistrellus pipistrellus</i>)• ruige dwergvleermuis (<i>Pipistrellus nathusii</i>)• laatvlieger (<i>Eptesicus serotinus</i>)
Vergunningperiode:	vanaf de verzenddatum van dit besluit tot en met 1 oktober 2020
Geplande werkzaamheden:	(gepland in 2018)

- spouwmuur vullen met isolatieparels;
- dakpannen verwijderen en nieuwe dakplaat en nieuwe pannen aanbrengen;
- vloerisolatie aanbrengen.

De vloerisolatie heeft geen negatieve gevolgen voor beschermde soorten. Negatieve effecten als gevolg van het vullen van de spouwmuur met isolatieparels en het isoleren van het dak leidt zonder mitigerende of compenserende maatregelen tot overtreding van:

<p>artikel 3.1 voor vogelsoorten van artikel 1 van de Vogelrichtlijn met betrekking tot</p> <ul style="list-style-type: none"> • lid 1, het opzettelijk doden; • lid 2, het opzettelijk vernielen, beschadigen of wegnemen van nesten, rustplaatsen of eieren; • lid 3, het rapen of onder zich hebben van eieren; • lid 4, het opzettelijk storen van individuen waarbij sprake is van wezenlijk negatieve invloed op de instandhouding van de soort; 	<ul style="list-style-type: none"> • gierzwaluw (<i>Apus apus</i>) • huismus (<i>Passer domesticus</i>)
<p>artikel 3.5 van soorten genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn met betrekking tot</p> <ul style="list-style-type: none"> • lid 1, het opzettelijk doden in hun natuurlijke verspreidingsgebied; • lid 2, het opzettelijk verstoren; • lid 4, het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen; van in het wild levende dieren; 	<ul style="list-style-type: none"> • gewone dwergvleermuis (<i>Pipistrellus pipistrellus</i>) • ruige dwergvleermuis (<i>Pipistrellus nathusii</i>) • laatvlieger (<i>Eptesicus serotinus</i>)

1.2 Ecologische afweging met betrekking tot beschermde soorten

Soortgroep Vogels

Onderzoeksmethode

Het onderzoek is uitgevoerd door een ecooloog, deskundig op het gebied van huismus en gierzwaluw, conform de eisen uit het Soortenprotocol voor huismus en Soortenprotocol voor gierzwaluw van het Netwerk Groene Bureaus (versie 2017). Het huismusprotocol schrijft voor dat er twee veldbezoeken moesten plaatsvinden in de periode van 1 april tot 20 juni. Het gierzwaluwprotocol schrijft voor dat er drie veldbezoeken moeten plaatsvinden in de periode van 1 juni tot 15 juli. De veldbezoeken moesten tijdens droge weeromstandigheden worden uitgevoerd tussen 1 á 2 uur na zonsopkomst of 1 á 2 uur voor zonsondergang. De veldcontroles vonden plaats op verschillende data zoals weergegeven in bijlage 2 bij het activiteitenplan, bij geschikte weeromstandigheden, conform de standaardprotocollen.

Onderzoeksresultaten en functies in het plangebied voor de beschermde soort

Het is met een zekere grenzende waarschijnlijkheid aannemelijk dat huismus en gierzwaluw tijdens de geplande werkzaamheden in de uitvoeringsperiode in het plangebied aanwezig zijn. In de onderzochte woningen zijn op diverse locaties nestplaatsen van huismussen en gierzwaluwen gevonden. In bijlage 2 van het activiteitenplan staat een overzicht van de waarnemingen per adres. In bijlage 3 van het activiteitenplan staan de waarnemingen op kaart aangegeven.

Negatieve effecten

De in de aanvraag omschreven ingreep heeft negatieve effecten op de essentiële functies binnen het plangebied voor huismus en gierzwaluw of negatieve effecten op individuen van deze soort. Als gevolg van het isoleren van de muren en daken, zullen nesten van huismus en gierzwaluw verdwijnen. Wanneer onvoldoende rekening gehouden wordt met aanwezige gebouwbewonende vogels, zullen deze verstoord worden of zelfs ingesloten raken en dood gaan.

Mitigerende maatregelen om negatieve effecten te voorkomen of te minimaliseren

Met de door u voorgestelde werkwijze, planning en inrichting en de op bladzijde 12 tot en met 14 van het activiteitenplan voorgestelde maatregelen worden deze effecten zo veel mogelijk beperkt. Globaal komt dit neer op het volgende, hetgeen in de Voorschriften nader is uitgewerkt:

1. ophangen van tijdelijke kasten (vijf stuks per vastgesteld gierzwaluwnest; twee per vastgesteld huismusnest);
2. dichtzetten van vastgestelde verblijfplaatsen;
3. realisatie van vogelvides over de lengte van gehele gevels op die plaatsen waar huismusnesten waren aangetroffen.

De nestlocaties van huismus worden voorafgaand aan de werkzaamheden ongeschikt gemaakt door het dichtzetten van de ruimte onder de dakpannen (zie de tabel in paragraaf 5.5 van het activiteitenplan). Dit dichtzetten van verblijfplaatsen gebeurt buiten het broedseizoen van huismus. Deze loopt globaal van maart tot en met september, afhankelijk van de weersomstandigheden.

Werkzaamheden op de locaties waar nesten van gierzwaluw aangetroffen zijn, worden buiten het seizoen dat gierzwaluw in Nederland aanwezig is uitgevoerd. Gierzwaluw is globaal van eind april tot eind augustus in Nederland aanwezig.

Door deze zorgvuldige werkwijze is opzettelijk doden niet meer aan de orde. Voor overtreding van de overige verbodsbepalingen (verstoren en wegnemen van verblijfplaats) is wel een ontheffing nodig.

Gunstige staat van instandhouding

Door de voorgestelde manier van werken en als gevolg van de voorgestelde maatregelen, komt de gunstige staat van instandhouding van huismus en gierzwaluw niet in het geding.

Gierzwaluw.

In 1994 bedroeg het aantal broedparen gierzwaluw in Nederland 25.000 tot 100.000. In de periode van 1998 tot 2000 werd het aantal gierzwaluwbroedparen geschat op 30.000 tot 60.000. Het is niet mogelijk om een trend te destilleren uit de informatie die verzameld is over de gierzwaluw. Het is een vogelsoort die zeer moeilijk te inventariseren is. Met de start van het Meetnet Urbane Soorten (MUS-project) door SOVON in 2007 kan na zeven jaar een lichte afname worden vastgesteld (Kennisdocument Gierzwaluw BIJ12, 2017).

Nestlocaties voor gierzwaluw die bij de isolatie van de woningen verloren gaan, worden tijdig en volledig (mitigatiefactor 5) gemitigeerd. Hierdoor zal de staat van instandhouding van gierzwaluw naar verwachting niet verslechteren als gevolg van het project.

Huisumus.

Ooit was de huismus de meest algemene broedvogel van Nederland. De soort is de laatste decennia om onbekende reden in aantal vrij hard achteruit gegaan. Begin jaren tachtig van de 20e eeuw begon de afname, die in de beginjaren negentig versnelde. Dit heeft geresulteerd in een landelijke afname van meer dan 50% van het aantal broedparen. Vermoedelijk is één van de oorzaken de afname van broedgelegenheid, onder andere door renovatie en isolatie van oude woningen, en dit in combinatie met een afgenomen voedselaanbod, minder dekking en een toename aan predatie. Sinds de eeuwwisseling lijkt de broedpopulatie zich te herstellen; het is nog onduidelijk of dit een structureel herstel is of dat het een tijdelijke opleving betreft (Kennisdocument Huismus, BIJ12, versie 1.0 2017).

De nestlocaties die bij de werkzaamheden aan het dak verloren gaan, worden tijdig gemitigeerd middels vogelvides. Huismussen zijn niet kieskeurig in het in gebruik nemen van nieuwe nestlocaties en ook deze vides zijn bewezen succesvol voor huismus. Er worden veel meer meters aan vogelvide aangebracht - een vogelvide biedt al plaats aan twee huismuspaartjes - dan vooraf aan broedparen huismus waren vastgesteld.

Soortgroep Vleermuizen

Onderzoeksmethode

Het onderzoek is in 2017 uitgevoerd door een ecooloog, deskundig op het gebied van vleermuizen conform de meest recente versie van het Vleermuisprotocol (versie 2013). De veldcontroles vonden plaats op verschillende data in voorjaar en najaar zoals weergegeven in bijlage 2 bij het activiteitenplan, bij geschikte weeromstandigheden. Het onderzoek is uitgevoerd met een batdetector, type Petterson D240x.

Onderzoeksresultaten en functies in het plangebied voor de beschermde soort

Het is met een zekerheid grenzende waarschijnlijkheid aannemelijk dat gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger tijdens de geplande werkzaamheden in de uitvoeringsperiode in het plangebied aanwezig zijn. In de onderzochte woningen zijn verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger gevonden. In bijlage 2 van het activiteitenplan staat een overzicht

van de waarnemingen per adres. In bijlage 3 van het activiteitenplan staan de waarnemingen op kaart aangegeven.

In het plangebied zijn essentiële functies vastgesteld van gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger. Binnen de onderzoeklocaties zijn meerdere paarverblijfplaatsen en zomerverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis vastgesteld. Bovendien zijn er op twee locaties kraamverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis aanwezig. De gevonden verblijfplaatsen hebben mogelijk ook een functie als winterverblijfplaats voor een of enkele dieren.

Negatieve effecten

De in de aanvraag omschreven ingreep heeft negatieve effecten op de essentiële functies binnen het plangebied voor gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger of negatieve effecten op individuen van deze soort. Als gevolg van het isoleren van de muren en daken, zullen paar- en zomerverblijven verdwijnen. Tevens zullen daardoor minder winterverblijfplaatsen beschikbaar zijn. Ook de twee vastgestelde kraamverblijfplaatsen gaan verloren. Wanneer onvoldoende rekening gehouden wordt met aanwezige vleermuizen, zullen deze verstoord worden of zelfs ingesloten raken en dood gaan.

Mitigerende maatregelen om negatieve effecten te voorkomen of te minimaliseren

Met de door u voorgestelde werkwijze, planning en inrichting en de op bladzijde 12 tot en met 14 van het activiteitenplan voorgestelde maatregelen worden deze effecten zo veel mogelijk beperkt. Globaal komt dit neer op het volgende, hetgeen in de Voorschriften nader is uitgewerkt:

4. ophangen van tijdelijke vleermuiskasten (vier per vastgestelde verblijfplaats);
5. dichtzetten van vastgestelde verblijfplaatsen;
6. toegankelijk houden en/of maken van daken voor laatvlieger;
7. permanente vleermuiskasten aanbrengen.

Het Kennisdocument Gewone dwergvleermuis van BIJ12 schrijft voor dat de kast ten behoeve van de aangetroffen kraamverblijfplaatsen minimaal een volledig kraamseizoen aanwezig moet zijn alvorens de originele verblijfplaats verwijderd kan worden. De kasten worden in september 2017 geplaatst. Het kraamseizoen van gewone dwergvleermuis loopt van half mei tot en met half juli. De spouw op deze adressen wordt daarom niet eerder dan augustus 2018 geïsoleerd.

Om zorgvuldig handelen te garanderen wordt de verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger voorafgaand aan de werkzaamheden ongeschikt gemaakt (zie de tabel in paragraaf 5.5 van het activiteitenplan). Dit gebeurt buiten de kwetsbare overwinteringsperiode voor vleermuizen. Voor gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis start deze globaal in november en duurt tot en met maart. De overwintering van laatvlieger kan al in oktober starten. Dit hangt af van de lokale weersomstandigheden.

Op locaties met kraamkolonies wordt ook buiten het kraamseizoen van betreffende soorten gewerkt. Voor gewone dwergvleermuis loopt het kraamseizoen van half mei tot half juli. Voor laatvlieger globaal van begin mei tot eind augustus.

Het ontoegankelijk maken van de verblijfplaatsen gebeurt door het aanbrengen van exclusionflaps. Hierdoor kunnen de dieren wel naar buiten, maar niet meer terugkeren naar binnen. Door deze zorgvuldige werkwijze is opzettelijk doden niet meer aan de orde. Voor overtreding van de overige verbodsbepalingen (verstoren en wegnemen van verblijfplaats) is wel een ontheffing nodig.

Gunstige staat van instandhouding

Door de voorgestelde manier van werken en als gevolg van de voorgestelde mitigerende maatregelen, komt de gunstige staat van instandhouding van gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger niet in het geding.

Gewone dwergvleermuis.

De gewone dwergvleermuis is zowel binnen Europa als binnen Nederland de meest voorkomende vleermuissoort. Deze is onderdeel van de landelijke populatie die wordt geschat op 300.000 tot 600.000 dieren (Dietz et al., 2009). De verblijfplaatsen die bij de werkzaamheden aan het dak verloren gaan, worden tijdig gemitigeerd. Hierdoor zal de staat van instandhouding van gewone dwergvleermuis naar verwachting niet verslechteren als gevolg van het project.

Ruige dwergvleermuis.

Ruige dwergvleermuis is een in ons land algemeen voorkomende soort en wordt ruim verspreid in noordwest Nederland waargenomen. De aantallen in de trektijd, in het najaar (wanneer ook de vrouwtjes

en jongen in Nederland zijn), worden geschat op 50.000 tot 100.000 dieren. Er zijn geen gegevens bekend over de trend in aantallen (Kennisdocument Ruige dwergvleermuis, versie 1.0 Juli 2017). De verblijfplaatsen die bij de werkzaamheden aan het dak verloren gaan, worden tijdig gemitigeerd. Hierdoor zal de staat van instandhouding van ruige dwergvleermuis naar verwachting niet verslechteren als gevolg van het project.

Laatvlieger.

Laatvlieger wordt door het hele land waargenomen. In 2006 werd de landelijke populatie door de Zoogdiervereniging geschat op 25.000 tot 40.000 dieren. In de laatste periode zijn meer waarnemingen gedaan, maar het is niet zeker of er sprake is van een verandering in aantallen of verspreiding. Daarvoor zijn er onvoldoende systematisch verzamelde gegevens beschikbaar (Broekhuizen et al. 2016).

De verblijfplaatsen die verloren gaan als gevolg van het project worden gemitigeerd door de daken toegankelijk te maken / te houden. Doordat laatvlieger niet in vleermuiskasten gaat zitten, kan er niet voor laatvlieger gemitigeerd worden voor de periode dat er aan de betreffende daken wordt gewerkt. Dit betekent dat er tijdelijk een kleine dip zal zijn in de functionaliteit van vaste rust- en verblijfplaatsen van laatvlieger. In de directe omgeving van de waargenomen verblijfplaatsen van laatvlieger zijn er echter voldoende soortgelijke woningen beschikbaar die ook voor laatvlieger geschikt zijn en blijven. Daarom zal er naar verwachting geen sprake zijn van een negatief effect op de gunstige staat van instandhouding van laatvlieger als gevolg van dit project. Hierdoor zal de staat van instandhouding van laatvlieger naar verwachting niet verslechteren als gevolg van het project.

Eindoordeel ecologische afweging Vogels en Vleermuizen

Met aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid is hiermee aannemelijk gemaakt dat de gunstige staat van instandhouding van huismus, gierzwaluw, gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger gewaarborgd blijft.

1.3 Alternatievenafweging

Ecologisch gezien is het project goed uitgewerkt. De afgewogen alternatieven zijn voldoende onderbouwd.

Locatie

Deze activiteit kan niet op een andere plek worden uitgevoerd. Het project omvat renovatie van bestaande woningen en is daarmee locatie gebonden.

Werkwijze, planning en inrichting

Deze activiteit kan niet op een andere wijze worden uitgevoerd. De technische staat van de woningen is dusdanig dat ze niet meer voldoen aan de eisen van deze tijd. De woningen zijn onvoldoende geïsoleerd, waardoor er veel energieverlies optreedt. Bovendien is het klimaat in de woningen niet optimaal als het gevolg van vocht en tocht. Als er geen woningverbetering wordt uitgevoerd, zullen de woningen op langere termijn onbewoonbaar worden. Uiteindelijk zal dit leiden tot de sloop van de woningen. Dit zal zeker resulteren in verlies van verblijfplaatsen voor vleermuizen. Het alternatief van sloop en nieuwbouw heeft tot gevolg dat er voor langere periodes geen vaste rust- en verblijfplaatsen beschikbaar zijn op de locatie van de gesloopte woningen.

Bij de gekozen werkwijze is rekening gehouden met aanwezige beschermde soorten, door de werkzaamheden buiten de kwetsbare periodes te plannen en in de nieuwe situatie nieuwe verblijfplaatsen te integreren.

In de alternatievenafweging is ook overwogen om het paarverblijf van gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis inwendig in de woning te mitigeren. Dit is in dit geval echter ongewenst. De ruimte in de spouw is niet dik genoeg om achter een inbouwkast een laag isolatiemateriaal aan te brengen. Hierdoor zou op plekken met inbouwkasten een koudebrug ontstaan, waardoor niet aan de gewenste isolatiewaarde kan worden voldaan en het benodigde energielabel niet kan worden gehaald. Bovendien is de kans groot dat op deze plekken condensvorming ontstaat, waardoor er vocht- en wellicht schimmelplekken in de muur ontstaan. Er is een oplossing gezocht voor de aanwezige vleermuizen door te kiezen voor een schakelbare kast, waardoor over een grotere oppervlakte meer microklimaat ontstaat. Daarnaast is erop gelet dat er in de directe omgeving alternatieve verblijfplaatsen aanwezig blijven in woningen.

1.4 Belangenafweging

De volgende belangen gelden:

- volksgezondheid of openbare veiligheid;

- dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten.

Volksgezondheid of openbare veiligheid

In de huidige staat is er in de woningen sprake van vocht en tocht. Dit kan resulteren in gezondheidsklachten voor bewoners. Vochtige woningen hebben vaker last van schimmel. Mensen die in een vochtig of schimmelig huis wonen hebben vaker luchtwegklachten dan mensen die in een droog huis wonen. Wonen in een vochtig huis kan leiden tot het ontstaan van astma of verergering daarvan. Bovendien komen in vochtige huizen meer schimmels en/of huisstofmijten voor. Schimmels en huisstofmijten kunnen allergieën veroorzaken (bron: GGD). Hierdoor is sprake van het belang "volksgezondheid of openbare veiligheid". Acantus kan geen stukken aanleveren ter onderbouwing hiervan. Er worden slechts zelden rapporten opgesteld over vocht- of tochtproblemen in de woningen. Dit gebeurt alleen wanneer er een geschil is tussen Acantus en een bewoner. Er zijn geen lijsten met klachten beschikbaar. De mensen bij Acantus weten aan de hand van het bouwjaar hoe de constructie eruit ziet en of deze gedateerd is.

Dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten

Acantus houdt zich aan het Convenant Energiebesparing Huursector. Deze is ondertekend door Aedes (de landelijke branchevereniging van woningcorporaties) en het Ministerie van Binnenlandse Zaken. De doelstelling van dit convenant is het verlagen van de uitstoot van broeikasgassen met 20% in 2020 en het verlagen van het energielabel naar B. Daarmee wordt een bijdrage geleverd aan het vertragen van de klimaatverandering. Op basis van de doelstellingen zoals geformuleerd in het Koepelconvenant beogen Aedes en Woonbond met dit convenant in 2020 ten minste een gemiddelde Energie Index van 1,25 (gemiddeld energielabel B) te bereiken voor de totale huurwoningenvoorraad van de corporaties. Dat komt overeen met een besparing op het gebouwgebonden energieverbruik van bestaande corporatiewoningen van 33% in de periode 2008 tot en met 2020. Deze ambitie betreft het gebouw- en installatiegebonden energiegebruik voor met name ruimteverwarming, warm tapwater en ventilatie. Door het verlagen van energieverbruik en daarmee de uitstoot van broeikasgassen dient het project een 'dwingende reden van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor milieu wezenlijk gunstige effecten'.

Voor vleermuis en gierzwaluw worden bovendien, naast het aanbrengen van kasten, alle daken toegankelijk gemaakt. Na de werkzaamheden is de ruimte onder de dakpannen dus beschikbaar als nest- of verblijfplaats. Voor huismus worden vogelvides aangebracht. De minimumaantallen zijn geïnventariseerd en in beeld gebracht. Op locaties waar nesten van huismus aanwezig zijn, worden de vides echter over de lengte van de gehele gevels aangebracht. Dit is ruim meer dan de twee alternatieven per nest die door de Soortenstandaard van het Ministerie van EZ worden voorgeschreven. De belangenafweging is hiermee voldoende gemotiveerd.

2.1 Conclusie

Met de aangeleverde gegevens is de aanvraag ontvankelijk gebleken om te kunnen beoordelen.

2.2 Conclusie Soortenbescherming

Op basis van de ingediende aanvraag kan gesteld worden dat de alternatievenafweging voor deze activiteit in dit plangebied voldoende is onderbouwd en het belang van de activiteit voldoende is aangetoond. Met de maatregelen zoals uitgewerkt in de voorschriften wordt het effect als gevolg van de geplande activiteit in het plangebied voldoende beperkt en blijft de gunstige staat van instandhouding van huismus, gierzwaluw, gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger gewaarborgd.

2.3 Eindconclusie

Om de activiteit uit te voeren is een vergunning vereist of ontheffing nodig van verbodsbepalingen zoals in de volgende tabel weergegeven.

De aanvraag voor vergunning c.q. ontheffing is:

voor de volgende soort	voor artikel 3.1	voor artikel 3.5
gierzwaluw (<i>Apus apus</i>)	toegekend ¹	nvt
huismus (<i>Passer domesticus</i>)	toegekend ¹	nvt
gewone dwergvleermuis (<i>Pipistrellus pipistrellus</i>)	nvt	toegekend ²
ruige dwergvleermuis (<i>Pipistrellus nathusii</i>)	nvt	toegekend ²
laatvlieger (<i>Eptesicus serotinus</i>)	nvt	toegekend ²

¹Met betrekking tot de verbodsbepalingen:

lid 2, opzettelijk vernielen, beschadigen of wegnemen van nesten, rustplaatsen of eieren;

lid 4, opzettelijk storen van individuen waarbij sprake is van wezenlijk negatieve invloed op de instandhouding van de soort;

²Met betrekking tot de verbodsbepalingen:

lid 2, opzettelijk verstoren;

lid 4, beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen;

lid 5, opzettelijk plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen;

omdat de gunstige staat van instandhouding gewaarborgd blijft.

Daarom verlenen wij, Gedeputeerde Staten van de provincie Groningen, een vergunning c.q. ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming. Dit besluit geeft ontheffing voor de soorten en verbodsbepalingen zoals is weergegeven in bovenstaande tabel. De activiteit kan daarmee in het omschreven plangebied binnen de vergunningperiode en met inachtneming van de voorschriften gerealiseerd worden.

3 Consequenties

Wat u verder kunt verwachten

Bij besluit tot vergunning-/ontheffingverlening is het toegestaan de werkzaamheden uit te voeren zoals in de aanvraag uiteengezet is, voor plangebied en periode zoals omschreven in het besluit.

U dient gedurende de werkzaamheden rekening te houden met het broedseizoen van vogels. Verstoring van broedgevallen van vogels dient te worden voorkomen. Voor de in het plangebied te verwachten vogelsoorten kan dit plaatsvinden door werkzaamheden buiten de broedperiode van aanwezige soorten uit te voeren. Tevens kunnen voorbereidende maatregelen worden getroffen om te voorkomen dat vogels tot broeden kunnen komen binnen het plangebied. Voor het broedseizoen wordt geen standaardperiode gehanteerd in het kader van de Wet natuurbescherming. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Verblijfplaatsen van vogels die hun verblijfplaats het gehele jaar gebruiken zijn jaarrond beschermd. Voor het verwijderen van dergelijke verblijfplaatsen is te allen tijde een ontheffing vereist.

Wanneer bij uitvoering van de werkzaamheden verbodsbepalingen overtreden worden ten aanzien van andere soorten dan die waarop het besluit van toepassing is, dient u de werkzaamheden stil te leggen en aanvullend ontheffing voor deze soorten aan te vragen.

Basismodule aanvraag Wet natuurbescherming (Wnb)

1. Contactgegevens

1.1 Contactgegevens van de initiatiefnemer	
Naam organisatie / bedrijf:	Acantus
Adres:	Aquapark 7
Postcode en woonplaats:	9641 PJ Veendam
Postadres:	Aquapark 7
Postcode en woonplaats:	9641 PJ Veendam
Contactpersoon:	Dhr J. Hofman
Telefoonnummer contact:	06 54 91 14 07
Emailadres contact:	Jhofman@acantus.nl

1.2 Contactgegevens van de adviseur	
Naam organisatie / bedrijf:	Eco Reest BV
Adres:	Industrieweg 20
Postcode en woonplaats:	7921 JP Zuidwolde
Postadres:	Industrieweg 20
Postcode en woonplaats:	7921 JP Zuidwolde
Contactpersoon:	Janien Kamps
Telefoonnummer contact:	0528-373982
E-mailadres contact:	J.Kamps@ecoreest.nl

2. Activiteiten

2.1 Geef een korte beschrijving van uw voorgenomen activiteit(en).

Isolatiwerkzaamheden dak (middels aanbrengen nieuwe dakplaat) en spouwmuur (met isolatieparels).

2.2 Op welke locatie of locaties worden de activiteiten uitgevoerd?

Gemeente(n):	Bellingwedde, Oldambt, Veendam, Delfzijl, Vlagtwedde,
Adres, plaats:	Diverse adressen (zie bijlage 2 Activiteitenplan)
<u>Natura 2000-gebied(en):</u>	-
GPS-coördinaten:	

3. Bijlagen Basismodule

Checklist bijlagen

Kruis aan welke bijlagen u meestuurt.

Verplicht voor zover van toepassing

☒	Kopie van het legitimatiebewijs van de aanvrager
☒	Uittreksel van de Kamer van Koophandel of een kopie van de statuten als de aanvrager een rechtspersoon is
☐	Ondertekend machtigingsformulier als u iemand wilt machtigen om de vergunning / ontheffing voor u aan te vragen

4. Ondertekening

Ondertekening

De initiatiefnemer, ondergetekende of degene die bevoegd is namens de initiatiefnemer te handelen, verklaart:

☒	Alle gegevens naar waarheid te hebben verstrekt;
☒	Bekend te zijn met het feit dat bij wijziging in de omstandigheden die van belang zijn voor de beoordeling van de aanvraag of het verzoek, dit zo spoedig mogelijk doorgegeven dient te worden aan de Provincie Groningen (loketvergunningen@provinciegroningen.nl) onder vermelding van het correspondentienummer waaronder de aanvraag of het verzoek in behandeling is;
☒	Dat de aanvrager alle gewenste inlichtingen met betrekking tot de voor de beoordeling en controle benodigde gegevens terstond en naar waarheid zal verstrekken aan de met behandeling en controle van de aanvraag en vergunning belaste ambtenaren.

Naam in blokletters	Datum ondertekening	Plaats
Dhr. J. Hofman	21-9-2017	Vendam
Functie / hoedanigheid Ondertekenaar	Machtiging*	Handtekening
Projectleider	☒ JA ☐ NEE	

*Machtiging bijvoegen indien de aanvraag niet door de aanvrager zelf is ondertekend.

Module 2 Soortenbescherming

Algemeen:

Per vraag wordt - indien van toepassing - om een korte samenvatting gevraagd. Een uitgebreide beschrijving dient te worden opgenomen in een *activiteitenplan*. Dit plan dient als bijlage bij de aanvraag te worden gevoegd. *Bij elke vraag dient u aan te geven in welk hoofdstuk/paragraaf en op welke bladzijden van het activiteitenplan de uitgebreide beschrijving is opgenomen.*

1 Beschrijving activiteit

1.1 Beschrijving initiatief

Om te kunnen beoordelen welke verbodsbepalingen worden overtreden, dient u een beschrijving te geven van uw activiteit. Het gaat hier bijvoorbeeld om het beschrijven van (locatie en periode van) de werkzaamheden, de invloedssfeer van de werkzaamheden, de wijze waarop de werkzaamheden uitgevoerd zullen worden, gehanteerde onderzoeksmethoden naar beschermde soorten, etc. Het detailniveau hangt af van de omvang en de complexiteit van de activiteit. Geef onderstaand een korte samenvatting.

Isolatiwerkzaamheden woningen. De spouwmuur wordt gevuld met isolatieparels en het dak wordt van buitenaf geïsoleerd door de oude dakpannen te verwijderen en een nieuwe (isolatie)plaat en nieuwe dakpannen aan te brengen.

Daarnaast wordt de vloer geïsoleerd. Dit heeft echter geen negatieve gevolgen voor beschermde soorten.

1.2 Werken volgens een gedragscode

Worden de werkzaamheden uitgevoerd overeenkomstig een geldige door de Staatssecretaris van EZ goedgekeurde gedragscode?

Nee

Ja

Geef hierbij aan welke gedragscode(s) van toepassing is/zijn en op welke wijze de werkzaamheden conform de gedragscode(s) worden uitgevoerd.

2 Aanwezigheid beschermde soorten en onderzoek

Geef in onderstaande tabel aan welke beschermde soorten aanwezig zijn binnen de invloedssfeer uw activiteit. In de toelichting wordt uitvoerig beschreven op welke wijze u dient te onderzoeken welke beschermde soorten in de invloedssfeer van de activiteit aanwezig zijn en hoe mogelijke effecten van uw activiteit op die soorten beoordeeld moeten worden. In de onderstaande tabel vat u de resultaten van dat benodigde onderzoek samen.

Let op! De volgende soorten hoeft u niet in te vullen:

- Soorten die niet beschermd zijn volgens de Wnb;

- Beschermde soorten die bij Provinciale Verordening zijn vrijgesteld voor de activiteiten in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling of bestendig beheer en onderhoud;
- Beschermde soorten waarop volgens uw verwachting uw initiatief, bijvoorbeeld dankzij het vooraf treffen van bewezen effectieve maatregelen (mitigerende maatregelen), geen negatieve effecten heeft en dus overtreding van een verbodsbepaling niet aan de orde zal zijn. Indien u twijfelt, dient u deze soorten wel in de tabel te vermelden en zullen wij beoordelen of een ontheffing nodig is.
- Indien u de werkzaamheden uitvoert overeenkomstig een goedgekeurde gedragscode (zie 1.2), geldt een vrijstelling voor de betreffende soort(en).

Aanwezige beschermde soort i.h.k.v. de aanvraag	Essentiële functie(s) van het plangebied voor de soort(en) ¹	Kritische periode voor de soort ² aanwezig in het plangebied	Soort vastgesteld op basis van welke informatie ³
Gewone dwergvleermuis	Paar-, zomer- en kraamverblijfplaatsen. Mogelijke winterverblijfplaatsen.	Half mei – half juli en november - maart	Soortgericht nader onderzoek conform vleermuisprotocol 2013
Ruige dwergvleermuis	Paar- en zomerverblijfplaatsen. Mogelijke winterverblijfplaatsen	november – maart	Soortgericht nader onderzoek conform vleermuisprotocol 2013
Laatvlieger	Zoerverblijfplaatsen, mogelijke winterverblijfplaatsen	Oktober – maart	Soortgericht nader onderzoek conform vleermuisprotocol 2013
Gierzwaluw	Nestlocaties	Half april – half augustus	Soortgericht nader onderzoek conform soortenstandaard gierzwaluw
Huismus	Nestlocaties	Maart – augustus	Soortgericht nader onderzoek conform soortenstandaard huismus
.			
.			
.			

¹ Bij voorbeeld leefgebied, foerageergebied, vaste rust- of verblijfplaats, pleisterplaats, baltslocatie, nest of kraamkolonie.

² Bijvoorbeeld voortplanting-/baltsperiode, overwinteringsperiode

³ Gebruikte onderzoeksmethode en/of bronnen voor vaststellen soorten en functies. Bijvoorbeeld gebruik gemaakt van NDFF gegevens (actualiteit gegevens noemen) of Waarneming.nl in combinatie met gericht onderzoek, bijvoorbeeld onderzoek naar verblijfplaatsen, routes en jachtgebied vleermuizen op basis van het vleermuisprotocol.

3 Soorten en verbodsbepalingen

3.1 Voor welke soorten wordt een ontheffing aangevraagd? Geef daarbij aan welke verbodsbepaling(en) van toepassing is (of zijn)			
Nederlandse en wetenschappelijke naam soort	Beschermingsregime / verbodsbepalingen		
	Vogels (VR)	soorten van bijlage IV HR en bijlage I en II Bonn en Bern m.u.v vogels VR	Soorten genoemd in bijlage A en B van de Wnb
Gewone dwergvleermuis (<i>Pipistrellus pipistrellus</i>)	Art. 3.1, opzettelijk: ☐ doden ☐ vangen ☐ storen ⁴	Art. 3.5, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk: ☐ doden ☐ vangen X verstoren	Art. 3.10, in hun natuurlijke verspreidingsgebied, opzettelijk: ☐ doden ☐ vangen
Ruige dwergvleermuis (<i>Pipistrellus nathusii</i>)	Art. 3.1, nesten, rustplaatsen en eieren opzettelijk: ☐ vernielen ☐ beschadigen ☐ nesten weg te nemen	Art. 3.5, vaste nesten, voortplantings- of rustplaatsen opzettelijk: X vernielen X beschadigen	Art. 3.10, vaste nesten, voortplantingsplaatsen of rustplaatsen opzettelijk: ☐ beschadigen ☐ vernielen
Laatvlieger (<i>Eptesicus serotinus</i>)	Art. 3.1, eieren : ☐ rapen en onder zich hebben	Art. 3.5, eieren opzettelijk: ☐ vernielen ☐ rapen	
	Art. 3.2 lid 6, (delen van) vogels of uit vogels verkregen producten anders dan voor verkoop ☐ onder zich hebben ☐ vervoeren ⁵	Art. 3.6 lid 2, dieren, m.u.v. vogels, en planten ⁶ anders dan voor verkoop: ☐ onder zich hebben ☐ vervoeren	
		Art. 3.5, planten opzettelijk: ☐ plukken ☐ verzamelen ☐ afsnijden ☐ ontwortelen ☐ vernielen	Art. 3.10, vaatplanten opzettelijk: ☐ plukken ☐ verzamelen ☐ afsnijden ☐ ontwortelen ☐ vernielen
Gierzwaluw (<i>Apus apus</i>)	Art. 3.1, opzettelijk: ☐ doden ☐ vangen ☐ storen ⁷	Art. 3.5, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk: ☐ doden ☐ vangen ☐ verstoren	Art. 3.10, in hun natuurlijke verspreidingsgebied, opzettelijk: ☐ doden ☐ vangen
Huismus (<i>Passer domesticus</i>)	Art. 3.1, nesten, rustplaatsen en eieren opzettelijk: X vernielen X beschadigen X nesten weg te nemen	Art. 3.5, vaste nesten, voortplantings- of rustplaatsen opzettelijk: ☐ vernielen ☐ beschadigen	Art. 3.10, vaste nesten, voortplantingsplaatsen of rustplaatsen opzettelijk: ☐ beschadigen ☐ vernielen
	Art. 3.1, eieren : ☐ rapen en onder zich	Art. 3.5, eieren opzettelijk: ☐ vernielen	

⁴ Dit verbod is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort, artikel 3.1 lid 5 Wnb.

⁵ Dit verbod is niet van toepassing als deze vogels, delen of producten aantoonbaar overeenkomstig de Wnb zijn gedood of gevangen, onderscheidenlijk verkregen

⁶ Deze verboden zijn niet van toepassing ingeval de dieren en planten aantoonbaar zijn gefokt of gekweekt.

⁷ Dit verbod is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort, artikel 3.1 lid 5 Wnb.

	hebben Art. 3.2 lid 6, (delen van) vogels of uit vogels verkregen producten anders dan voor verkoop ☐ onder zich hebben ☐ vervoeren ⁸	☐ rapen Art. 3.6 lid 2, dieren, m.u.v. vogels, en planten ⁹ anders dan voor verkoop: ☐ onder zich hebben ☐ vervoeren Art. 3.5, planten opzettelijk: ☐ plukken ☐ verzamelen ☐ afsnijden ☐ ontwortelen ☐ vernielen	Art. 3.10, vaatplanten opzettelijk: ☐ plukken ☐ verzamelen ☐ afsnijden ☐ ontwortelen ☐ vernielen
--	---	--	--

3.2 Periode ontheffing

Geef aan voor welke periode ontheffing wordt gevraagd.

01- 10 -2017.(dmj) t/m 01-10-2020.....(dmj)

4 Effectanalyse

Bij vraag 3 heeft u aangegeven voor welke soort(en) mogelijk een verbodsbepaling wordt overtreden. Geef bij deze vraag aan wat het effect is van uw activiteit op de betreffende soorten. Maak hierbij onderscheid tussen tijdelijke en permanente effecten. Betrek bij de effectanalyse ook de maatregelen die u heeft getroffen of alsnog zal treffen om de effecten tot een acceptabel minimum te beperken (tabel 4.1) of om de effecten achteraf te herstellen (tabel 4.2).

4.1 Maatregelen die effecten op de soort tot een minimum beperken (mitigerende maatregelen).

Geef in onderstaande tabel per soort aan welke maatregelen u heeft genomen of tijdens de werkzaamheden zal nemen.

Soort(en) Nederlandse en wetenschappelijke naam	Maatregelen voor start initiatief	Maatregelen tijdens uitvoering initiatief
Gewone dwergvleermuis (<i>Pipistrellus pipistrellus</i>)	Dichtzetten verblijfplaatsen, ophangen kasten.	
Ruige dwergvleermuis (<i>Pipistrellus nathusii</i>)	Dichtzetten verblijfplaatsen, ophangen kasten.	
Laatvlieger (<i>Eptesicus serotinus</i>)	Dichtzetten verblijfplaatsen.	Dak opnieuw toegankelijk maken / toegankelijk houden
Gierzwalus (<i>Apus apus</i>)	Dichtzetten verblijfplaatsen, ophangen kasten.	
Huismus (<i>Passer domesticus</i>)	Dichtzetten verblijfplaatsen, aanbrengen vogelvides.	

⁸ Dit verbod is niet van toepassing als deze vogels, delen of producten aantoonbaar overeenkomstig de Wnb zijn gedood of gevangen, onderscheidenlijk verkregen

⁹ Deze verboden zijn niet van toepassing ingeval de dieren en planten aantoonbaar zijn gefokt of gekweekt.

--	--	--

4.2 Maatregelen die de effecten achteraf herstellen (compenserende maatregelen).

Beschrijf per soort welke maatregelen worden getroffen die de effecten achteraf herstellen. Het gaat hier om compenserende maatregelen..

Soort(en) | Nederlandse en wetenschappelijke naam

Gewone dwergvleermuis (<i>Pipistrellus pipistrellus</i>)	Zie tabel 4.1. kasten aanbrengen
Ruige dwergvleermuis (<i>Pipistrellus nathusii</i>)	Zie tabel 4.1. kasten aanbrengen
Laatvlieger (<i>Eptesicus serotinus</i>)	Zie tabel 4.1. dak toegankelijkmaken / houden.
Gierzwalus (<i>Apus apus</i>)	Zie tabel 4.1. kasten aanbrengen
Huismus (<i>Passer domesticus</i>)	Zie tabel 4.1. vogelvides plaatsen

5 Belangenafweging

5.1 Op grond van welk belang wordt een ontheffing aangevraagd?

Vogelrichtlijn (artikel 3.1 Wnb)

☒	De volksgezondheid of de openbare veiligheid
☐	De veiligheid van het luchtverkeer
☐	Ter bescherming van flora of fauna
☐	Voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt
☐	Om het vangen, het onder zich hebben, of elke andere wijze van verstandig gebruik, van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan

Habitatrichtlijn (artikel 3.5 Wnb)

☒	Volksgezondheid of de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten
☐	Ter bescherming van wilde flora of fauna of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats
☐	Onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van soorten of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten
☐	Om het vangen, plukken of het onder zich hebben van bepaalde dieren of planten in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan

Andere soorten (artikel 3.10 Wnb)

☐	Volksgezondheid of de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten
--------------------------	--

☐	Ter bescherming van wilde flora of fauna of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats
☐	Onderzoek en onderwijs, populatie of herintroductie van soorten of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten
☐	Om het vangen, plukken of het onder zich hebben van bepaalde dieren of planten in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan
☐	In het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied
☐	Bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw
☐	Bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer
☐	Bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied
☐	Algemeen belang

5.2 Motivatie belang(en)

Geef hier in het kort aan wat het doel is van uw initiatief en waarom u van mening bent dat deze noodzakelijk is in het kader van het door u onder 4.1 aangekruiste belang. Een verwijzing naar bijvoorbeeld een plan-MER is niet voldoende.

Acantus houdt zich aan het Convenant Energiebesparing Huursector. Deze is ondertekend door Aedes (de landelijke branchevereniging van woningcorporaties) en het Ministerie van Binnenlandse Zaken. De doelstelling van dit convenant is het verlagen van de uitstoot van broeikasgassen met 20% in 2020 en het verlagen van het energielabel naar B. Daarmee wordt een bijdrage geleverd aan het vertragen van de klimaatverandering.

Op basis van de doelstellingen zoals geformuleerd in het Koepelconvenant beogen Aedes en Woonbond met dit convenant in 2020 ten minste een gemiddelde Energie Index van 1,25 (gemiddeld energielabel B) te bereiken voor de totale huurwoningenvoorraad van de corporaties. Dat komt overeen met een besparing op het gebouw gebonden energieverbruik van bestaande corporatiewoningen van 33% in de periode 2008 tot en met 2020. Deze ambitie betreft het gebouw- en installatie gebonden energiegebruik voor met name ruimteverwarming, warm tapwater en ventilatie.

Door het verlagen van energieverbruik en daarmee de uitstoot van broeikasgassen dient het project een 'dwingende reden van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor milieu wezenlijk gunstige effecten'.

In de huidige staat is er in de woningen sprake van vocht en tocht. Dit kan resulteren in gezondheidsklachten voor bewoners. Vochtige woningen hebben vaker last van schimmel. Mensen die in een vochtig of schimmelig huis wonen hebben vaker luchtwegklachten dan mensen die in een droog huis wonen. Wonen in een vochtig huis kan leiden tot het ontstaan van astma of verergering daarvan. Bovendien komen in vochtige huizen komen meer schimmels en/of huisstofmijten voor. Schimmels en huisstofmijten kunnen allergieën veroorzaken (bron: GGD). Hierdoor is ook sprake van het belang “volksgezondheid of openbare veiligheid”.

6 Andere bevredigende oplossing (alternatievenafweging)

Afweging alternatieven

Voor alle beschermde soorten geldt dat aangetoond moet worden dat er geen andere bevredigende oplossing (alternatief) is voor het door u geplande initiatief, die minder schade oplevert voor de betreffende soort(en). In de toelichting wordt uitgelegd wat hier mee bedoeld wordt. Geef hieronder in het kort aan welke alternatieven in tijd, plaats en werkwijze/inrichting u heeft afgewogen en waarom het voorgestelde plan volgens u de oplossing is met de minst negatieve effecten op de beschermde soorten.

Het project omvat renovatie van bestaande woningen en is daarmee locatie gebonden.

De technische staat van de woningen is dusdanig dat ze niet meer voldoen aan de eisen van deze tijd. De woningen zijn onvoldoende geïsoleerd, waardoor er veel energieverlies optreedt. Bovendien is het klimaat in de woningen niet optimaal als het gevolg van vocht en tocht. Indien er geen woningverbetering wordt uitgevoerd zullen de woningen op langere termijn onbewoonbaar worden. Uiteindelijk zal dit leiden tot de sloop van de woningen. Dit zal resulteren in verlies van verblijfplaatsen voor vleermuizen. Het alternatief van sloop en nieuwbouw heeft tot gevolg dat er voor langere periodes geen vaste rust- en verblijfplaatsen beschikbaar zijn op de locatie van de gesloopte woningen.

Bij de gekozen werkwijze is rekening gehouden met aanwezige beschermde soorten, door de werkzaamheden buiten de kwetsbare periodes te plannen en in de nieuwe situatie nieuwe verblijfplaatsen te integreren.

In de alternatievenafweging is ook overwogen om het paarverblijf van gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis inwendig in de woning te mitigeren. Dit is in dit geval echter ongewenst. De ruimte in de spouw is niet dik genoeg om achter een inbouwkast een laag isolatiemateriaal aan te brengen. Hierdoor zou op plekken met inbouwkasten een koudebrug ontstaan, waardoor niet aan de gewenste isolatiewaarde kan worden voldaan en het benodigde energielabel niet kan worden gehaald. Bovendien

is de kans groot dat op deze plekken condensvorming ontstaat waardoor er vocht- en wellicht schimmelplekken in de muur ontstaan. Er is een oplossing gezocht voor de aanwezige vleermuizen door te kiezen voor een schakelbare kast, waardoor een grotere oppervlakte meer microklimaat ontstaat. Daarnaast is erop gelet dat er in de directe omgeving alternatieve verblijfplaatsen aanwezig blijven in woningen.

7 Staat van instandhouding

Staat van instandhouding

Voor alle beschermde soorten waarvoor ontheffing wordt aangevraagd moet worden aangetoond dat het initiatief niet leidt tot verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort (VR) en/of dat er geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan (HR, Bonn en Bern en andere soorten). In de toelichting wordt hierop uitvoerig ingegaan. Geef hieronder per soort en per beschermingsregime (2 tabellen) gemotiveerd aan op welke wijze wordt voldaan aan deze voorwaarde(n).

Vr	
Soort(en) Nederlandse en wetenschappelijke naam	Onderbouwing dat de activiteit niet leidt tot verslechtering van de staat van instandhouding van de soort
Gierzwaluw (<i>Apus apus</i>)	<p>In 1994 bedroeg het aantal broedparen in Nederland 25.000 – 100.000. In 1998-2000 werd het aantal broedparen geschat op 30.000-60.000. Het is niet mogelijk om een trend te destilleren uit de informatie die verzameld is over de gierzwaluw. Het is een vogelsoort die zeer moeilijk te inventariseren is. Met de start van het Meetnet Urbane Soorten (MUS-project) door Sovon in 2007 kan na zeven jaar een lichte afname worden vastgesteld (Kennisdocument Gierzwaluw BIJ12, 2017).</p> <p>Nestlocaties voor gierzwaluw die bij de isolatie van de woningen verloren gaan worden tijdig en volledig (mitigatiefactor 5) gemitigeerd. Hierdoor zal de staat van instandhouding van gierzwaluw naar verwachting niet verslechteren als gevolg van het project.</p>
Huismus (<i>Passer domesticus</i>)	<p>Ooit was de huismus de meest algemene broedvogel van Nederland. De soort is de laatste decennia om onbekende reden in aantal vrij hard achteruit gegaan. Begin jaren tachtig van de 20e eeuw begon de afname, die in de beginjaren negentig versnelde. Dit heeft geresulteerd in een landelijke afname van meer dan 50% van het aantal broedparen. Vermoedelijk is één van de oorzaken de afname van broedgelegenheid, onder andere door renovatie en isolatie van oude woningen, en dit in combinatie met een afgenomen voedselaanbod, minder dekking en een toename aan predatie. Sinds de eeuwwisseling lijkt de broedpopulatie zich te herstellen; het is nog onduidelijk of dit een structureel herstel is of dat het een tijdelijke opleving betreft (Kennisdocument Huismus, BIJ12 versie 1.0 2017).</p> <p>De nestlocaties die bij de werkzaamheden aan het dak verloren gaan</p>

	worden tijdig gemitigeerd middels vogelvides. Huismussen zijn niet kieskeurig in het in gebruik nemen van nieuwe nestlocaties en ook deze vides zijn bewezen succesvol voor huismus.

Hr, Bonn en Bern en andere soorten	
Soort(en) Nederlandse en wetenschappelijke naam	Onderbouwing dat er geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan
Gewone dwergvleermuis (<i>Pipistrellus pipistrellus</i>)	<p>De gewone dwergvleermuis is zowel binnen Europa als binnen Nederland de meest voorkomende vleermuissoort. Deze is onderdeel van de landelijke populatie die wordt geschat op 300.000 tot 600.000 dieren (Dietz et al., 2009).</p> <p>De verblijfplaatsen die bij de werkzaamheden aan het dak verloren gaan worden tijdig gemitigeerd.</p> <p>Hierdoor zal de staat van instandhouding van gewone dwergvleermuis naar verwachting niet verslechteren als gevolg van het project.</p>
Ruige dwergvleermuis (<i>Pipistrellis nathusii</i>)	<p>Ruige dwergvleermuis is een in ons land algemeen voorkomende soort en wordt ruim verspreid in noordwest Nederland waargenomen. De aantallen in de trektijd, in het najaar (wanneer ook de vrouwtjes en jongen in Nederland zijn), worden geschat op 50.000 tot 100.000 dieren. Er zijn geen gegevens bekend over de trend in aantallen (Kennisdokument Ruige dwergvleermuis, versie 1.0 Juli 2017).</p> <p>De verblijfplaatsen die bij de werkzaamheden aan het dak verloren gaan worden tijdig gemitigeerd.</p> <p>Hierdoor zal de staat van instandhouding van ruige dwergvleermuis naar verwachting niet verslechteren als gevolg van het project.</p>
Laatvlieger (<i>Eptesucus serotinus</i>)	<p>Laatvlieger wordt door het hele land waargenomen. In 2006 werd de landelijke populatie door de Zoogdierverseniging geschat op 25.000 tot 40.000 dieren. In de laatste periode zijn meer waarnemingen gedaan, maar het is niet zeker of er sprake is van een verandering in aantallen of verspreiding. Daarvoor zijn er onvoldoende systematisch verzamelde gegevens beschikbaar (Broekhuizen et al. 2016).</p>

	<p>De verblijfplaatsen die verloren gaan als gevolg van het project worden gemitigeerd door de daken toegankelijk te maken / te houden. Doordat laatvlieger niet in vleermuiskasten gaat zitten kan er niet voor laatvlieger gemitigeerd worden oor de periode dat er aan de betreffende daken wordt gewerkt. Dit betekent dat er een kleine dip zal zijn in de functionaliteit van vaste rust- en verblijfplaatsen van laatvlieger. In de directe omgeving van de waargenomen verblijfplaatsen van laatvlieger zijn er echter voldoende soortgelijke woningen beschikbaar die ook voor laatvlieger geschikt zijn en blijven. Daarom zal er naar verwachting geen sprake zijn van een negatief effect op de gunstige staat van instandhouding van laatvlieger als gevolg van dit project.</p> <p>Hierdoor zal de staat van instandhouding van laatvlieger naar verwachting niet verslechteren als gevolg van het project.</p>

8 Bijlagen module 2 Soortenbescherming Wnb

Toe te voegen bijlagen

- Activiteitenplan
- Kaartmateriaal
- Onderzoeksrapportages
- beleidsdocumenten ivm onderbouwing belang
-
-

CONVENANT ENERGIEBESPARING HUURSECTOR

28 juni 2012

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

aedes
vereniging van woningcorporaties

N E D E R L A N D S E
III Y **WOONBOND**

 Vastgoed Belang
vereniging
van particuliere beleggers
in vastgoed

Partijen:

1. De Minister voor Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, te dezen handelend als bestuursorgaan; hierna te noemen "het Ministerie";
2. Aedes vereniging van woningcorporaties, statutair gevestigd te Den Haag, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door de heer W.N. Hazeu, hierna te noemen "Aedes";
3. Vereniging Nederlandse Woonbond, statutair gevestigd te Amsterdam, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door de voorzitter, de heer drs. J.P. Laurier, hierna te noemen "Woonbond"
4. Vastgoed Belang Vereniging van particuliere beleggers in vastgoed, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door de voorzitter, de heer J. Kamminga, hierna te noemen "Vastgoed Belang"

In overweging nemende dat:

In aanvulling op de overwegingen in het Koepelconvenant Energiebesparing Gebouwde omgeving:

1. In het Plan van aanpak Energiebesparing Gebouwde Omgeving dat in maart 2011 door de Tweede Kamer is vastgesteld, is aangegeven dat energiebesparing een goed middel is om de woonlasten van huishoudens in de greep te krijgen;
2. de woningcorporaties verenigd in Aedes in het "Antwoord aan de Samenleving" de ambitie hebben uitgesproken om 20% te besparen op het totale gasverbruik in de bestaande sociale huurwoningenvoorraad in de periode 2008 – 2018;
3. de woonconsumentenorganisaties verenigd in het Platform Bewoners en Duurzaam Bouwen, waaronder de Woonbond en Vastgoed Belang, op 23 januari 2008 een intentieverklaring hebben uitgebracht waarin zij uitspreken de vraag naar en het enthousiasme voor energiebesparende maatregelen bij hun achterban krachtig te zullen stimuleren en bevorderen;
4. in het kader van de Europese richtlijn energieprestatie van gebouwen (2002/91/EG) in Nederland het energielabel voor woningen en andere gebouwen is ingevoerd per 1 januari 2008 middels het Besluit en de Regeling energieprestatie gebouwen en de partijen dit energielabel willen gebruiken voor het stimuleren van de verbetering van de energieprestatie van gebouwen;
5. verwacht mag worden dat op termijn de Europese doelstellingen ten aanzien van energiebesparing en duurzame energie verhoogd worden en middelen daarvoor beschikbaar komen uit Europese structuurfondsen;
6. alle partijen het belang van energiebesparing zien, vanwege het klimaat, de eindigheid van fossiele brandstoffen en de stijging van de energieprijzen in relatie tot de woonlastenontwikkeling;
7. energie-onzuinige woningen (de niet-groene labels) niet alleen slecht zijn voor het milieu, maar ook voor de woonlasten, zodat energiebesparing bijdraagt aan een betere betaalbaarheid van het huren, wat vooral van belang is voor de koopkracht van huurders met lagere inkomens;
8. succesvolle energiebesparing een reeks van samenhangende activiteiten, inspanningen en maatregelen vereist;
9. uit convenant-evaluaties blijkt dat de gekozen aanpak van Aedes en de Woonbond leidt tot een versnelling van het treffen van energiebesparende maatregelen. Daaruit tevens blijkt dat

het gebruik van de Woonlastenwaarborg kan leiden tot een breder draagvlak en grotere energiebesparing en dat deze een bredere uitrol rechtvaardigt;

10. dat alle partijen het belang zien van het energielabel en dat gebleken is dat het communiceren over labelstappen met huurders effectief is gebleken;
11. het voor een succesvolle energiebesparing in de huursector noodzakelijk is om, zowel bij de huurders als bij de verhuurders, daarvoor een groot draagvlak te hebben;
12. de huurders centraal dienen te staan bij het treffen van energiebesparende maatregelen in de huursector, omdat dit noodzakelijk is voor het draagvlak, de acceptatie en de effectiviteit van de maatregelen;
13. huurders en verhuurders altijd met elkaar in overleg treden over toe te passen energiebesparende maatregelen;
14. voor energiebesparing in de nieuwbouw het Lenteakkoord is afgesloten en dat er een relatie is tussen de doelstelling voor de nieuwbouw en de doelstelling voor de bestaande bouw;
15. voor energiebesparing in de corporatiesector en een deel van de particuliere verhuursector een grootschalige en integrale aanpak mogelijk is;
16. voor het beheersen van de woonlasten op lange termijn energiebesparing niet volstaat en het toepassen van duurzame energie noodzakelijk is.

Komen het volgende overeen:

Artikel 1 Besparingsdoelstellingen

Op basis van de doelstellingen zoals geformuleerd in het Koepelconvenant:

1. Beogen Aedes en Woonbond met dit convenant in 2020 ten minste een gemiddelde Energie-Index van 1,25 (gemiddeld energielabel B) te bereiken voor de totale huurwoningenvoorraad van de corporaties. Dat komt overeen met een besparing op het gebouwgebonden energieverbruik van bestaande corporatiewoningen van 33% in de periode 2008 tot en met 2020. Deze ambitie betreft het gebouw- en installatiegebonden energiegebruik voor met name ruimteverwarming, warm tapwater en ventilatie.
2. Beoogt Vastgoed Belang de realisatie van een verbetering van de woningvoorraad van haar leden, leidend tot een woningvoorraad in 2020 waarvan 80% label C of beter.

Artikel 2 De aanpak van Aedes, de Woonbond en Vastgoed Belang

1. De aanpak staat in hoofdlijnen beschreven in de notitie "Huren met energie", plan van aanpak aangenomen door de Ledenraad van Aedes op 10 januari 2007; het plan van aanpak "Bespaar energie met de Woonbond" (2008 en latere jaren) van de Woonbond en het plan van aanpak "Samen energie besparen. Verduurzaming van de particuliere voorraad" (november 2011) van Vastgoed Belang.
2. De aanpak van Aedes, de Woonbond en Vastgoed Belang is generiek en richt zich primair op hun leden, maar waar mogelijk ook op andere verhuurders en huurdersorganisaties.
3. Voor het treffen van energiebesparende maatregelen door woningcorporaties en particuliere verhuurders wordt zoveel mogelijk aangesloten bij alle natuurlijke momenten, zoals mutatie en planmatig onderhoud, alsook de mogelijkheden van grootschalig onderhoud, ingrijpende woningverbetering en herstructurering en reguliere vervanging en worden speciale maatregelgerichte acties uitgevoerd.
4. Aedes en Woonbond verkennen de mogelijkheden voor een grootschaliger toepassing van duurzame energie in de woningvoorraad (zoals zonnepanelen, windenergie en warmte- en

koudeopslag). Hierbij wordt gekeken of een sluitende businesscase met lagere woonlasten haalbaar is en welke belemmeringen geslecht moeten worden.

5. Initiatieven van bewoners zelf voor energiebesparing en duurzame energie worden, met inachtneming van de belangen van verhuurders, gestimuleerd.
6. Partijen ontwikkelen nieuwe strategieën om woningen in gemengde complexen (VVE's en verhuur) energetisch te kunnen verbeteren
7. Daarnaast streven Aedes, Vastgoed Belang en de Woonbond er naar dat door bewustwordings- en voorlichtingscampagnes ook het gebruikersgedrag wordt beïnvloed.
8. Aedes, Vastgoed Belang en de Woonbond zoeken aansluiting met bestaande initiatieven zoals SEV Energiesprong, Blok voor Blok, etc.

Artikel 3 De inspanningen van Aedes, de Woonbond en Vastgoed Belang

1. In aanvulling op de woonlastendoelstellingen zoals verwoord in artikel 1 van het Koepelconvenant spannen Aedes, Vastgoed Belang en de Woonbond zich ervoor in dat de energiebesparende maatregelen na de ingreep (op complexniveau) tot lagere woonlasten voor de huurders leiden. Dat wil zeggen dat de afname van de maandelijkse kosten voor elektriciteit en gas als gevolg van de ingreep groter is dan de toename van de huur, gemiddeld op complexniveau. Dit is vormgegeven in een woonlastenwaarborg waarin zo objectief mogelijk inzichtelijk wordt gemaakt dat op complexniveau de gerealiseerde besparing op de energiekosten groter is dan de huurverhoging die voor de maatregelen in rekening wordt gebracht.
Hierbij wordt uitgegaan van de berekende besparing op de energiekosten voor gebouwgebonden energiegebruik, uitgaande van een genormeerd (gestandaardiseerd) verbruik.
Voor die gevallen waarvoor de woonlastenwaarborg niet kan werken wordt een onderzoek gedaan naar de mogelijkheid van een woonlastenwaarborg onder auspiciën van het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting.
2. Aedes, Vastgoed Belang en de Woonbond stimuleren dat het treffen van energiebesparende maatregelen zo nodig wordt gecombineerd met maatregelen ter verbetering van de kwaliteit van het binnenmilieu, en waar mogelijk, ook maatregelen ter verbetering van het wooncomfort en veiligheid (politiekeurmerk). Speciale aandacht gaat uit naar het ontmoedigen van het toepassen van afvoerloze geisers en andere open verbrandingstoestellen.
3. Aedes, Vastgoed Belang en de Woonbond stimuleren dat verhuurders en huurdersorganisaties op lokaal niveau afspraken maken over energiebesparing. Het daaruit voortvloeiende overleg moet leiden tot een uitvoeringsplan met activiteiten en energiebesparende maatregelen op de korte en middellange termijn. Aedes, Vastgoed Belang en de Woonbond zullen lokale afspraken bevorderen door middel van:
 - bewustwording en stimulering
 - informatievoorziening (checklist lokale afspraken) en voorbeeldprojecten,
 - facilitering van het lokale overleg
 - advisering van huurdersorganisaties, kennisuitwisseling en netwerken van corporaties en particuliere verhuurders, en
 - het inzichtelijk maken van de lokale energiebesparing met behulp van de monitoringsgegevens van Aedes en Vastgoed Belang

4. Bevordert wordt dat in het lokale overleg van huurders, verhuurders en gemeenten respectievelijk, voor zover relevant regio's en provincies, onder andere de volgende zaken worden besproken:
 - voorraadbeleid en portefeuillebeheer ten aanzien van energiebesparing
 - labelverbetering
 - woonlastenontwikkeling (relatie met monitoringsparagraaf)
 - voorlichting aan en betrokkenheid van bewoners
 - de drie sporen van Aedes: ingrijpende woningverbetering, verhoging ambitie planmatig onderhoud, specifieke maatregelgerichte acties
 - de drie sporen van Vastgoed Belang: verbeteren van de energieprestatie van de woning, verhogen van de veiligheid en verbeteren van comfort, maatregelen gericht op gezondheid (binnenmilieu) en innovatie, en
 - het instellen van een fonds voor laag rentende leningen voor particuliere verhuurders met onvoldoende eigen vermogen door gemeenten of provincies.
5. Partijen ontwikkelen een visie hoe de woningvoorraad zo effectief mogelijk aan de besparingsdoelstellingen van dit convenant kan voldoen. Uitgangspunt van partijen is dat niet-groene labels onacceptabel zijn. Partijen ontwikkelen een plan en tijdspad om niet-groene labels zo snel mogelijk uit te faseren.
6. Ingeval de (extra) investeringen in energiebesparing naar het oordeel van het Centraal Fonds Volkshuisvesting of het Waarborgfonds Sociale Woningbouw de financiële draagkracht van een substantieel aantal individuele corporaties te boven gaan, treden partijen daarover met elkaar in overleg.

Artikel 4 De inspanningen van het Ministerie

1. Aan de hand van een evaluatie van de effecten van de aanpassing van het Woningwaarderingstelsel (WWS) zal het Ministerie in 2014 bezien of nadere aanscherping van het WWS met het oog op de realisatie van de energiebesparingsdoelstelling van dit convenant noodzakelijk of wenselijk is. Bij de eventuele aanscherping van het WWS zullen Aedes, Vastgoed Belang en de Woonbond nauw worden betrokken.
2. Het kabinet onderzoekt de mogelijkheden voor financiële stimulering van energiebesparing, met specifieke aandacht voor de complexen met gemengd bezit van VVE's en verhuur.
3. Het Ministerie zal, een financiële bijdrage, dan wel een bijdrage in natura leveren ter ondersteuning van de uitvoeringsactiviteiten van de convenantpartijen. Over de voortzetting van de inspanningen van de energieconsulenten vindt nadere afstemming met de partijen plaats.
4. Het ministerie draagt kennis uit over de beschikbaarheid van middelen uit Europese fondsen (bijvoorbeeld de structuurfondsen) voor projecten voor energiebesparing in bestaande woningen en gebouwen.
5. De convenantpartijen zullen in 2012 bezien welke verruiming van de leencapaciteit van corporaties voor verduurzaming van de sociale huurwoningvoorraad mogelijk is en voorstellen dienaangaande doen.
6. De Minister zal, ten behoeve van de financiële continuïteit, de benodigde investeringen voor energiebesparing bezien in het kader van de gehele financiële situatie van de corporatiesector.

7. De Minister zal (versnelde en innovatieve investeringen) in ingrijpende woningverbeteringen in de zin van artikel 3 en investeringen in duurzame energie stimuleren door zich ervoor in te zetten dat ten minste 5 - 10% van het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO) voor de periode 2014-2020 hiervoor kunnen worden gebruikt. Deze inzet zal in het Nederlandse Partnerschapscontract 2014 – 2020 met de Europese Commissie worden aangegeven. Marktpartijen zijn zelf verantwoordelijk voor het benutten van deze subsidiemogelijkheden.

Artikel 5 Werkwijze en overleg

In aanvulling op de betreffende bepalingen in het Koepelconvenant Energiebesparing Gebouwde Omgeving:

1. Aedes, Vastgoed Belang en de Woonbond behouden bij het nastreven van de doelen van dit convenant hun onafhankelijkheid en eigen verantwoordelijkheid in de benadering van hun eigen doelgroep.
2. Bij de verdere uitvoering worden de respectievelijke achterbannen betrokken.
3. Er wordt regelmatig overlegd over de voortgang van het convenant in de zogenoemde Thematafel huursector (bestaande uit medewerkers van het ministerie van BZK, Aedes, Vastgoed Belang en de Woonbond).

Artikel 6 Kosten

1. De kosten van de eigen organisatie voor de uitvoering van dit convenant worden door de partijen zelf gedragen.
2. De Woonbond en Vastgoed Belang kunnen voor voorlichtings- en kennisoverdrachtactiviteiten een beroep doen op de in het kader van, de voor dit convenant beschikbare gelden door een projectvoorstel in te dienen in het kader van het Platform Bewoners en Duurzaam Bouwen. Waarbij zij in overleg met BZK ondersteuning kunnen vragen van AgentschapNL en Milieu Centraal.

Artikel 7 Monitoring en evaluatie

In aanvulling op de betreffende bepalingen in het Koepelconvenant met betrekking tot monitoring en evaluatie:

1. De realisatie van de doelstelling van artikel 1, eerste lid van dit convenant wordt gemeten en gemonitord met behulp van de Aedes-database SHAERE, op basis waarvan Aedes jaarlijks zal rapporteren over de verbetering van de energieprestatie van de huurwoningenvoorraad van de woningcorporaties. Daarbij wordt uitgegaan van de berekende gebouwgebonden energiebesparing, inclusief de effecten van sloop met vervangende nieuwbouw en exclusief de effecten van aan- en verkoop.
2. Voor wat betreft de monitor in de particuliere huursector zullen de gegevens van de centrale labeldatabank gebruikt worden.
3. De woonlastenontwikkeling in de huursector zal ook gemonitord worden. Hierbij zou onderscheid moeten gemaakt tussen huur en energielasten, en tussen vaste en variabele energiekosten. Ook wordt zo mogelijk in beeld gebracht wat de gevolgen zijn voor de woonlasten van het toepassen van duurzame energie. Als blijkt dat lokale partijen niet voldoende kunnen sturen op woonlasten, zal nader overleg plaatsvinden, mogelijk leidend tot nadere afspraken.

Artikel 8 Naleving en geschiloplossing

1. De afspraken in dit convenant binden partijen doch zijn niet in rechte afdwingbaar.
2. Problemen in de uitvoering van het convenant worden door de partijen eerst in onderling overleg besproken alvorens eventueel afzonderlijk naar buiten te treden.

Artikel 9 Looptijd en wijzigingen

1. Dit convenant treedt in werking op de dag volgend op die waarop het door partijen is ondertekend en loopt tot en met 31 december 2020.
2. Partijen kunnen in onderling overleg de afspraken van dit convenant wijzigen, mits alle partijen daarmee schriftelijk instemmen.
Bij onvoorziene omstandigheden, waaronder ook begrepen de omstandigheid genoemd in artikel 3, lid 8, die wezenlijke gevolgen hebben voor de uitvoering van dit convenant zullen partijen in overleg treden over de noodzaak tot wijziging of beëindiging van het convenant.

Artikel 10 Toetreding en opzegging

1. Partijen gaan in overleg met IVBN om te onderzoeken of langs de lijnen van dit convenant afspraken mogelijk zijn die voor de gehele huursector gelden.
2. Iedere partij is bevoegd om, met inachtneming van een opzegtermijn van drie maanden dit convenant schriftelijk op te zeggen.
3. Wanneer een partij het convenant opzegt, blijft het voor de overige partijen in stand, voor zo ver de inhoud en strekking ervan zich daartegen niet verzet.

Artikel 11 Publicatie in de Staatscourant

Dit convenant wordt na de inwerkingtreding in de Staatscourant gepubliceerd.

Aldus opgemaakt en ondertekend op 28 juni 2012, te Den Haag

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
Mevrouw mr. drs. J.W.E. Spies

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Aedes vereniging van woningcorporaties,
W.N. Hazeu

aedes
vereniging van woningcorporaties

Vereniging Nederlandse Woonbond,
Drs. J.P. Laurier

N E D E R L A N D S E
III Y + **WOONBOND**

Vastgoed Belang,
J. Kamminga

 Vastgoed Belang
vereniging
van particuliere beleggers
in vastgoed

Activiteitenplan bij
ontheffingsaanvraag:

Verschillende locaties provincie
Groningen

**Projectnummer:
171564**

RAPPORT

Type onderzoek : **Activiteitenplan ontheffingsaanvraag.**

Locatie onderzoek : **Diverse plaatsen in provincie Groningen**

Projectnummer : **171564**

Versie rapportage : **2**

Auteur : **Ing. J. Kamps MSc**

Controle en vrijgave : **Ing. R.J.W. Huls**

Paraaf vrijgave :

Datum : **12-10-2017**

OPDRACHTGEVER

Naam : **ACANTUS
AQUAPARK 7
9641 PJ VEENDAM**

Contactpersoon : **Dhr. J. Hofman**

UITGEVOERD DOOR

MILIEU ADVIESBUREAU

Eco Reest

KANTOOR ZUIDWOLDE

Industrieweg 20
7921 JP Zuidwolde
Tel.: 0528-373982
Fax.: 0528-373907
info@ecoreest.nl
www.ecoreest.nl

KANTOOR APPINGEDAM

Opwierderweg 160
9902 RH Appingedam
Tel.: 0596 633355
Fax.: 0528-373907

KANTOOR ALMERE

Transistorstraat 91-34
1322 CL Almere
Tel.: 036 8200376
Fax.: 0528-373907

DISCLAIMER

Dit rapport omvat het activiteitenplan ten behoeve van de ontheffingsaanvraag van de Wet natuurbescherming voor verschillende locaties binnen de provincie Groningen in opdracht van **Acantus**.

Ten behoeve van de juiste interpretatie van dit rapport is het noodzakelijk te beschikken over de gehele rapportage, inclusief bijlagen.

Het rapport is ongeschikt voor toepassing in een juridische context indien:

- de paginanummering van het rapport onjuist of onvolledig is
- de bijlagen genoemd in de inhoudsopgave (deels) ontbreken
- het projectnummer in het rapport en op de bijlage niet overeenkomt

We stellen dit rapport alleen ter beschikking aan derden in geval van schriftelijke toestemming van de opdrachtgever.

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	5
1.1	AANLEIDING EN DOELSTELLING	5
1.2	KWALITEITSBORGING	5
1.3	LEESWIJZER.....	6
2	ONDERZOEKSLOCATIE	7
2.1	BESCHRIJVING ONDERZOEKSLOCATIE	7
3	VOORGENOMEN INGREEP	11
4	ONDERZOEK	12
4.1	VLEERMUIZEN	12
4.2	HUISMUSSEN	12
4.3	GIERZWALUWEN.....	12
5	MITIGATIEPLAN	13
5.1	GEWONE DWERGVLEERMUIS EN RUIGE DWERGVLEERMUIS	13
5.1.1	Effect van de werkzaamheden (zonder mitigerende maatregelen)	13
5.1.2	Mitigatie zomer- en paarverblijven gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis 13	
5.1.3	Mitigatie kraamverblijfplaats gewone dwergvleermuis.....	14
5.2	LAATVLIAGER.....	15
5.2.1	Effect van de werkzaamheden op laatvlieger (zonder mitigerende maatregelen)	15
5.2.1	Mitigatie voor laatvlieger	15
5.3	HUISMUS.....	16
5.3.1	Effect van de werkzaamheden op huismus (zonder mitigerende maatregelen)	16
5.3.2	Mitigatie voor huismus.....	16
5.4	GIERZWALUW.....	17
5.4.1	Effect van de werkzaamheden op gierzwaluw (zonder mitigerende maatregelen)	17
5.4.2	Mitigatie voor gierzwaluw.....	17
5.5	ZORGVULDIG HANDELEN	17
5.6	BELANG EN ALTERNATIEF.....	20
5.7	VERANTWOORDING	22
	GERAADPLEEGDE BRONNEN	23

Bijlage 1	Foto overzicht onderzoekslocaties
Bijlage 2	Resultaten soortgericht onderzoek
Bijlage 3	Waarnemingen op kaart

Onze rapportage is opgezet in kleur, om het u bij het lezen van het digitale document visueel aantrekkelijk te maken. Uiteraard kan het document ook op papier worden afgedrukt, waarbij we willen wijzen op de mogelijkheid om het document in zwart-wit af te drukken om kosten en toner te besparen.

1 INLEIDING

1.1 AANLEIDING EN DOELSTELLING

Acantus is voornemens de woningen in de onderzoeksgebieden te renoveren en te isoleren. Naar aanleiding van de voorgenomen werkzaamheden is nader onderzoek naar vleermuizen uitgevoerd (Eco Reest projectnummers 170210 en 170717). Hieruit bleek in een deel van de onderzochte woningen nestplaatsen van huismussen en gierzwaluwen en/of verblijfplaatsen van verschillende soorten vleermuizen aanwezig zijn. Omdat deze bij de werkzaamheden komen te vervallen is een ontheffing nodig van de Wet natuurbescherming.

Doel van voorliggend activiteitenplan is het beschrijven van de voorgenomen ingreep en de mitigerende maatregelen die worden genomen om negatieve effecten als gevolg van de werkzaamheden te mitigeren of te compenseren.

Opgemerkt wordt dat het onderzoek naar vleermuizen niet geheel is afgerond. Het is mogelijk dat er op nog andere adressen, dan in voorliggend activiteitenplan genoemd, verblijfplaatsen aanwezig zijn. Daarom wordt nadat alle onderzoeken zijn afgerond een aanvulling op deze aanvraag ingediend. De provincie Groningen maakt het mogelijk dat er tussentijds al een ontheffingsaanvraag wordt ingediend, waardoor deze sneller kan worden opgepakt en afgehandeld. Dit is een zogenaamde “80% ontheffing”. Voorliggend rapport betreft dan ook het activiteitenplan bij de 80%-ontheffingsaanvraag.

1.2 KWALITEITSBORGING

Eco Reest streeft na een zo hoog mogelijk kwaliteit van onderzoek te leveren.

Eco Reest is samen met Gebouwen Inspectie Nederland een adviesbureau, gericht op advisering in relatie tot ruimte, gebouwen en ondernemen. Beide bedrijven beschikken over één kwaliteitssysteem dat wordt beheerd door Eco Reest Holding, gericht op het klantgericht leveren van kwalitatief hoogstaande diensten.

Eco Reest Holding BV is gecertificeerd volgens “NEN-EN-ISO 9001:2008”, voor het geven van milieukundig advies in relatie tot ruimtelijke ontwikkelingen, gebouwen en managementondersteuning, met inbegrip van de uitvoering van gerelateerde onderzoeksactiviteiten.

Eco Reest BV is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Als aangesloten adviesbureau zorgen we samen met de andere leden voor een betere borging van kwaliteit in de uitvoering van ecologisch onderzoek.

Eco Reest BV is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus en maakt gebruik van een overkoepelende ontheffing van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 9 van de Flora- en faunawet voor zover dit betreft het vangen, bemachtigen en met het oog daarop opsporen van beschermde inheemse soorten (ontheffing ff/75a/2014/061, geldig tot 16 maart 2020).

In het hoofdstuk ‘verantwoording’ is de kwaliteitscontrole van deze rapportage weergegeven.

Naast kwaliteit is onafhankelijkheid van groot belang om onze opdrachtgever van dienst te zijn met het beste advies voor zijn vraagstuk.

Activiteitenplan bij ontheffingsaanvraag t.b.v. verschillende adressen in de provincie Groningen (kenmerk: 171564).

Wij merken dan ook op dat er geen functionele relatie is tussen opdrachtgever en Eco Reest BV, hetgeen betekent dat het advies van Eco Reest onafhankelijk is van de belangen van de opdrachtgever en derden.

Conform de eisen uit onze ethische code behandelt Eco Reest BV alle gegevens vertrouwelijk, waarvan wij kennisnemen als gevolg van de uitvoering van de werkzaamheden, behoudens in geval van wettelijke verplichtingen.

1.3 LEESWIJZER

In hoofdstuk 2 wordt de onderzoekslocatie besproken. In hoofdstuk 3 voorgenomen ingreep behandeld. Hoofdstuk 4 bevat een beschrijving van de functie van het onderzoeksgebied voor beschermde soorten. De voorgestelde mitigerende maatregelen worden beschreven in hoofdstuk 5. Afgesloten wordt met een overzicht van geraadpleegde bronnen.

2 ONDERZOEKSLOCATIE

In dit hoofdstuk wordt de onderzoekslocatie beschreven en weergegeven.

2.1 BESCHRIJVING ONDERZOEKSLOCATIE

De plangebieden bestaan uit woningen verspreid over verschillende locaties in de provincie Groningen. In onderstaande tabel worden de adressen weergegeven waar beschermde soorten zijn waargenomen en een ontheffing van de Wet natuurbescherming noodzakelijk is.

In de 80% ontheffing zijn de resultaten tot en met juli eengeleverd. Hier zijn in voorliggende definitieve versie de resultaten van de vleermuisonderzoeken in augustus en september aan toegevoegd. Wanneer dit een nieuwe verblijfplaats opleverde ten opzichte van de 80% ontheffing is dit in onderstaande tabel geel gearceerd.

Tabel 1. Locaties met beschermde soorten.

Plaats	Straat	Huisnr.
Bad Nieuweschans	J. Driegenstraat	3
Bad Nieuweschans	J. Driegenstraat	5
Bad Nieuweschans	J. Driegenstraat	7
Bad Nieuweschans	J. Driegenstraat	9
Bad Nieuweschans	J. Driegenstraat	11
Bad Nieuweschans	J. Driegenstraat	15
Bad Nieuweschans	J. Driegenstraat	19
Bellingwolde	Kastanjelaan	67
Bellingwolde	Kastanjelaan	75
Bellingwolde	Kastanjelaan	77
Bellingwolde	Lijsterlaan	1
Bellingwolde	Lijsterlaan	2
Bellingwolde	Lijsterlaan	5
Bellingwolde	Lijsterlaan	8
Bellingwolde	Lijsterlaan	11
Bellingwolde	Lijsterlaan	14
Bellingwolde	Lijsterlaan	20
Delfzijl	Kleine Belt	1
Delfzijl	Kleine Belt	11
Delfzijl	Kleine Belt	13
Delfzijl	Kleine Belt	23
Delfzijl	Kleine Belt	33
Delfzijl	Kleine Belt	35
Delfzijl	Kleine Belt	37
Delfzijl	Kleine Belt	45
Delfzijl	Kleine Belt	51
Delfzijl	Kleine Belt	53
Delfzijl	Kleine Belt	61
Delfzijl	Kleine Belt	73

Activiteitenplan bij ontheffingsaanvraag t.b.v. verschillende adressen in de provincie Groningen (kenmerk: 171564).

Delfzijl	Kleine Belt	75
Delfzijl	Kleine Belt	77
Delfzijl	Kleine Belt	79
Delfzijl	Kleine Belt	81
Delfzijl	Kleine Belt	83
Delfzijl	Kleine Belt	97
Delfzijl	Kleine Belt	99
Delfzijl	Kleine Belt	117
Delfzijl	Kleine Belt	137
Delfzijl	Kleine Belt	139
Delfzijl	Kleine Belt	149
Delfzijl	Kleine Belt	153
Scheemda	Donellenlaan	15
Scheemda	Donellenlaan	27
Spijk	Tuinbouwweg	25
Spijk	Tuinbouwweg	27
Spijk	Tuinbouwweg	29
Spijk	Tuinbouwweg	31
Spijk	Havenweg	44
Spijk	Havenweg	46
Ter Apel	Eksterstraat	14
Ter Apel	Buizerdlaan	15
Ter Apel	Buizerdlaan	17
Ter Apel	Domus Lucisstraat	2
Ter Apel	Domus Lucisstraat	24
Veendam	Dr. Koppiusstraat	23
Veendam	Dr. Koppiusstraat	41
Veendam	Dr. Koppiusstraat	45A
Veendam	Tijdenstraat	24
Veendam	Tijdenstraat	26
Veendam	Tijdenstraat	38
Veendam	Tijdenstraat	48
Veendam	Dr. Bekenkampstraat	20
Veendam	Dr. Bekenkampstraat	26
Veendam	Dr. Bekenkampstraat	28
Veendam	Dr. Bekenkampstraat	30
Veendam	Dr. Bekenkampstraat	32
Veendam	Dr. Bekenkampstraat	38
Veendam	Dr. Bekenkampstraat	40
Veendam	Dr. Bekenkampstraat	46
Veendam	Dr. Bekenkampstraat	48
Veendam	Dr. Bekenkampstraat	56
Veendam	Dr. Bekenkampstraat	58
Veendam	Dr. Bekenkampstraat	64

Activiteitenplan bij ontheffingsaanvraag t.b.v. verschillende adressen in de provincie Groningen (kenmerk: 171564).

Veendam	Frieslandlaan	33
Veendam	Frieslandlaan	37
Veendam	Frieslandlaan	41
Veendam	Frieslandlaan	45
Veendam	Frieslandlaan	47
Veendam	Frieslandlaan	51
Veendam	Frieslandlaan	63
Veendam	Frieslandlaan	71
Westerlee	Essenlaan	7
Westerlee	Essenlaan	11
Westerlee	Essenlaan	13
Westerlee	Essenlaan	15
Westerlee	Essenlaan	17
Westerlee	Essenlaan	19
Westerlee	Essenlaan	21
Westerlee	Essenlaan	23
Westerlee	Essenlaan	25
Westerlee	Essenlaan	27
Westerlee	Essenlaan	37
Wildervank	Pijlkruidstraat	15
Wildervank	Pijlkruidstraat	17
Wildervank	Pijlkruidstraat	19
Wildervank	Pijlkruidstraat	21
Wildervank	Pijlkruidstraat	23
Wildervank	Pijlkruidstraat	25
Wildervank	Pijlkruidstraat	27
Wildervank	Pijlkruidstraat	33
Wildervank	Pijlkruidstraat	35
Wildervank	Ericastraat	1
Wildervank	Ericastraat	3
Wildervank	Ericastraat	5
Wildervank	Ericastraat	8
Wildervank	Ericastraat	9
Wildervank	Ericastraat	10
Wildervank	Ericastraat	12
Wildervank	Ericastraat	15
Wildervank	Ericastraat	19
Wildervank	Ericastraat	21
Wildervank	Ericastraat	22
Wildervank	Ericastraat	23
Wildervank	Ericastraat	25
Wildervank	Ericastraat	26
Wildervank	Ericastraat	29
Wildervank	Ericastraat	31

Activiteitenplan bij ontheffingsaanvraag t.b.v. verschillende adressen in de provincie Groningen (kenmerk: 171564).

Wildervank	Ericastraat	39
Wildervank	Ericastraat	41
Wildervank	Ericastraat	44
Wildervank	Ericastraat	48

In bijlage 1 wordt een indruk van de huidige situatie gegeven middels een foto overzicht.

3 VOORGENOMEN INGREEP

De initiatiefnemer is voornemens de woningen in voorliggende aanvraag te isoleren. Daartoe worden de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- Spouwmuur vullen met isolatie parels;
- Dakisolatie. Hierbij worden de dakpannen verwijderd en worden een nieuwe dakplaat en nieuwe pannen aangebracht.
- Dakisolatie bij de Lijsterlaan 1-20 in Bellingwolde gebeurt van binnenuit!
- Vloerisolatie.

Bij het isoleren van de muur worden aanwezige verblijfplaatsen van vleermuizen aangetast. Bij het isoleren van het dak worden nestplaatsen van huismussen en gierzwaluwen en verblijfplaatsen van vleermuizen aangetast.

De vloerisolatie heeft geen negatieve gevolgen voor beschermde soorten.

De werkzaamheden aan de Lijsterstraat te Bellingwolde, de Frieslandlaan te Veendam en de Domus Luciusstraat te Ter Apel staan eind 2017 gepland. De werkzaamheden op de overige adressen staan gepland in 2018.

4 ONDERZOEK

4.1 VLEERMUIZEN

In 2017 zijn de woningen onderzocht conform de eisen uit de meest recente versie van het Vleermuisprotocol (versie 2013). Het onderzoek is uitgevoerd met een batdetector, type Petterson D240x.

In de onderzochte woningen zijn verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger gevonden. In bijlage 2 staat een overzicht van de waarnemingen per adres. In bijlage 3 staan de waarnemingen op kaart aangegeven.

4.2 HUISMUSSEN

In 2017 zijn de woningen op huismussen onderzocht conform de eisen uit het Soortenprotocol voor huismus van het Netwerk Groene Bureaus (versie 2017). Dit protocol schrijft voor dat er twee veldbezoeken moeten plaatsvinden in de periode van 1 april tot 20 juni dienen te worden gedaan. Deze veldbezoeken moeten tijdens ochtenden met droge weeromstandigheden worden uitgevoerd tussen 1 á 2 uur na zonsopkomst of 1 á 2 uur voor zonsondergang.

In de onderzochte woningen zijn op diverse locaties nestplaatsen van huismussen gevonden. In bijlage 2 staat een overzicht van de waarnemingen per adres. In bijlage 3 staan de waarnemingen op kaart aangegeven.

4.3 GIERZWALUWEN

In 2017 zijn de woningen op huismussen onderzocht conform de eisen uit het Soortenprotocol voor gierzwaluw van het Netwerk Groene Bureaus (versie 2017). Dit protocol schrijft voor dat er drie veldbezoeken moeten plaatsvinden in de periode van 1 juni – 15 juli dienen te worden gedaan. Deze veldbezoeken moeten tijdens ochtenden met droge weeromstandigheden worden uitgevoerd tussen 2 uur voor zonsondergang en zonsondergang.

In de onderzochte woningen zijn op diverse locaties nestplaatsen van gierzwaluwen gevonden. In bijlage 2 staat een overzicht van de waarnemingen per adres. In bijlage 3 staan de waarnemingen op kaart aangegeven.

5 MITIGATIEPLAN

In onderstaand hoofdstuk wordt beschreven hoe voor de aanwezige verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger en de nestplaatsen van huismus en gierzwaluw gemitigeerd worden. Ook wordt ten behoeve van de ontheffingsaanvraag een beschrijving gegeven van het belang van het project en wordt een alternatievenafweging gedaan.

5.1 GEWONE DWERGVLEERMUIS EN RUIGE DWERGVLEERMUIS

5.1.1 Effect van de werkzaamheden (zonder mitigerende maatregelen)

Binnen de onderzoekslocaties zijn paarverblijfplaatsen en zomerverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis aanwezig. Bovendien zijn er op twee locaties kraamverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis aanwezig.

De gevonden verblijfplaatsen hebben mogelijk ook een functie als winterverblijfplaats voor een of enkele dieren. Als gevolg van de werkzaamheden komen bovengenoemde verblijfplaatsen te vervallen.

5.1.2 Mitigatie zomer- en paarverblijven gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis

Vanwege een dunne spouw is het niet mogelijk permanente kasten inwendig te creëren. Daarom worden per gevonden verblijfplaats vier uitwendige kasten opgehangen van het type VK WS 07 vleermuizenkast van Vivara Pro (zie figuur 5-1). De kast bestaat uit 1 compartiment met een tussenruimte van 2 centimeter, de breedte van de sleuf is 25 centimeter en de hoogte 45 centimeter en is gemaakt van houtbeton. Een voordeel van deze kasten is dat deze aan elkaar geschakeld kunnen worden aangebracht, waardoor er een grotere kast ontstaat. Hierdoor kan binnen de kast een gevarieerd microklimaat ontstaan.

Figuur 5-1. VK WS 07 van Vivara Pro

De kasten worden aangebracht op hetzelfde adres als waar de verblijfplaatsen zich bevinden en worden in september 2017 aangebracht. Bij het plaatsen van de kasten wordt gelet op het volgende:

- Kast worden op minimaal 3 meter hoogte geplaatst;
- Kast worden zo mogelijk op het zuiden of zuidwesten geplaatst;
- Kast worden aan elkaar geschakeld geplaatst;
- Er bevinden zich geen obstakels voor of onder de uitvliegopeningen;
- De invliegopeningen van de kasten worden niet verlicht door kunstmatige verlichting.

De kasten zijn geschikt als winterverblijfplaats in milde winters. Bij strengere vorst zijn er voldoende alternatieven in de directe omgeving aanwezig in de vorm van potentieel geschikte verblijfplaatsen in woningen in de directe omgeving.

Daarnaast worden de daken van de woningen weer toegankelijk gemaakt voor vleermuizen.

5.1.3 Mitigatie kraamverblijfplaats gewone dwergvleermuis

Aan de Kleine Belt 75 in Delfzijl en de Essenlaan 37 in Westerlee is een kraamverblijfplaats van gewone dwergvleermuis aangetroffen. Deze worden gemitigeerd door het plaatsen van vier speciale kraamkasten (zie figuur 5-2).

Daarnaast zijn daken van de woningen zijn na de werkzaamheden weer toegankelijk voor vleermuizen.

Figuur 5-2. Kraamkast VK SK 03.

De kast heeft een maat van 118 x 79 x 15

De 3 compartimenten, met een tussenruimte van 20 mm, zijn onderling te bereiken door gaten in de tussenwanden en ruimte bovenin de kast.

Aan de Kleine Belt 75 bevindt de kraamverblijfplaats zich in een zuidelijk gerichte kopgevel. De kraamkast wordt op exact dezelfde locatie geplaatst waardoor de kans dat deze kast gevonden wordt groot is.

Ook de kraamverblijfplaats aan de Essenlaan 37 in Westerlee bevindt zich in de kopgevel van de woning. Deze kopgevel is op het zuidoosten gericht. De kraamkast wordt op exact dezelfde gevel geplaatst.

Het Kennisdocument Gewone dwergvleermuis van BIJ12 schrijft voor dat de kast minimaal een volledig kraamseizoen aanwezig moet zijn alvorens de originele verblijfplaats verwijderd kan worden. De kasten worden in september 2017 geplaatst. Het kraamseizoen van gewone dwergvleermuis loopt van half mei tot en met half juli. De spouw op deze adressen wordt daarom niet eerder dan augustus 2018 geïsoleerd.

5.2 LAATVLIAGER

5.2.1 Effect van de werkzaamheden op laatvliager (zonder mitigerende maatregelen)

Binnen de onderzoekslocaties zijn zomerverblijfplaatsen laatvliager aanwezig (zie tabel 1). Op een locatie (Lijsterlaan 11 in Bellingwolde) gaat het om een kleine kolonie van ca. 6 individuen.

De gevonden verblijfplaatsen bevinden zich onder de dakpannen.

De gevonden verblijfplaatsen hebben mogelijk ook een functie als winterverblijfplaats voor een of enkele dieren. Als gevolg van de werkzaamheden aan het dak komen bovengenoemde verblijfplaatsen te vervallen.

Adres	Verblijfplaats
Bellingwolde Kastanjelaan 75	3 laatvliegers uit nokpan
Bellingwolde Lijsterlaan 11	6 laatvliegers dak voor- en achterzijde
Scheemda Donellenlaan 15	1 laatvliager dak achterzijde
Scheemda Donellenlaan 17	1 laatvliager onder dak
Veendam Frieslandlaan 33	Vermoedelijk onder dak
Wildervank Erikastraat 22	1 laatvliager

De daken van de woningen aan de Lijsterlaan 1-20 worden van binnenuit geïsoleerd. De laatvliegers op Lijsterlaan 11 bevonden zich onder de dakpannen. Deze ruimte wordt niet aangetast.

5.2.1 Mitigatie voor laatvliager

Verblijfplaatsen van laatvliager bevinden zich relatief vaak tussen de daklagen. Ook de bij het onderzoek aangetroffen verblijfplaatsen van laatvliager bevinden zich naar verwachting onder het dak. Op de meeste locaties zijn in- en / of uitvliegende dieren onder de dakpannen aangetroffen.

De werkzaamheden aan het dak bestaan uit het verwijderen van de oude dakpannen en het aanbrengen van een isolerende dakplaat met hier bovenop nieuwe dakpannen. Tussen de dakplaat en de nieuwe pannen is enkele centimeters ruimte aanwezig. Deze wordt voor vleermuizen toegankelijk gemaakt door aan de rand van het dak dakpannen te plaatsen met ruimte waardoor laatvliager in en uit kan vliegen. Dit geldt voor alle woningen. Hierdoor is er na de werkzaamheden weer in dezelfde mate ruimte onder de daken toegankelijk als in de huidige situatie.

In de periode dat de werkzaamheden worden uitgevoerd zijn er voldoende uitwijkmogelijkheden voor laatvliegers naar woningen met dezelfde bouwstijl uit hetzelfde bouwjaar, welke (nog) niet geïsoleerd zijn. Dit betreffen:

Bellingwolde Kastanjelaan: Aan de overzijde van de straat staan woningen met soortgelijke pannendaken. Tenminste één adres werd ook door vlemuizen gebruikt. Op nummer 76 zijn zwermdende sieren waargenomen, wat op een verblijfplaats wijst.

Bellingwolde Lijsterlaan: wort van binnenuit geïsoleerd, ruimte onder dak wordt niet aangetast.

Scheemda: Donellenlaan 36-42 (zelfde type woningen)

Veendam: Drenthelaan (vergelijbaar complex als de Frieslandlaan op ca 125 meter)

Wildervank: Het dorps huis aan de Bareveldstraat 33 (achter Ericastraat 10-16) heeft een pannendak.

Dit dak wordt, voor zover nog niet toegankelijk, toegankelijk gemaakt door toegang van ca 2 cm ruimte onder het dak te creëren.

5.3 HUISMUS

5.3.1 Effect van de werkzaamheden op huismussen (zonder mitigerende maatregelen)

Uit het mussonderzoek is gebleken dat op verschillende plekken nestlocaties van huismussen aanwezig zijn binnen de onderzoekslocaties. Voor de exacte locaties wordt verwezen naar bijlage 2 en 3. Als gevolg van de werkzaamheden komen de bovengenoemde nestlocaties te vervallen.

5.3.2 Mitigatie voor huismus

De nestplaatsen worden gemitigeerd door het aanbrengen van vogelvides (zie figuur 5-3). Voor elke nestplaats die komt te vervallen worden twee alternatieve nestlocaties op hetzelfde adres aangeboden. Omdat er in elke meter vogelvide twee nestlocaties verwerkt zitten wordt per nestlocatie een meter vogelvide aangebracht.

Bij het plaatsen van de vides wordt erop gelet dat deze niet in de volle zon komen te liggen, maar aan de noord- of oostzijde van de woning of op een beschutte plek.

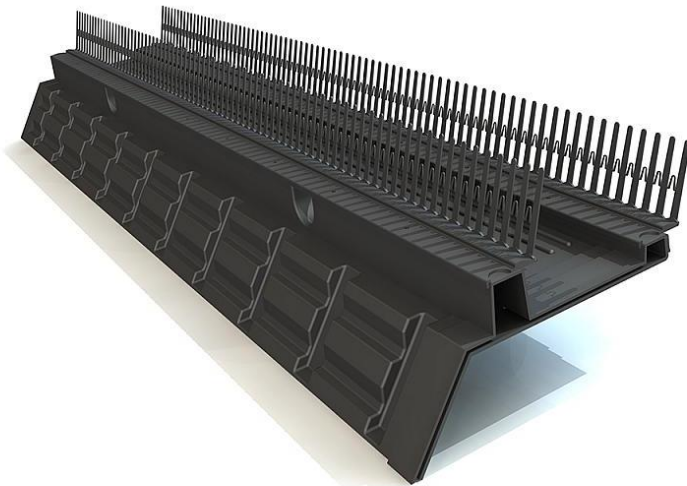

Fig. 5-3. Vogelvide van Monier.

5.4 GIERZWALUW

5.4.1 Effect van de werkzaamheden op gierzwaluw (zonder mitigerende maatregelen)

Uit het gierzwaluwonderzoek is gebleken dat op verschillende plekken nestlocaties van gierzwaluwen aanwezig zijn binnen de onderzoekslocaties. Voor de exacte locaties wordt verwezen naar bijlage 2 en 3. Als gevolg van de werkzaamheden komen de bovengenoemde nestlocaties te vervallen.

5.4.2 Mitigatie voor gierzwaluw

De nestplaatsen die komen te vervallen worden gemitigeerd door op elk adres waar gierzwaluw is aangetroffen vijf nestkasten van het type NK GZ 08 van Vivara Pro te plaatsen (zie figuur 5-4).

Fig. 5-4. Gierzwaluwkast NK GZ 08

De nestkasten worden aan minimaal 5 meter hoog geplaatst op een noord- of oostelijk gerichte gevel.

5.5 ZORGVULDIG HANDELEN

Vleermuizen

Om zorgvuldig handelen te garanderen wordt de verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger voorafgaand aan de werkzaamheden ongeschikt gemaakt. Dit gebeurt buiten de kwetsbare overwinteringsperiode voor vleermuizen. Voor gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis start deze globaal in november en duurt tot en met maart. De overwintering van laatvlieger kan al in oktober starten. Dit hangt af van de lokale weersomstandigheden.

Op locaties met kraamkolonies wordt ook buiten het kraamseizoen van betreffende soorten gewerkt. Voor gewone dwergvleermuis loopt het kraamseizoen van half mei tot half juli. Voor laatvlieger globaal van begin mei tot eind augustus.

Het ontoegankelijk maken van de verblijfplaatsen gebeurt door het aanbrengen van exclusionflaps. Hierdoor kunnen de dieren wel naar buiten, maar niet meer terugkeren naar binnen.

Huismus

Ook de nestlocaties van huismus worden voorafgaand aan de werkzaamheden ongeschikt gemaakt door het dichtzetten van de ruimte onder de dakpannen. Dit dichtzetten van verblijfplaatsen gebeurt buiten het broedseizoen van huismus. Deze loopt globaal van maart tot en met september, afhankelijk van de weersomstandigheden.

Gierzwaluw

Werkzaamheden op de locaties waar nesten van gierzwaluw aangetroffen zijn worden buiten het seizoen dat gierzwaluw in Nederland aanwezig is uitgevoerd. Gierzwaluw is globaal van eind april tot eind augustus in Nederland aanwezig.

Onderstaand is per plaats adres een overzicht gegeven van de periode waarbuiten de verblijfplaatsen ongeschikt worden gemaakt.

Tabel 5-1. Ontoegankelijk maken van verblijfplaatsen gebeurt buiten de kwetsbare periodes (in rood met X aangegeven). HM = huismus, GZ = gierzwaluw, GD = gewone dwergvleermuis, RD = ruige dwergvleermuis, LV = laatvlieger.

Soort	Straat	nr.	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sept	Okt	Nov	De
Bad Nieuweschans														
HM	J. Driegenstraat	3			X	X	X	X	X	X	X			
HM	J. Driegenstraat	5			X	X	X	X	X	X	X			
HM	J. Driegenstraat	7			X	X	X	X	X	X	X			
HM	J. Driegenstraat	9			X	X	X	X	X	X	X			
HM	J. Driegenstraat	11			X	X	X	X	X	X	X			
HM	J. Driegenstraat	15			X	X	X	X	X	X	X			
HM	J. Driegenstraat	19			X	X	X	X	X	X	X			
Bellingwolde														
HM	Kastanjelaan	67			X	X	X	X	X	X	X			
LV	Kastanjelaan	75	X	X	X							X	X	X
GD	Kastanjelaan	77	X	X	X								X	X
HM	Lijsterlaan	1			X	X	X	X	X	X	X			
GD	Lijsterlaan	2	X	X	X								X	X
HM	Lijsterlaan	5			X	X	X	X	X	X	X			
GD	Lijsterlaan	8	X	X	X								X	X
LV	Lijsterlaan	11	X	X	X		X	X	X	X		X	X	X
GD	Lijsterlaan	14	X	X	X								X	X
GD	Lijsterlaan	20	X	X	X		X	X	X	X		X	X	X
Delfzijl														
GD	Kleine Belt	1	X	X	X								X	X
RD	Kleine Belt	11	X	X	X								X	X
GD	Kleine Belt	13	X	X	X								X	X
HM	Kleine Belt	33			X	X	X	X	X	X	X			
HM	Kleine Belt	35			X	X	X	X	X	X	X			
RD	Kleine Belt	37	X	X	X								X	X
RD	Kleine Belt	51	X	X	X								X	X
GD	Kleine Belt	53	X	X	X								X	X
GD	Kleine Belt	61	X	X	X								X	X
GZ	Kleine Belt	73					X	X	X	X	X			
HM + GD (KOLONIE)	Kleine Belt	75	X	X	X	X	X	X	X	X	X		X	X
HM	Kleine Belt	77			X	X	X	X	X	X	X			
HM	Kleine Belt	79			X	X	X	X	X	X	X			
HM	Kleine Belt	81			X	X	X	X	X	X	X			
HM	Kleine Belt	83			X	X	X	X	X	X	X			

Activiteitenplan bij ontheffingsaanvraag t.b.v. verschillende adressen in de provincie Groningen (kenmerk: 171564).

Soort	Straat	nr.	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sept	Okt	Nov	De
GD	Kleine Belt	99	X	X	X								X	X
RD	Kleine Belt	117	X	X	X								X	X
HM	Kleine Belt	153			X	X	X	X	X	X	X			
Scheemda														
LV	Donellenlaan	15	X	X	X							X	X	X
LV	Donellenlaan	17	X	X	X							X	X	X
Spijk														
HM	Tuinbouwweg	25			X	X	X	X	X	X	X			
HM	Tuinbouwweg	27			X	X	X	X	X	X	X			
HM	Tuinbouwweg	29			X	X	X	X	X	X	X			
HM	Tuinbouwweg	31			X	X	X	X	X	X	X			
GD	Havenweg	44	X	X	X								X	X
HM	Havenweg	46			X	X	X	X	X	X	X			
Ter Apel														
GD	Buizerdlaan	15	X	X	X								X	X
GD	Eksterstraat	14	X	X	X								X	X
GD	Domus Lucisstraat	2	X	X	X								X	X
GD	Domus Lucisstraat	24	X	X	X								X	X
Veendam														
GZ	Dr. Koppiusstraat	23					X	X	X	X	X			
GD	Dr. Koppiusstraat	41	X	X	X								X	X
GD	Dr. Koppiusstraat	41	X	X	X								X	X
GZ	Tijdenstraat	24					X	X	X	X	X			
GZ	Tijdenstraat	26					X	X	X	X	X			
GZ	Tijdenstraat	38					X	X	X	X	X			
GZ	Tijdenstraat	48					X	X	X	X	X			
GZ	Dr. Bekenkampstr.	20					X	X	X	X	X			
GZ	Dr. Bekenkampstr.	26					X	X	X	X	X			
GZ	Dr. Bekenkampstr.	28					X	X	X	X	X			
GZ	Dr. Bekenkampstr.	30					X	X	X	X	X			
GZ	Dr. Bekenkampstr.	32					X	X	X	X	X			
GD	Dr. Bekenkampstr.	38	X	X	X								X	X
GZ	Dr. Bekenkampstr.	40					X	X	X	X	X			
GZ	Dr. Bekenkampstr.	46					X	X	X	X	X			
GZ	Dr. Bekenkampstr.	48					X	X	X	X	X			
GZ	Dr. Bekenkampstr.	56					X	X	X	X	X			
GZ	Dr. Bekenkampstr.	58					X	X	X	X	X			
GZ	Dr. Bekenkampstr.	64					X	X	X	X	X			
LV	Frieslandlaand	33	X	X	X							X	X	X
GD	Frieslandlaand	37	X	X	X								X	X
GD	Frieslandlaand	41	X	X	X								X	X
GD	Frieslandlaand	45	X	X	X								X	X
GD en RD	Frieslandlaand	47	X	X	X								X	X

Activiteitenplan bij ontheffingsaanvraag t.b.v. verschillende adressen in de provincie Groningen (kenmerk: 171564).

Soort	Straat	nr.	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sept	Okt	Nov	De
GD en RD	Frieslandlaand	51	X	X	X								X	X
GD en RD	Frieslandlaand	63	X	X	X								X	X
HM	Frieslandlaand	71			X	X	X	X	X	X	X			
Westerlee														
	Essenlaan	7	X	X	X								X	X
HM	Essenlaan	11			X	X	X	X	X	X	X			
HM	Essenlaan	13			X	X	X	X	X	X	X			
HM	Essenlaan	15			X	X	X	X	X	X	X			
HM	Essenlaan	17			X	X	X	X	X	X	X			
GD	Essenlaan	19	X	X	X								X	X
HM	Essenlaan	21			X	X	X	X	X	X	X			
HM	Essenlaan	23			X	X	X	X	X	X	X			
HM	Essenlaan	25			X	X	X	X	X	X	X			
HM	Essenlaan	27			X	X	X	X	X	X	X			
GD KOLONIE	Essenlaan	37	X	X	X		X	X	X				X	X
Wildervank														
HM	Pijlkruidstraat	15			X	X	X	X	X	X	X			
HM	Pijlkruidstraat	17			X	X	X	X	X	X	X			
HM	Pijlkruidstraat	19			X	X	X	X	X	X	X			
HM	Pijlkruidstraat	21			X	X	X	X	X	X	X			
HM	Pijlkruidstraat	23			X	X	X	X	X	X	X			
HM	Pijlkruidstraat	25			X	X	X	X	X	X	X			
HM	Pijlkruidstraat	27			X	X	X	X	X	X	X			
HM	Pijlkruidstraat	33			X	X	X	X	X	X	X			
HM	Pijlkruidstraat	35			X	X	X	X	X	X	X			
HM	Ericastraat	5			X	X	X	X	X	X	X			
HM	Ericastraat	9			X	X	X	X	X	X	X			
HM	Ericastraat	10			X	X	X	X	X	X	X			
GD	Ericastraat	19	X	X	X								X	X
LV	Ericastraat	22	X	X	X							X	X	X
GD	Ericastraat	31	X	X	X								X	X
HM	Ericastraat	41			X	X	X	X	X	X	X			
HM	Ericastraat	48			X	X	X	X	X	X	X			

5.6 BELANG EN ALTERNATIEF

Belang van het project

Acantus houdt zich aan het Convenant Energiebesparing Huursector. Deze is ondertekend door Aedes (de landelijke branchevereniging van woningcorporaties) en het Ministerie van Binnenlandse Zaken. De doelstelling van dit convenant is het verlagen van de uitstoot van broeikasgassen met 20% in 2020 en het verlagen van het energielabel naar B. Daarmee wordt een bijdrage geleverd aan het vertragen van de klimaatverandering.

Op basis van de doelstellingen zoals geformuleerd in het Koepelconvenant beogen Aedes en Woonbond met dit convenant in 2020 ten minste een gemiddelde Energie Index van 1,25 (gemiddeld energielabel B) te bereiken voor de totale huurwoningenvoorraad van de corporaties. Dat komt overeen met een besparing op het gebouw gebonden energieverbruik van bestaande corporatiewoningen van 33% in de periode 2008 tot en met 2020. Deze ambitie betreft het gebouw- en installatie gebonden energiegebruik voor met name ruimteverwarming, warm tapwater en ventilatie.

Door het verlagen van energieverbruik en daarmee de uitstoot van broeikasgassen dient het project een 'dwingende reden van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor milieu wezenlijk gunstige effecten'.

In de huidige staat is er in de woningen sprake van vocht en tocht. Dit kan resulteren in gezondheidsklachten voor bewoners. Vochtige woningen hebben vaker last van schimmel. Mensen die in een vochtig of schimmelig huis wonen hebben vaker luchtwegklachten dan mensen die in een droog huis wonen. Wonen in een vochtig huis kan leiden tot het ontstaan van astma of verergering daarvan. Bovendien komen in vochtige huizen komen meer schimmels en/of huisstofmijten voor. Schimmels en huisstofmijten kunnen allergieën veroorzaken (bron: GGD). Hierdoor is ook sprake van het belang "volksgezondheid of openbare veiligheid".

Alternatief

Het project omvat renovatie van bestaande woningen en is daarmee locatie gebonden.

De technische staat van de woningen is dusdanig dat ze niet meer voldoen aan de eisen van deze tijd. De woningen zijn onvoldoende geïsoleerd, waardoor er veel energieverlies optreedt. Bovendien is het klimaat in de woningen niet optimaal als het gevolg van vocht en tocht. Indien er geen woningverbetering wordt uitgevoerd zullen de woningen op langere termijn onbewoonbaar worden. Uiteindelijk zal dit leiden tot de sloop van de woningen. Dit zal resulteren in verlies van verblijfplaatsen voor vleermuizen. Het alternatief van sloop en nieuwbouw heeft tot gevolg dat er voor langere periodes geen vaste rust- en verblijfplaatsen beschikbaar zijn op de locatie van de gesloopte woningen.

Bij de gekozen werkwijze is rekening gehouden met aanwezige beschermde soorten, door de werkzaamheden buiten de kwetsbare periodes te plannen en in de nieuwe situatie nieuwe verblijfplaatsen te integreren.

In de alternatievenafweging is ook overwogen om het paarverblijf van gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis inwendig in de woning te mitigeren. Dit is in dit geval echter ongewenst. De ruimte in de spouw is niet dik genoeg om achter een inbouwkast een laag isolatiemateriaal aan te brengen. Hierdoor zou op plekken met inbouwkasten een koudebrug ontstaan, waardoor niet aan de gewenste isolatiewaarde kan worden voldaan en het benodigde energielabel niet kan worden gehaald. Bovendien is de kans groot dat op deze plekken condensvorming ontstaat waardoor er vocht- en wellicht schimmelplekken in de muur ontstaan. Er is een oplossing gezocht voor de aanwezige vleermuizen door te kiezen voor een schakelbare kast, waardoor een grotere oppervlakte meer microklimaat ontstaat. Daarnaast is erop gelet dat er in de directe omgeving alternatieve verblijfplaatsen aanwezig blijven in woningen.

5.7 VERANTWOORDING

De initiatiefnemer of opdrachtgever is verantwoordelijk voor het gebruik van de rapportage. Eco Reest aanvaardt dan ook geen aansprakelijkheid voor de inhoud, interpretaties of conclusies indien gebruik wordt gemaakt van deelaspecten van deze rapportage, zonder verwijzing naar de volledige rapportage. Bovendien aanvaardt Eco Reest geen aansprakelijkheid voor kosten en vertraging die optreden als gevolg van het voorkomen van beschermde flora en fauna.

Eco Reest
Ing. J. Kamps MSc.

GERAADPLEEGDE BRONNEN

Bronnen

Literatuur:

Dietz, C., O. von Helversen, D. Nill (2011): Vleermuizen; Alle soorten van Europa en noordwest-Afrika, De Fontein / Tirion Uitgevers B.V., Utrecht

Netwerk Groene Bureaus. Soortinventarisatieprotocollen in het kader van de Wet natuurbescherming (versie juli 2017)

Soortenstandaard Gewone dwergvleermuis, versie 2.0. Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, december 2014

Soortenstandaard Gierzwaluw, versie 2.0. Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, december 2014

Soortenstandaard Huismus, versie 2.0. Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, december 2014

Soortenstandaard Ruige dwergvleermuis, versie 2.0. Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, december 2014

Gebruikte websites:

www.soortenbank.nl

Www.sovon.nl

www.vleermuis.net

www.vleermuizenindestad.nl

www.zoogdierenatlas.nl

www.zoogdiervereniging.nl

BIJLAGE 1

FOTO'S ONDERZOEKSLOCATIE

Bad Nieuweschans

J. Driegenstraat 1 t/m 19

Beschermde soorten gevonden op nr. 3, 5, 7, 9, 11, 15 en 19

Figuur 1.1 Voorzijde woningen J. Driegenstraat 3 t/m 19 te Bad Nieuweschans (Bron: GoogleMaps)

Figuur 1.2 Voorzijde woningen J. Driegenstraat 9 en 11 te Bad Nieuweschans (Bron: GoogleMaps)

Bellingwolde

Kastanjelaan 57 t/m 83

Beschermde soorten gevonden op nr. 67, 75 en 77

Figuur 1.3 Voorzijde woningen Kastanjelaan 69 t/m 83 te Bellingwolde (Bron: GoogleMaps)

Figuur 1.4 Voorzijde woning Kastanjelaan 67

Figuur 1.5 Voorzijde woningen Kastanjelaan 57 en 77

Bellingwolde

Lijsterlaan 1 t/m 24

Beschermde soorten gevonden op nr. 1, 5 en 11

Figuur 1.6 Voorzijde woningen Lijsterlaan 1 t/m 10 te Bellingwolde (Bron: GoogleMaps)

Figuur 1.7 Voorzijde woningen Lijsterlaan 1 t/m 4 te Bellingwolde (Bron: GoogleMaps)

Figuur 1.8 Voorzijde woningen Lijsterlaan 5 t/m 8 te Bellingwolde (Bron: GoogleMaps)

Figuur 1.9 Voorzijde woningen Lijsterlaan 11 t/m 14 te Bellingwolde (Bron: GoogleMaps)

Delfzijl

Kleine Belt 1 t/m 157

Beschermde soorten gevonden op nr. 1, 13, 23, 33, 35, 45, 53, 61, 73, 75, 77, 79, 81, 83, 97, 137, 139, 149 en 153

Figuur 1.10 Voorzijde woningen Kleine Belt 1 t/m 11 te Delfzijl (Bron: GoogleMaps)

Figuur 1.11 Voorzijde woningen Kleine Belt 37 t/m 43 en voor-/linkerzijde woningen 45 t/m 51 te Delfzijl (Bron: GoogleMaps)

Figuur 1.12 Voorzijde woningen Kleine Belt 63 t/m 73 te Delfzijl (Bron: GoogleMaps)

Figuur 1.13 Voorzijde woningen Kleine Belt 109 t/m 117 en voorzijde woningen te Delfzijl 131 t/m 149 (Bron: GoogleMaps)

Scheemda

Donellenlaan 3 t/m 20

Beschermde soorten gevonden op nr. 15

Figuur 1.14 Voorzijde woningen Donellenlaan 8 t/m 20 te Scheemda (Bron: GoogleMaps)

Figuur 1.15 Voorzijde woningen Donellenlaan 11 t/m 19 te Scheemda (Bron: GoogleMaps)

Figuur 1.16 Achterzijde woningen Donellenlaan 11 t/m 19 te Scheemda (Bron: GoogleMaps)

Spijk

Tuinbouwweg 25 t/m 31

Beschermde soorten gevonden op nr. 25, 27, 29 en 31

Figuur 1.17 Voorzijde woningen Tuinbouwweg 25 t/m 31 te Spijk (Bron: GoogleMaps)

Spijk

Havenweg 44 t/m 50

Beschermde soorten gevonden op nr. 46

Figuur 1.18 Voorzijde woningen Havenweg 44 t/m 50 te Spijk (Bron: GoogleMaps)

Figuur 1.19 Voorzijde woningen 44 t/m 50 te Spijk (Bron: GoogleMaps)

Ter Apel

Eksterstraat 2 t/m 38

Beschermde soorten gevonden op nr. 14

Figuur 1.20 Voorzijde woningen Eksterstraat 2 t/m 12 te Ter Apel (Bron: GoogleMaps)

Figuur 1.21 Voorzijde woningen Eksterstraat 14 t/m 30 te Ter Apel (Bron: GoogleMaps)

Figuur 1.22 Voorzijde / zijaanzicht woningen Eksterstraat 14 t/m 30 te Ter Apel

Ter Apel

Domus Lucisstraat 2 t/m 24

Beschermde soorten gevonden op nr. 2 en 24

Figuur 1.23 Voorzijde woningen Domus Lucisstraat 2 t/m 8 te Ter Apel (Bron: GoogleMaps)

Figuur 1.24 Voorzijde woningen Domus Lucisstraat 10 t/m 16 te Ter Apel (Bron: GoogleMaps)

Figuur 1.25 Voorzijde woningen Domus Lucisstraat 18 t/m 24 te Ter Apel (Bron: GoogleMaps)

Figuur 1.26 Voorzijde woningen Domus Lucisstraat 18 t/m 24 te Ter Apel (Bron: GoogleMaps)

Veendam

Dr. Koppiusstraat 13 t/m 45A

Beschermde soorten gevonden op nr. 23 en 41

Figuur 1.27 Voorzijde woningen Dr. Koppiusstraat 13 t/m 21 te Veendam (Bron: GoogleMaps)

Figuur 1.28 Voorzijde woningen Dr. Koppiusstraat 23 t/m 29 te Veendam (Bron: GoogleMaps)

Figuur 1.29 Voorzijde woningen Dr. Koppiusstraat 31 t/m 39 te Veendam (Bron: GoogleMaps)

Figuur 1.30 Voorzijde woningen Dr. Koppiusstraat 41 t/m 45A te Veendam (Bron: GoogleMaps)

Veendam

Tijdenstraat 14 t/m 58

Beschermde soorten gevonden op nr. 24, 26, 38 en 48

Figuur 1.31 Voorzijde woningen Tijdenstraat 14 t/m 48 te Veendam (Bron: GoogleMaps)

Figuur 1.32 Voorzijde woningen Tijdenstraat 24 en 26 te Veendam (Bron: GoogleMaps)

Figuur 1.33 Voor- en zijaanzicht woning nr. 48

Figuur 1.34 Voorzijde woning nr. 38

Veendam

Dr. Bekenkampstraat 20 t/m 64

Beschermde soorten gevonden op nr. 20, 26, 28, 30, 32, 38, 40, 46, 48, 56, 58 en 64

Figuur 1.35 Voorzijde woningen Dr. Bekenkampstraat 20 t/m 46 te Veendam (Bron: GoogleMaps)

Figuur 1.36 Voorzijde woningen Dr. Bekenkampstraat 48 t/m 64 te Veendam (Bron: GoogleMaps)

Figuur 1.37 Voorzijde woningen Dr. Bekenkampstraat 20 t/m 28 te Veendam (Bron: GoogleMaps)

Figuur 1.38 Voorzijde woningen Dr. Bekenkampstraat 52 t/m 62 te Veendam (Bron: GoogleMaps)

Veendam

Frieslandlaan 25 t/m 103

Beschermde soorten gevonden op nr. 33, 37, 41, 45, 47, 51, 63, 71

Figuur 1.39 Voorzijde appartementen Frieslandlaan 25 t/m 73 te Veendam (Bron :GoogleMaps)

Figuur 1.40 Voorzijde appartementen Frieslandlaan 35 t/m 83 te Veendam (Bron: GoogleMaps)

Figuur 1.41 Voorzijde appartementen Frieslandlaan 45 t/m 93 te Veendam (Bron: GoogleMaps)

Figuur 1.42 Voorzijde appartementen Frieslandlaan 55 t/m 103 te Veendam (Bron: GoogleMaps)

Westerlee

Essenlaan 1 t/m 64

Beschermde soorten gevonden op nr. 11, 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 37

Figuur 1.43 Voorzijde woningen Essenlaan 11 t/m 19 te Westerlee (Bron: GoogleMaps)

Figuur 1.44 Voorzijde woningen Essenlaan 21 t/m 29 te Westerlee (Bron: GoogleMaps)

Figuur 1.46 Voorzijde woningen Essenlaan 31 t/m 43 te Westerlee (Bron: GoogleMaps)

Wildervank

Pijlkruidstraat 1 t/m 43

Beschermde soorten gevonden op nr. 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 33 en 35

Figuur 1.47 Voorzijde woning Pijlkruidstraat 7, voor-/rechterzijde woningen 13 t/m 23 te Wildervank
(Bron: GoogleMaps)

Figuur 1.48 zijaanzicht woning Pijlkruidstraat 23, voorzijde woningen 25 en 27, zijaanzicht woning 33 te Wildervank
(Bron: GoogleMaps)

Figuur 1.49 zijaanzicht woning Pijlkruidstraat 37, voorzijde woningen 33 en 35, zijaanzicht woning 27 te Wildervank
(Bron: GoogleMaps)

Wildervank

Ericastraat 1 t/m 48

Beschermde soorten gevonden op nr. 1, 3, 5, 8, 9, 10, 12, 15, 19, 21, 22, 23, 25, 26, 29, 31, 39, 41, 44 en 48

Figuur 1.50 Voorzijde woningen Ericastraat 1 t/m 7 te Wildervank (Bron: GoogleMaps)

Figuur 1.51 Voorzijde woningen Ericastraat 9 t/m 19 te Wildervank (Bron: GoogleMaps)

Figuur 1.52 Voorzijde woningen 10 t/m 16

Figuur 1.53 Voorzijde woningen 31 en 29

Figuur 1.54 Kopgevel Ericastraat 40, voorzijde woningen 42 t/m 48 te Wildervank (Bron: GoogleMaps)

BIJLAGE 2

RESULTATEN SOORTEGRICHT ONDERZOEK

BIJLAGE 3

WAARNEMINGEN OP KAART

Bad Nieuweschans

J. Driegenstraat 1 t/m 19

Totaal 11 nestlocaties huismus waargenomen op nr. 3, 5, 7, 9, 11, 15 en 19

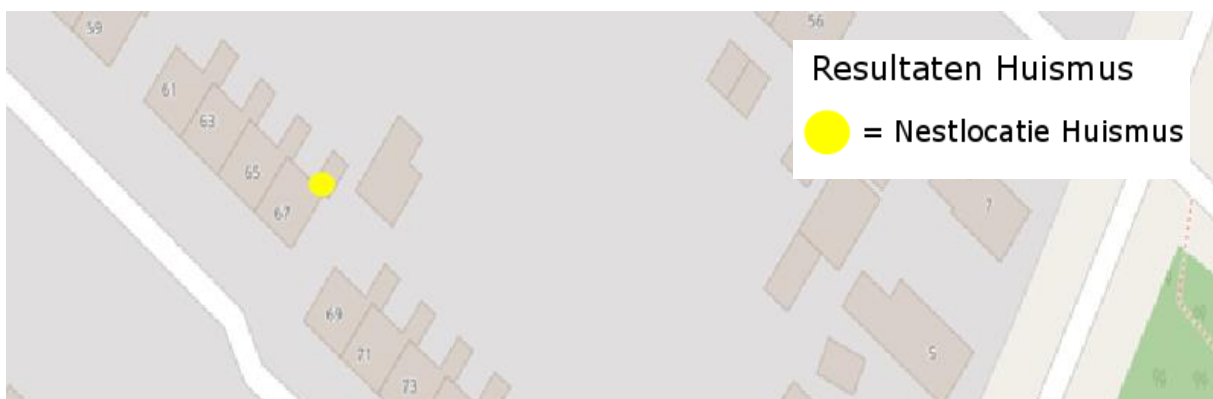
Figuur 3.1 Waargenomen nestlocaties huismus aan de J. Driegenstraat te Bad Nieuweschans

Bellingwolde

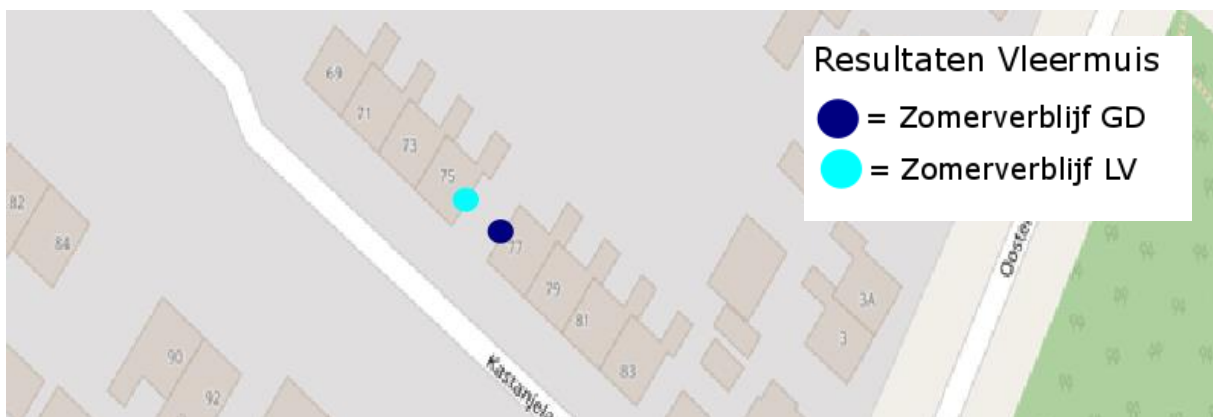
Kastanjelaan 57 t/m 83

Totaal 1 nestlocatie huismus waargenomen op nr. 67

Totaal 2 verblijfplaatsen vleermuis waargenomen op nr.75 (laatvlieger) en 77 (gewone dwergvleermuis)

Figuur 3.2 Waargenomen nestlocatie huismus aan de J. Driegenstraat te Bad Nieuweschans

Figuur 3.3 Waargenomen verblijfplaatsen vleermuis aan de J. Driegenstraat te Bad Nieuweschans. GD = gewone dwergvleermuis, LV = laatvlieger.

Bellingwolde

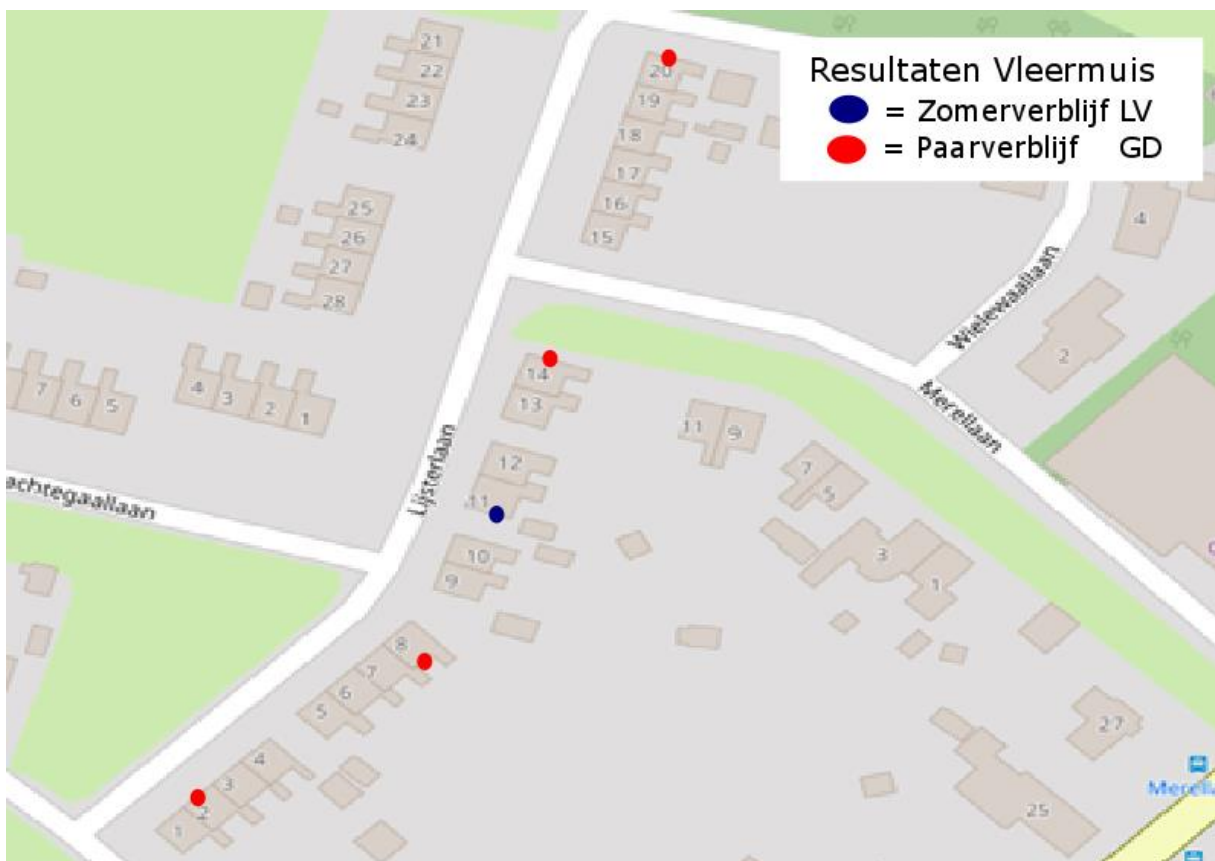
Lijsterlaan 1 t/m 24

Totaal 3 nestlocaties huismus waargenomen op nr. 1 en 5

Totaal 4 verblijfplaatsen van vleermuis waargenomen op nummer 2, 8 14, 11 en 20

Figuur 3.4 Waargenomen nestlocaties huismus aan de Lijsterlaan te Bellingwolde

Figuur 3.5 Waargenomen verblijfplaats vleermuis aan de Lijsterlaan te Bellingwolde

Delfzijl

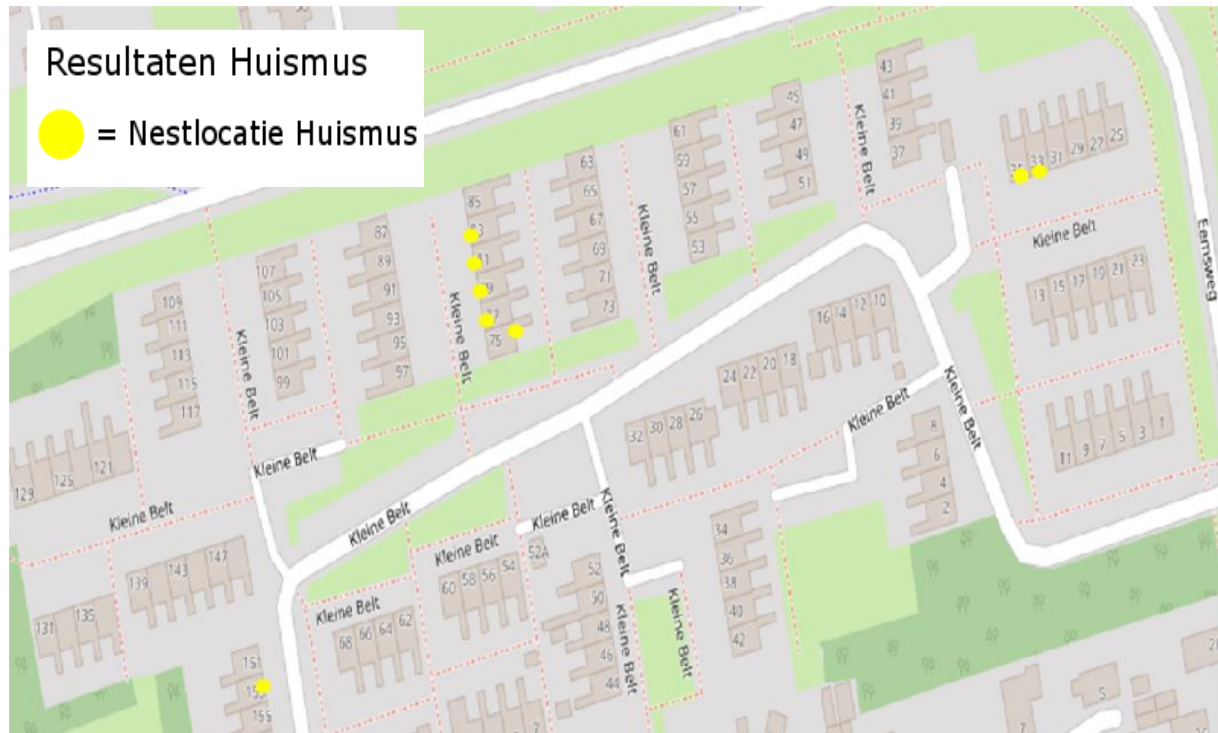
Kleine Belt 1 t/m 157

Totaal 8 nestlocaties huismus waargenomen op nr. 33, 35, 75, 77, 79, 81, 83 en 153

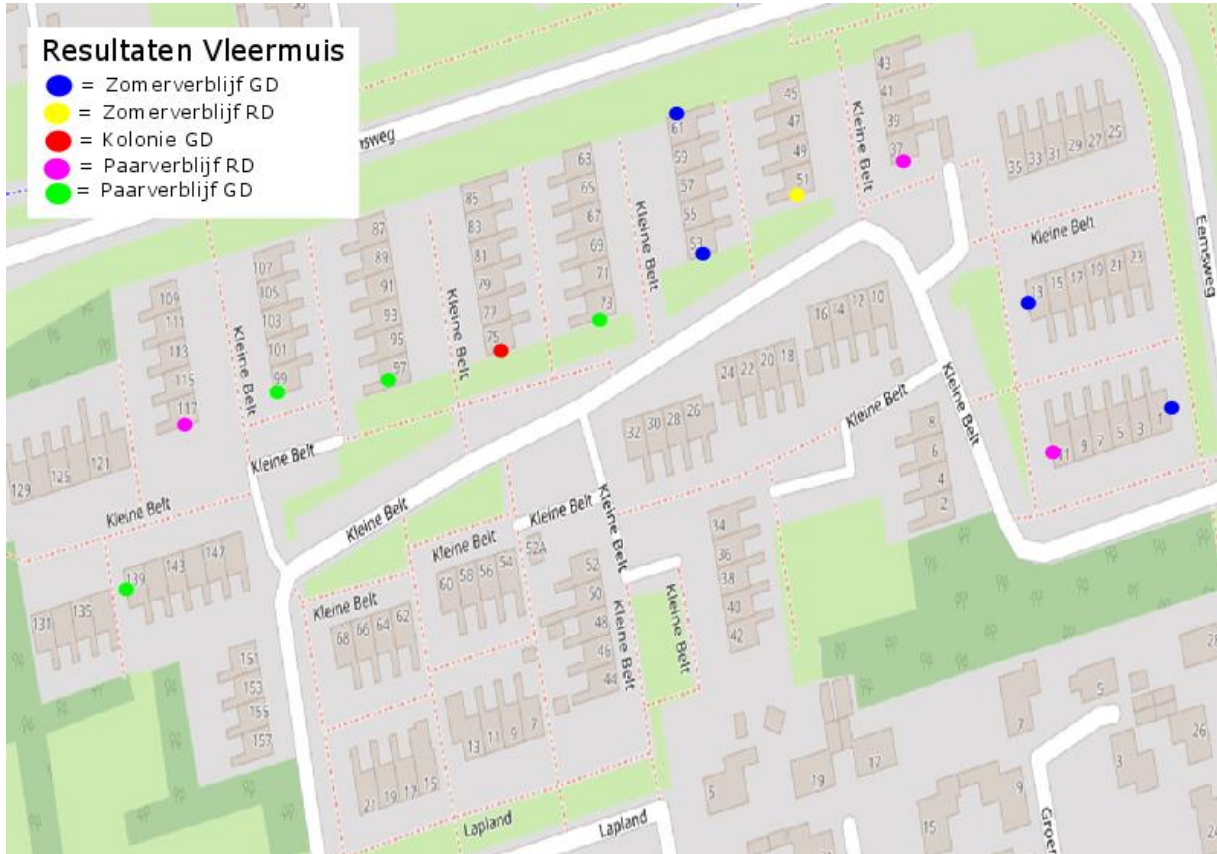
Totaal 10 verblijfplaatsen vleermuis waargenomen op nr. 1, 11, 13, 37, 51, 53, 61, 99, 75 en 117

Totaal 1 nestlocatie gierwaluw waargenomen op nr. 73

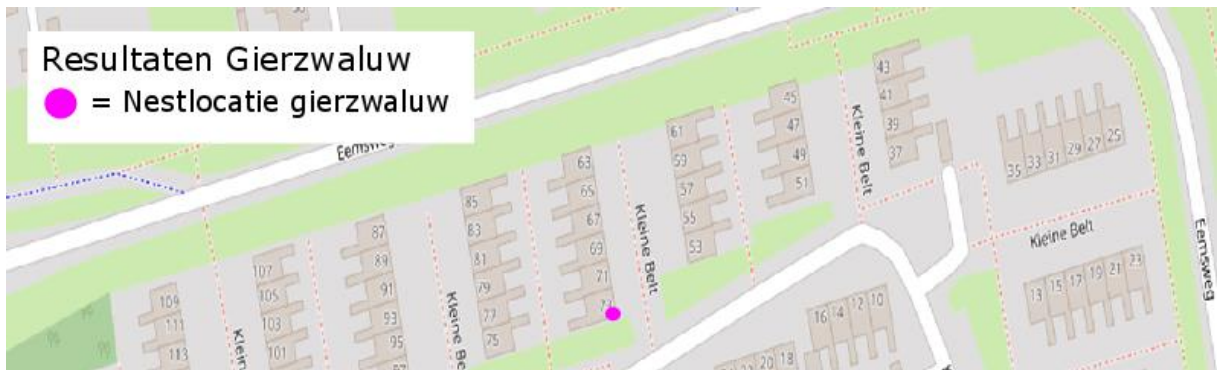
Totaal 7 nestlocaties overige soorten waargenomen op nr. 23, 45, 75, 97, 137, 139 en 149

Figuur 3.6 Waargenomen nestlocaties huismus aan de Kleine Belt te Delfzijl

Figuur 3.7 Waargenomen verblijfplaatsen vleermuis aan de Kleine Belt te Delfzijl (GD= gewone dwergvleermuis)

Figuur 3.8 Waargenomen nestlocatie gierzwaluw aan de Kleine Belt te Delfzijl

Figuur 3.9 Waargenomen nestlocaties overige soorten aan de Kleine Belt te Delfzijl

Scheemda

Donellenlaan 3 t/m 20

Totaal 2 verblijfplaatsen laatvlieger waargenomen op nr. 15 en 27

Figuur 3.10 Waargenomen verblijfplaatsen vleermuis aan de Donellenlaan te Scheemda. LV = laatvlieger.

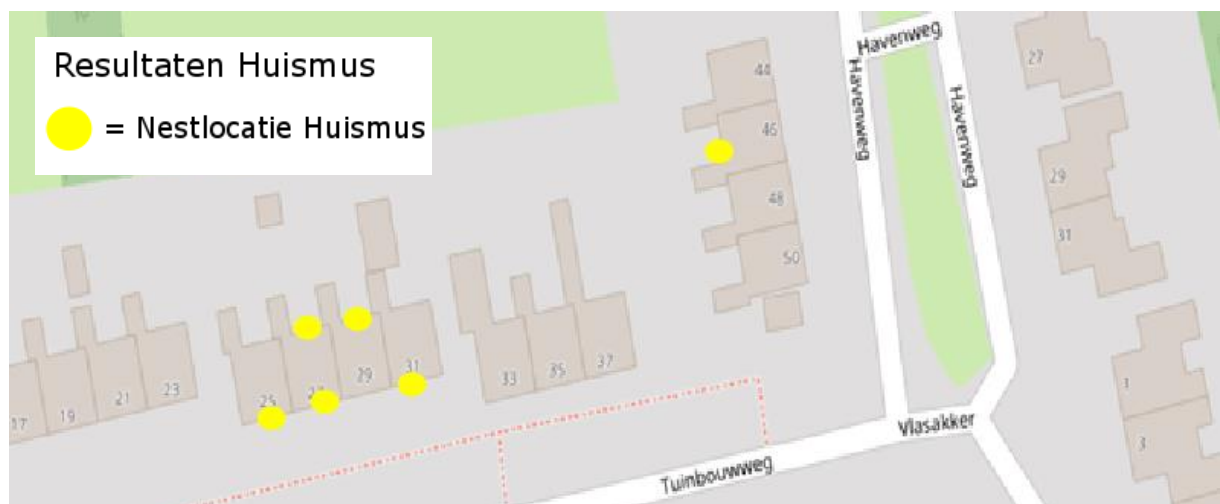
Spijk

Tuinbouwweg 25 t/m 31

Totaal 5 nestlocaties huismus waargenomen op nr. 25, 27, 29 en 31

Havenweg 44 t/m 50

Totaal 1 nestlocatie huismus waargenomen op nr. 46 en een verblijfplaats van vleermuizen op nummer 44

Figuur 3.11a Waargenomen nestlocaties huismus aan de Tuinbouwweg en Havenweg te Spijk

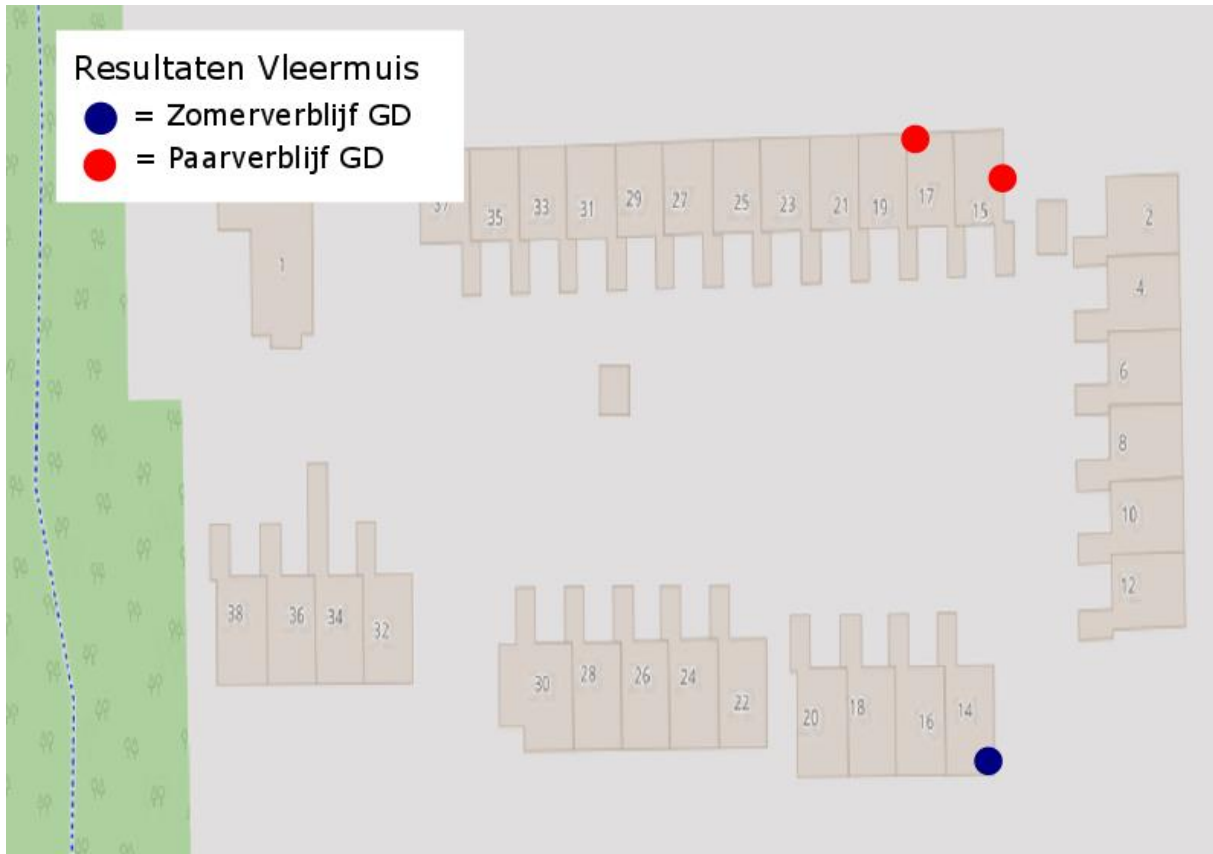

Figuur 3.11b Waargenomen verblijfplaatsen van veermuizen aan de Havenweg te Spijk

Ter Apel

Eksterstraat 2 t/m 38

Totaal 4 verblijfplaats gewone dwergvleermuis waargenomen op nr. Eksterstaat 14 en Buizerdlaan 15, 17 en 45A

Figuur 3.12 Waargenomen verblijfplaatsen vleermuis aan de Eksterstraat en de Buizerdlaan te Ter Apel. GD = gewone dwergvleermuis.

Ter Apel

Domus Lucisstraat 2 t/m 24

Totaal 3 verblijfplaatsen gewone dwergvleermuis waargenomen op nr. 2 en 24

Figuur 3.13 Waargenomen verblijfplaatsen vleermuis aan de Somus Lucisstraat te Ter Apel. GD = gewone dwergvleermuis.

Veendam

Dr. Koppiusstraat 13 t/m 45A

Totaal 2 verblijfplaatsen van vleermuizen waargenomen op nr. 41 en 45A

Totaal 1 nestlocaties gierzwaluw waargenomen op nr. 23

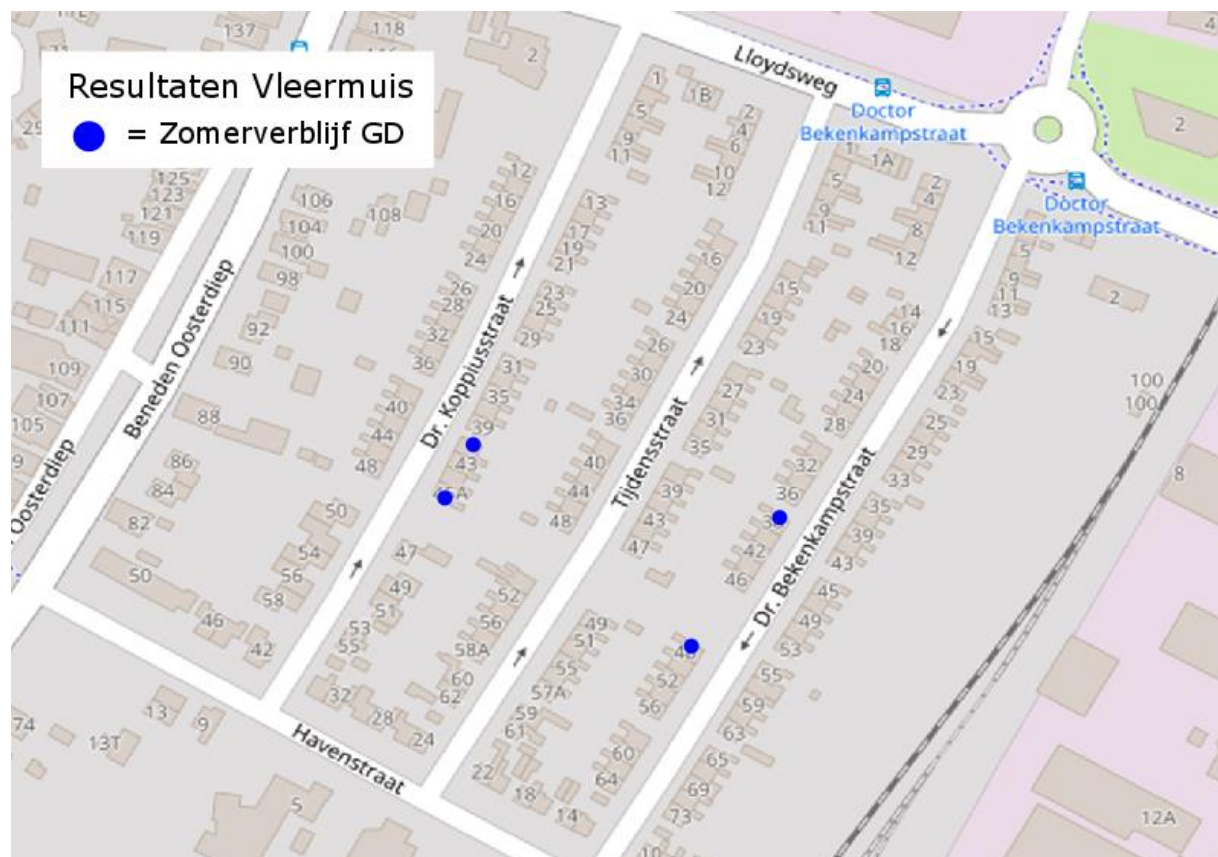
Tijdenstraat 14 t/m 58

Totaal 9 nestlocaties gierzwaluw waargenomen op nr. 24, 26, 38 en 48

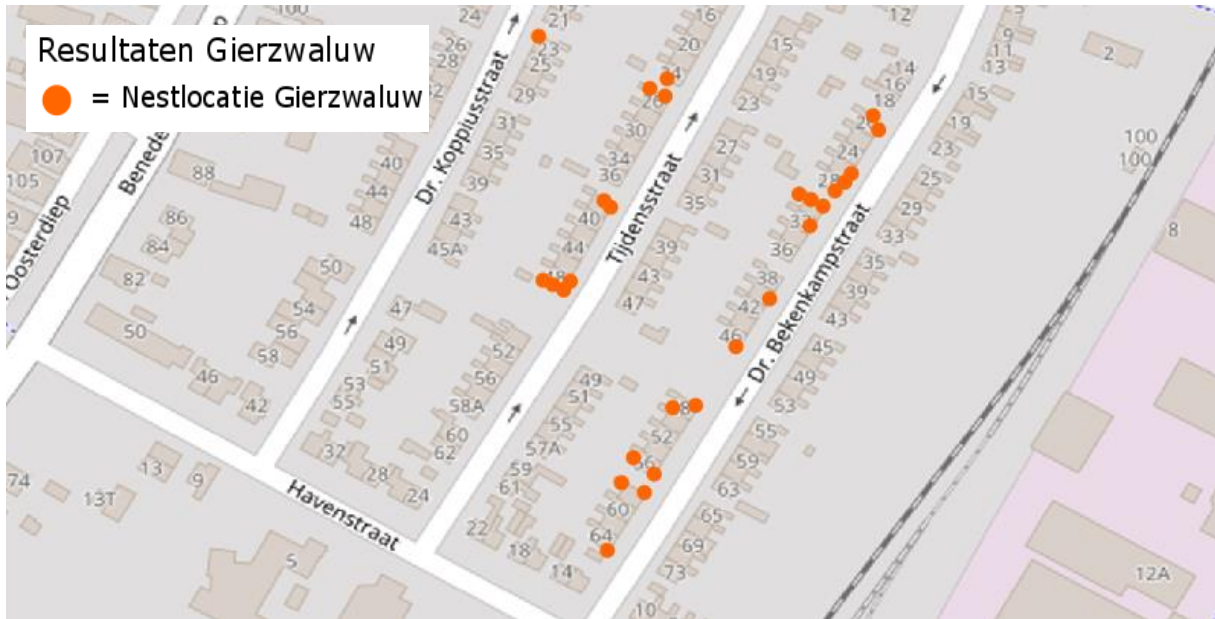
Dr. Bekenkampstraat 20 t/m 64

Totaal 1 verblijfplaats vleermuis waargenomen op nr. 38

Totaal 18 nestlocaties gierzwaluw waargenomen op nr. 20, 26, 28, 30, 32, 40, 46, 48, 56, 58 en 64

Figuur 3.14 Waargenomen verblijfplaatsen vleermuis aan de Dr. Koppiusstraat en Dr. Bekenkampstraat te Veendam. GD = gewone dwergvleermuis.

Figuur 3.15 Waargenomen nestlocaties gierwaluw aan de Dr. Koppiusstraat, Tijdenstraat en Dr. Bekenkampstraat te Veendam

Veendam

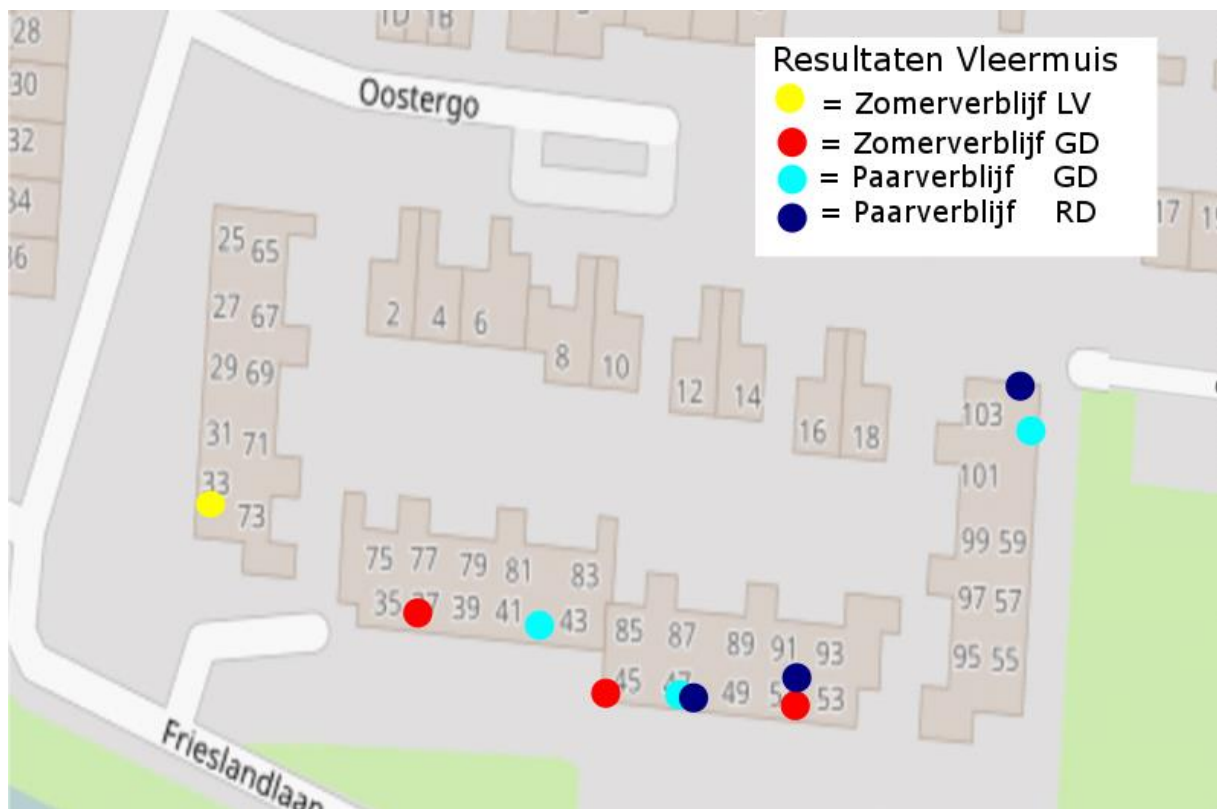
Frieslandlaan 25 t/m 103

Totaal 1 nestlocatie huismus waargenomen op nr. 71

Totaal 9 verblijfplaatsen vleermuis waargenomen op nr. 33, 37, 41, 45, 47, 51 en 63

Figuur 3.16 Waargenomen nestlocatie huismus aan de Frieslandlaan te Veendam

Figuur 3.17 Waargenomen verblijfplaatsen vleermuis aan de Frieslandlaan te Veendam. LV = laatvlieger, GD = gewone dwergvleermuis, RD = ruige dwergvleermuis.

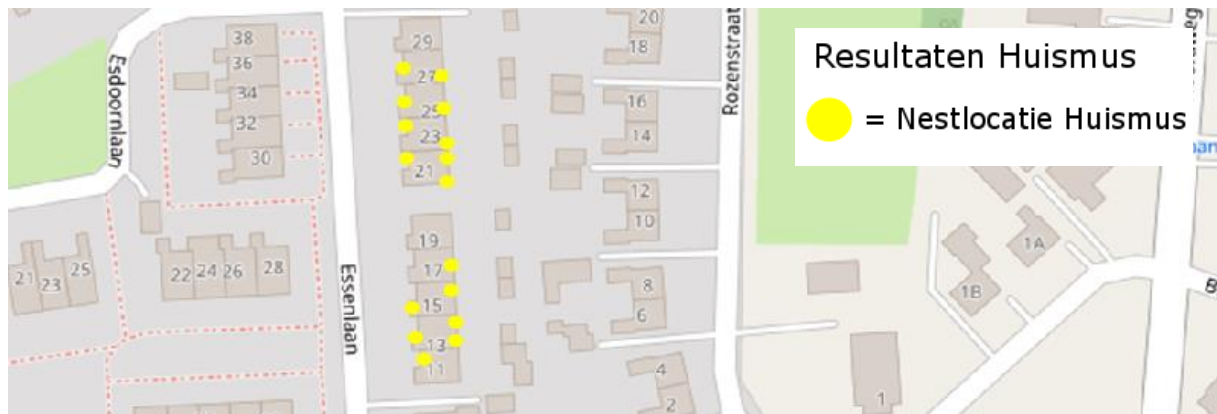
Westerlee

Essenlaan 1 t/m 64

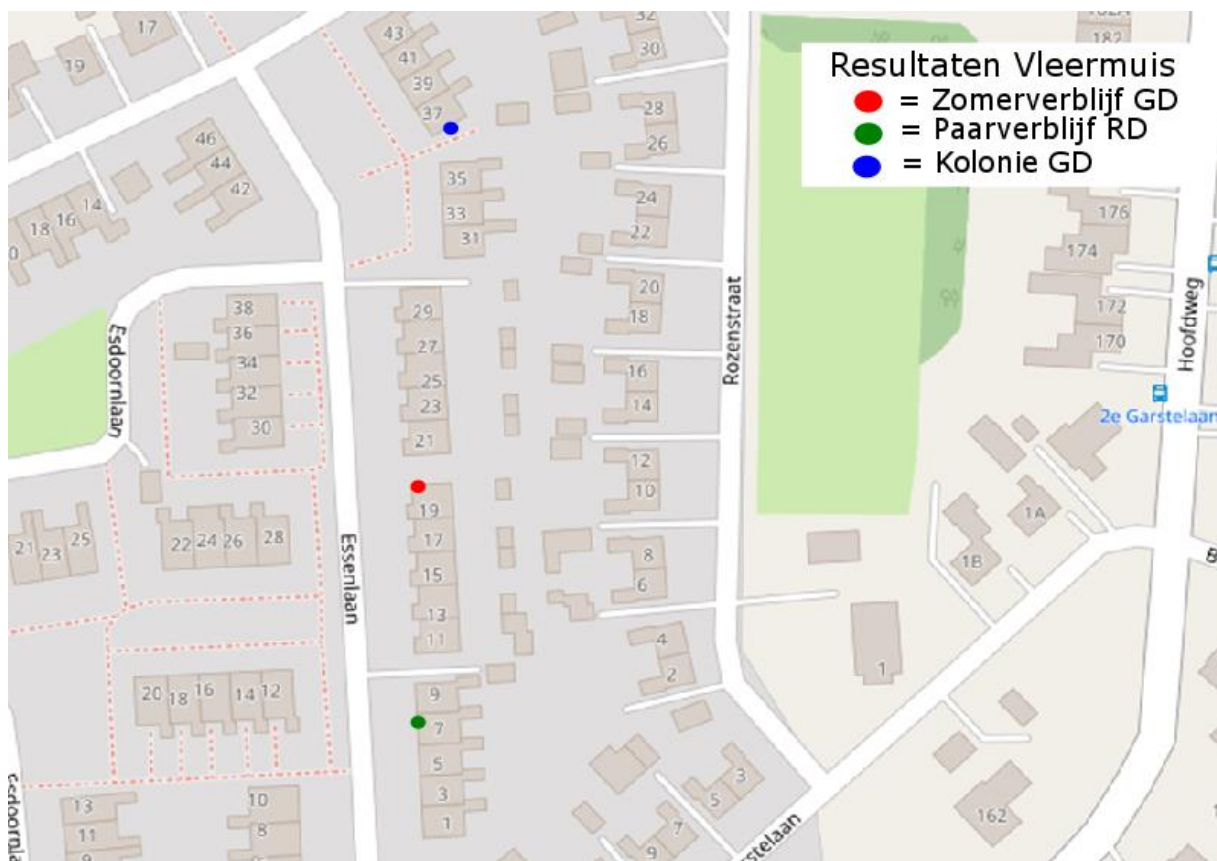
Totaal 16 nestlocaties huismus waargenomen op nr. 11, 13, 15, 17, 21, 23, 25 en 27

Totaal 3 verblijfplaatsen vleermuis waargenomen op nr. 7, 19 en 37

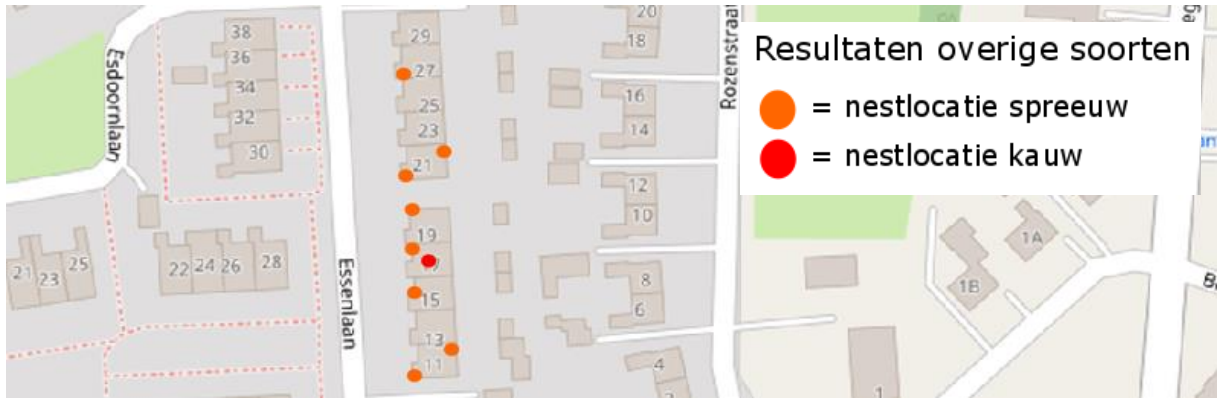
Totaal 9 nestlocaties overige soorten waargenomen op nr. 11, 15, 17, 19, 21 en 27

Figuur 3.18 Waargenomen nestlocaties huismus aan de Essenlaan te Westerlee

Figuur 3.19 Waargenomen verblijfplaatsen vleermuis aan de Essenlaan te Westerlee. GD = gewone dwergvleermuis.

Figuur 3.20 Waargenomen nestlocaties overige soorten aan de Essenlaan te Westerlee

Wildervank

Pijlkruidstraat 1 t/m 43

Totaal 13 nestlocaties huismus waargenomen op nr. 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 33 en 35

Ericastraat 1 t/m 48

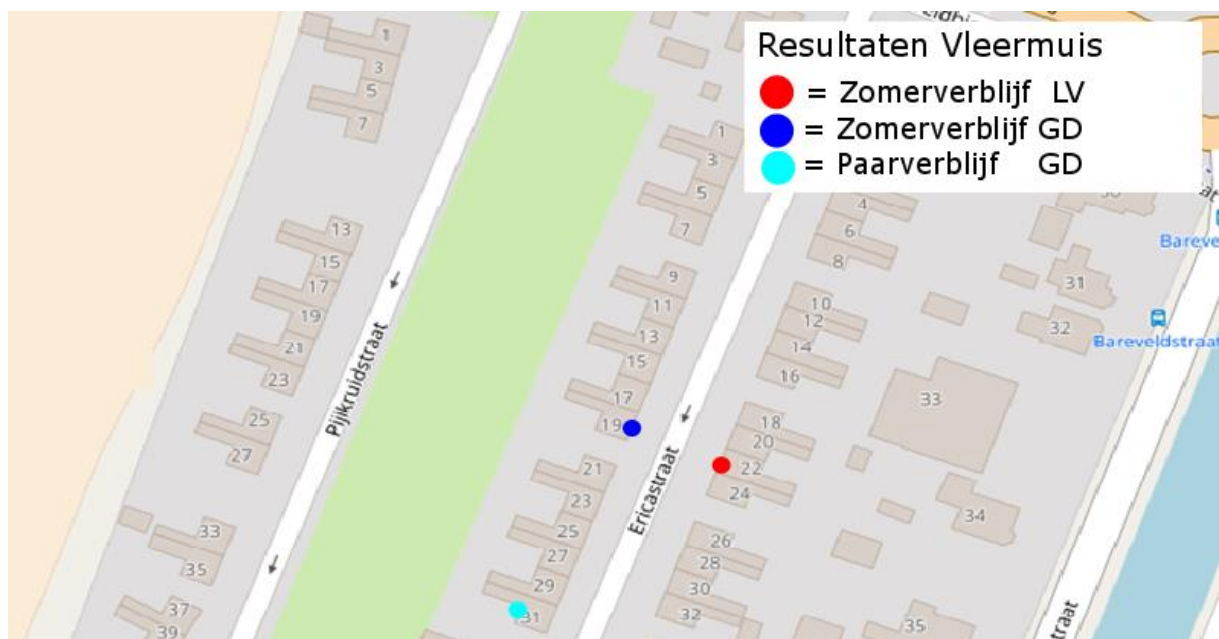
Totaal 7 nestlocaties huismus waargenomen op nr. 5, 9, 10, 41 en 48

Totaal 3 verblijfplaatsen vleermuis waargenomen op nr. 19, 22 en 31

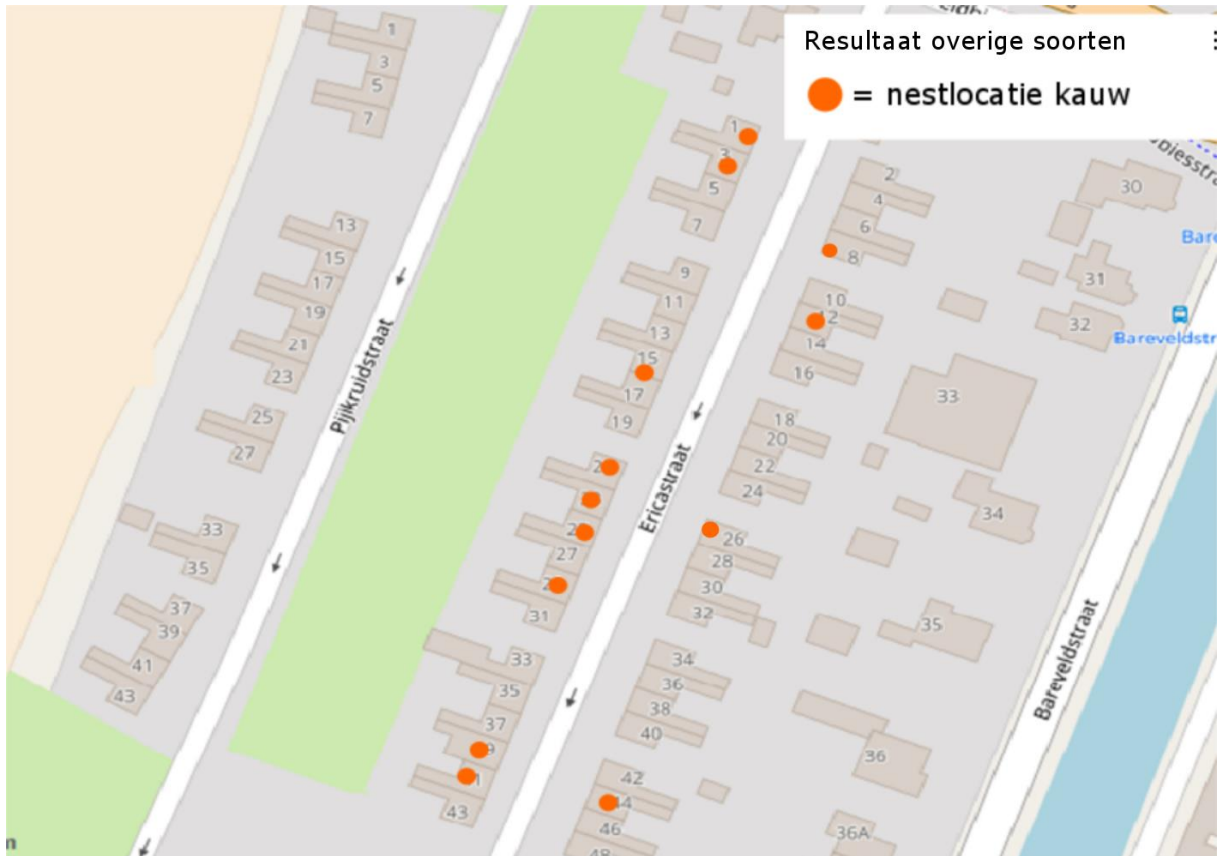
Totaal 13 nestlocaties overige soorten waargenomen op nr. 1, 3, 8, 12, 15, 21, 23, 25, 26, 29, 39, 41 en 44

Figuur 3.21 Waargenomen nestlocaties huismus aan de Pijlkruidstraat en Ericastraat te Wildervank

Figuur 3.22 Waargenomen verblijfplaatsen vleermuis aan Ericastraat te Wildervank. LV = laatvlieger, GD = gewone dwergvleermuis.

Figuur 3.23 Waargenomen nestlocaties overige soorten aan Ericastraat te Wildervank

MILIEU ADVIESBUREAU

Advies vanuit een groen hart

Woonplaats	Straat	Huisnr
Bellingwolde	Kastanjelaan	57
Bellingwolde	Kastanjelaan	59
Bellingwolde	Kastanjelaan	61
Bellingwolde	Kastanjelaan	63
Bellingwolde	Kastanjelaan	65
Bellingwolde	Kastanjelaan	67
Bellingwolde	Kastanjelaan	69
Bellingwolde	Kastanjelaan	71
Bellingwolde	Kastanjelaan	73
Bellingwolde	Kastanjelaan	75
Bellingwolde	Kastanjelaan	77
Bellingwolde	Kastanjelaan	79
Bellingwolde	Kastanjelaan	81
Bellingwolde	Kastanjelaan	83
Westerlee	Essenlaan	1
Westerlee	Essenlaan	3
Westerlee	Essenlaan	5
Westerlee	Essenlaan	7
Westerlee	Essenlaan	9
Westerlee	Essenlaan	11
Westerlee	Essenlaan	13
Westerlee	Essenlaan	15
Westerlee	Essenlaan	17
Westerlee	Essenlaan	19
Westerlee	Essenlaan	21
Westerlee	Essenlaan	23
Westerlee	Essenlaan	25
Westerlee	Essenlaan	27
Westerlee	Essenlaan	29
Westerlee	Essenlaan	31
Westerlee	Essenlaan	33
Westerlee	Essenlaan	35
Westerlee	Essenlaan	37
Westerlee	Essenlaan	39
Westerlee	Essenlaan	41
Westerlee	Essenlaan	42
Westerlee	Essenlaan	43
Westerlee	Essenlaan	44
Westerlee	Essenlaan	46
Wildervank	Pijlkruidstraat	1
Wildervank	Pijlkruidstraat	3
Wildervank	Pijlkruidstraat	5
Wildervank	Pijlkruidstraat	7
Wildervank	Pijlkruidstraat	9
Wildervank	Pijlkruidstraat	11
Wildervank	Pijlkruidstraat	13
Wildervank	Pijlkruidstraat	15

Wildervank	Pijlkruidstraat	17
Wildervank	Pijlkruidstraat	19
Wildervank	Pijlkruidstraat	21
Wildervank	Pijlkruidstraat	23
Wildervank	Pijlkruidstraat	25
Wildervank	Pijlkruidstraat	27
Wildervank	Pijlkruidstraat	33
Wildervank	Pijlkruidstraat	35
Wildervank	Pijlkruidstraat	37
Wildervank	Pijlkruidstraat	39
Wildervank	Pijlkruidstraat	41
Wildervank	Pijlkruidstraat	43
Wildervank	Ericastraat	1
Wildervank	Ericastraat	2
Wildervank	Ericastraat	3
Wildervank	Ericastraat	4
Wildervank	Ericastraat	5
Wildervank	Ericastraat	6
Wildervank	Ericastraat	7
Wildervank	Ericastraat	8
Wildervank	Ericastraat	9
Wildervank	Ericastraat	10
Wildervank	Ericastraat	11
Wildervank	Ericastraat	12
Wildervank	Ericastraat	13
Wildervank	Ericastraat	14
Wildervank	Ericastraat	15
Wildervank	Ericastraat	16
Wildervank	Ericastraat	17
Wildervank	Ericastraat	18
Wildervank	Ericastraat	19
Wildervank	Ericastraat	20
Wildervank	Ericastraat	21
Wildervank	Ericastraat	22
Wildervank	Ericastraat	23
Wildervank	Ericastraat	24
Wildervank	Ericastraat	25
Wildervank	Ericastraat	26
Wildervank	Ericastraat	27
Wildervank	Ericastraat	28
Wildervank	Ericastraat	29
Wildervank	Ericastraat	30
Wildervank	Ericastraat	31
Wildervank	Ericastraat	32
Wildervank	Ericastraat	33
Wildervank	Ericastraat	34
Wildervank	Ericastraat	35
Wildervank	Ericastraat	36
Wildervank	Ericastraat	37

Wildervank	Ericastraat	38
Wildervank	Ericastraat	39
Wildervank	Ericastraat	40
Wildervank	Ericastraat	41
Wildervank	Ericastraat	42
Wildervank	Ericastraat	43
Wildervank	Ericastraat	44
Wildervank	Ericastraat	46
Wildervank	Ericastraat	48
Bad Nieuweschans	J.Driegenstraat	1
Bad Nieuweschans	J.Driegenstraat	3
Bad Nieuweschans	J.Driegenstraat	5
Bad Nieuweschans	J.Driegenstraat	7
Bad Nieuweschans	J.Driegenstraat	9
Bad Nieuweschans	J.Driegenstraat	11
Bad Nieuweschans	J.Driegenstraat	13
Bad Nieuweschans	J.Driegenstraat	15
Bad Nieuweschans	J.Driegenstraat	17
Bad Nieuweschans	J.Driegenstraat	19
Delfzijl	Kleine Belt	1
Delfzijl	Kleine Belt	3
Delfzijl	Kleine Belt	5
Delfzijl	Kleine Belt	7
Delfzijl	Kleine Belt	9
Delfzijl	Kleine Belt	11
Delfzijl	Kleine Belt	13
Delfzijl	Kleine Belt	15
Delfzijl	Kleine Belt	17
Delfzijl	Kleine Belt	19
Delfzijl	Kleine Belt	21
Delfzijl	Kleine Belt	23
Delfzijl	Kleine Belt	25
Delfzijl	Kleine Belt	27
Delfzijl	Kleine Belt	29
Delfzijl	Kleine Belt	31
Delfzijl	Kleine Belt	33
Delfzijl	Kleine Belt	35
Delfzijl	Kleine Belt	37
Delfzijl	Kleine Belt	39
Delfzijl	Kleine Belt	41
Delfzijl	Kleine Belt	43
Delfzijl	Kleine Belt	45
Delfzijl	Kleine Belt	47
Delfzijl	Kleine Belt	49
Delfzijl	Kleine Belt	51
Delfzijl	Kleine Belt	53
Delfzijl	Kleine Belt	55
Delfzijl	Kleine Belt	57

Delfzijl	Kleine Belt	59
Delfzijl	Kleine Belt	61
Delfzijl	Kleine Belt	63
Delfzijl	Kleine Belt	65
Delfzijl	Kleine Belt	67
Delfzijl	Kleine Belt	69
Delfzijl	Kleine Belt	71
Delfzijl	Kleine Belt	73
Delfzijl	Kleine Belt	75
Delfzijl	Kleine Belt	77
Delfzijl	Kleine Belt	79
Delfzijl	Kleine Belt	81
Delfzijl	Kleine Belt	83
Delfzijl	Kleine Belt	85
Delfzijl	Kleine Belt	87
Delfzijl	Kleine Belt	89
Delfzijl	Kleine Belt	91
Delfzijl	Kleine Belt	93
Delfzijl	Kleine Belt	95
Delfzijl	Kleine Belt	97
Delfzijl	Kleine Belt	99
Delfzijl	Kleine Belt	101
Delfzijl	Kleine Belt	103
Delfzijl	Kleine Belt	105
Delfzijl	Kleine Belt	107
Delfzijl	Kleine Belt	109
Delfzijl	Kleine Belt	111
Delfzijl	Kleine Belt	113
Delfzijl	Kleine Belt	115
Delfzijl	Kleine Belt	117
Delfzijl	Kleine Belt	119
Delfzijl	Kleine Belt	121
Delfzijl	Kleine Belt	123
Delfzijl	Kleine Belt	125
Delfzijl	Kleine Belt	127
Delfzijl	Kleine Belt	129
Delfzijl	Kleine Belt	131
Delfzijl	Kleine Belt	133
Delfzijl	Kleine Belt	135
Delfzijl	Kleine Belt	137
Delfzijl	Kleine Belt	139
Delfzijl	Kleine Belt	141
Delfzijl	Kleine Belt	143
Delfzijl	Kleine Belt	145
Delfzijl	Kleine Belt	147
Delfzijl	Kleine Belt	149
Delfzijl	Kleine Belt	151
Delfzijl	Kleine Belt	153
Delfzijl	Kleine Belt	155
Delfzijl	Kleine Belt	157

Spijk	Tuinbouwweg	25
Spijk	Tuinbouwweg	27
Spijk	Tuinbouwweg	29
Spijk	Tuinbouwweg	31
Spijk	Havenweg	44
Spijk	Havenweg	46
Spijk	Havenweg	48
Spijk	Havenweg	50
Ter Apel	Eksterstraat	2
Ter Apel	Eksterstraat	4
Ter Apel	Eksterstraat	6
Ter Apel	Eksterstraat	8
Ter Apel	Eksterstraat	10
Ter Apel	Eksterstraat	12
Ter Apel	Eksterstraat	14
Ter Apel	Eksterstraat	16
Ter Apel	Eksterstraat	18
Ter Apel	Eksterstraat	20
Ter Apel	Eksterstraat	22
Ter Apel	Eksterstraat	24
Ter Apel	Eksterstraat	26
Ter Apel	Eksterstraat	28
Ter Apel	Eksterstraat	30
Ter Apel	Eksterstraat	32
Ter Apel	Eksterstraat	34
Ter Apel	Eksterstraat	36
Ter Apel	Eksterstraat	38
Ter Apel	Buizerdlaan	15
Ter Apel	Buizerdlaan	17
Ter Apel	Buizerdlaan	19
Ter Apel	Buizerdlaan	21
Ter Apel	Buizerdlaan	23
Ter Apel	Buizerdlaan	25
Ter Apel	Buizerdlaan	27
Ter Apel	Buizerdlaan	29
Ter Apel	Buizerdlaan	31
Ter Apel	Buizerdlaan	33
Ter Apel	Buizerdlaan	35
Ter Apel	Buizerdlaan	37
Ter Apel	Domus Lucisstraat	2
Ter Apel	Domus Lucisstraat	4
Ter Apel	Domus Lucisstraat	6
Ter Apel	Domus Lucisstraat	8
Ter Apel	Domus Lucisstraat	10
Ter Apel	Domus Lucisstraat	12

Ter Apel	Domus Lucisstraat	14
Ter Apel	Domus Lucisstraat	16
Ter Apel	Domus Lucisstraat	18
Ter Apel	Domus Lucisstraat	20
Ter Apel	Domus Lucisstraat	22
Ter Apel	Domus Lucisstraat	24
<hr/>		
Veendam	Dr. Koppiusstraat	13
Veendam	Dr. Koppiusstraat	15
Veendam	Dr. Koppiusstraat	17
Veendam	Dr. Koppiusstraat	19
Veendam	Dr. Koppiusstraat	21
Veendam	Dr. Koppiusstraat	23
Veendam	Dr. Koppiusstraat	25
Veendam	Dr. Koppiusstraat	27
Veendam	Dr. Koppiusstraat	29
Veendam	Dr. Koppiusstraat	31
Veendam	Dr. Koppiusstraat	33
Veendam	Dr. Koppiusstraat	35
Veendam	Dr. Koppiusstraat	37
Veendam	Dr. Koppiusstraat	39
Veendam	Dr. Koppiusstraat	41
Veendam	Dr. Koppiusstraat	43
Veendam	Dr. Koppiusstraat	45
Veendam	Dr. Koppiusstraat	45 A
Veendam	Tijdenstraat	14
Veendam	Tijdenstraat	16
Veendam	Tijdenstraat	18
Veendam	Tijdenstraat	20
Veendam	Tijdenstraat	22
Veendam	Tijdenstraat	24
Veendam	Tijdenstraat	26
Veendam	Tijdenstraat	28
Veendam	Tijdenstraat	30
Veendam	Tijdenstraat	32
Veendam	Tijdenstraat	34
Veendam	Tijdenstraat	36
Veendam	Tijdenstraat	38
Veendam	Tijdenstraat	40
Veendam	Tijdenstraat	42
Veendam	Tijdenstraat	44
Veendam	Tijdenstraat	46
Veendam	Tijdenstraat	48
Veendam	Tijdenstraat	50
Veendam	Tijdenstraat	52
Veendam	Tijdenstraat	54
Veendam	Tijdenstraat	56
Veendam	Tijdenstraat	58
Veendam	Tijdenstraat	58 A

Veendam	Dr. Bekenkampstraat	20
Veendam	Dr. Bekenkampstraat	22
Veendam	Dr. Bekenkampstraat	24
Veendam	Dr. Bekenkampstraat	26
Veendam	Dr. Bekenkampstraat	28
Veendam	Dr. Bekenkampstraat	30
Veendam	Dr. Bekenkampstraat	32
Veendam	Dr. Bekenkampstraat	34
Veendam	Dr. Bekenkampstraat	36
Veendam	Dr. Bekenkampstraat	38
Veendam	Dr. Bekenkampstraat	40
Veendam	Dr. Bekenkampstraat	42
Veendam	Dr. Bekenkampstraat	44
Veendam	Dr. Bekenkampstraat	46
Veendam	Dr. Bekenkampstraat	48
Veendam	Dr. Bekenkampstraat	50
Veendam	Dr. Bekenkampstraat	52
Veendam	Dr. Bekenkampstraat	54
Veendam	Dr. Bekenkampstraat	56
Veendam	Dr. Bekenkampstraat	58
Veendam	Dr. Bekenkampstraat	60
Veendam	Dr. Bekenkampstraat	62
Veendam	Dr. Bekenkampstraat	64
Scheemda	Donellenlaan	3
Scheemda	Donellenlaan	5
Scheemda	Donellenlaan	7
Scheemda	Donellenlaan	9
Scheemda	Donellenlaan	11
Scheemda	Donellenlaan	13
Scheemda	Donellenlaan	15
Scheemda	Donellenlaan	17
Scheemda	Donellenlaan	19
Scheemda	Donellenlaan	21
Scheemda	Donellenlaan	23
Scheemda	Donellenlaan	25
Scheemda	Donellenlaan	27
Scheemda	Donellenlaan	14
Scheemda	Donellenlaan	16
Scheemda	Donellenlaan	18
Scheemda	Donellenlaan	20
Veendam	Frieslandlaan	25
Veendam	Frieslandlaan	27
Veendam	Frieslandlaan	29
Veendam	Frieslandlaan	31
Veendam	Frieslandlaan	33
Veendam	Frieslandlaan	35
Veendam	Frieslandlaan	37

Veendam	Frieslandlaan	39
Veendam	Frieslandlaan	41
Veendam	Frieslandlaan	43
Veendam	Frieslandlaan	45
Veendam	Frieslandlaan	47
Veendam	Frieslandlaan	49
Veendam	Frieslandlaan	51
Veendam	Frieslandlaan	53
Veendam	Frieslandlaan	55
Veendam	Frieslandlaan	57
Veendam	Frieslandlaan	59
Veendam	Frieslandlaan	61
Veendam	Frieslandlaan	63
Veendam	Frieslandlaan	65
Veendam	Frieslandlaan	67
Veendam	Frieslandlaan	69
Veendam	Frieslandlaan	71
Veendam	Frieslandlaan	73
Veendam	Frieslandlaan	75
Veendam	Frieslandlaan	77
Veendam	Frieslandlaan	79
Veendam	Frieslandlaan	81
Veendam	Frieslandlaan	83
Veendam	Frieslandlaan	85
Veendam	Frieslandlaan	87
Veendam	Frieslandlaan	89
Veendam	Frieslandlaan	91
Veendam	Frieslandlaan	93
Veendam	Frieslandlaan	95
Veendam	Frieslandlaan	97
Veendam	Frieslandlaan	99
Veendam	Frieslandlaan	101
Veendam	Frieslandlaan	103
Bellingwolde	Lijsterlaan	1
Bellingwolde	Lijsterlaan	2
Bellingwolde	Lijsterlaan	3
Bellingwolde	Lijsterlaan	4
Bellingwolde	Lijsterlaan	5
Bellingwolde	Lijsterlaan	6
Bellingwolde	Lijsterlaan	7
Bellingwolde	Lijsterlaan	8
Bellingwolde	Lijsterlaan	9
Bellingwolde	Lijsterlaan	10
Bellingwolde	Lijsterlaan	11
Bellingwolde	Lijsterlaan	12
Bellingwolde	Lijsterlaan	13
Bellingwolde	Lijsterlaan	14
Bellingwolde	Lijsterlaan	15
Bellingwolde	Lijsterlaan	16

Bellingwolde	Lijsterlaan	17
Bellingwolde	Lijsterlaan	18
Bellingwolde	Lijsterlaan	19
Bellingwolde	Lijsterlaan	20
Bellingwolde	Lijsterlaan	21
Bellingwolde	Lijsterlaan	22
Bellingwolde	Lijsterlaan	23
Bellingwolde	Lijsterlaan	24

6-4-2017	geen bijzonderheden	2-5-2017	geen bijzonderheden
6-4-2017	geen bijzonderheden	2-5-2017	geen bijzonderheden
6-4-2017	geen bijzonderheden	2-5-2017	geen bijzonderheden
6-4-2017	geen bijzonderheden	2-5-2017	geen bijzonderheden
6-4-2017	geen bijzonderheden	2-5-2017	geen bijzonderheden
6-4-2017	geen bijzonderheden	2-5-2017	geen bijzonderheden
6-4-2017	geen bijzonderheden	2-5-2017	geen bijzonderheden
6-4-2017	geen bijzonderheden	2-5-2017	geen bijzonderheden

19-6-2017 geen bijzonderheden
19-6-2017 geen bijzonderheden
19-6-2017 geen bijzonderheden
19-6-2017 geen bijzonderheden
19-6-2017 geen bijzonderheden
19-6-2017 geen bijzonderheden
19-6-2017 geen bijzonderheden
19-6-2017 geen bijzonderheden
19-6-2017 geen bijzonderheden
19-6-2017 geen bijzonderheden
19-6-2017 geen bijzonderheden

19-6-2017 geen bijzonderheden
19-6-2017 geen bijzonderheden
19-6-2017 geen bijzonderheden
19-6-2017 geen bijzonderheden
19-6-2017 geen bijzonderheden
19-6-2017 geen bijzonderheden
19-6-2017 geen bijzonderheden
19-6-2017 geen bijzonderheden
19-6-2017 geen bijzonderheden
19-6-2017 geen bijzonderheden
19-6-2017 geen bijzonderheden
19-6-2017 geen bijzonderheden
19-6-2017 geen bijzonderheden
19-6-2017 geen bijzonderheden
19-6-2017 geen bijzonderheden
19-6-2017 geen bijzonderheden
19-6-2017 geen bijzonderheden
19-6-2017 geen bijzonderheden
19-6-2017 geen bijzonderheden

19-6-2017 1x GD uitvlieger

19-6-2017 geen bijzonderheden
19-6-2017 geen bijzonderheden

19-6-2017 1x LV uitvlieger

19-6-2017 geen bijzonderheden
19-6-2017 geen bijzonderheden
19-6-2017 geen bijzonderheden
19-6-2017 geen bijzonderheden
19-6-2017 geen bijzonderheden
19-6-2017 geen bijzonderheden
19-6-2017 geen bijzonderheden
19-6-2017 geen bijzonderheden
19-6-2017 geen bijzonderheden
19-6-2017 geen bijzonderheden

19-6-2017 1x GD (zomer/paarverblijf)

19-6-2017 geen bijzonderheden
19-6-2017 geen bijzonderheden
19-6-2017 geen bijzonderheden
19-6-2017 geen bijzonderheden
19-6-2017 geen bijzonderheden
19-6-2017 geen bijzonderheden

8-6-2017	geen bijzonderheden	19-6-2017
8-6-2017	geen bijzonderheden	19-6-2017
8-6-2017	geen bijzonderheden	19-6-2017
8-6-2017	geen bijzonderheden	19-6-2017
8-6-2017	geen bijzonderheden	19-6-2017
8-6-2017	1x GZ nok	19-6-2017
8-6-2017	geen bijzonderheden	19-6-2017
8-6-2017	geen bijzonderheden	19-6-2017
8-6-2017	geen bijzonderheden	19-6-2017
8-6-2017	1x GD kopgevel	19-6-2017
8-6-2017	geen bijzonderheden	19-6-2017
8-6-2017	geen bijzonderheden	19-6-2017
8-6-2017	geen bijzonderheden	19-6-2017
8-6-2017	geen bijzonderheden	19-6-2017
8-6-2017	1x GZ kopgevel	19-6-2017
8-6-2017	geen bijzonderheden	19-6-2017
8-6-2017	geen bijzonderheden	19-6-2017
8-6-2017	geen bijzonderheden	19-6-2017
8-6-2017	1x GZ kopgevel	19-6-2017
8-6-2017	1x GZ kopgevel	19-6-2017
8-6-2017	geen bijzonderheden	19-6-2017
8-6-2017	geen bijzonderheden	19-6-2017
8-6-2017	1x GZ kopgevel	19-6-2017

9-6-2017	geen bijzonderheden
9-6-2017	geen bijzonderheden
9-6-2017	geen bijzonderheden
9-6-2017	geen bijzonderheden
9-6-2017	geen bijzonderheden
9-6-2017	1xLV onder dakpannen achterzijde
9-6-2017	geen bijzonderheden
9-6-2017	geen bijzonderheden
9-6-2017	geen bijzonderheden
9-6-2017	geen bijzonderheden
9-6-2017	geen bijzonderheden
9-6-2017	geen bijzonderheden
9-6-2017	geen bijzonderheden
9-6-2017	geen bijzonderheden
9-6-2017	geen bijzonderheden
9-6-2017	geen bijzonderheden

25-5-2017	geen bijzonderheden	8-6-2017
25-5-2017	geen bijzonderheden	8-6-2017
25-5-2017	geen bijzonderheden	8-6-2017
25-5-2017	geen bijzonderheden	8-6-2017
25-5-2017	1x LV	8-6-2017
25-5-2017	geen bijzonderheden	8-6-2017
25-5-2017	geen bijzonderheden	8-6-2017

8-6-2017	geen bijzonderheden	29-6-2017
8-6-2017	geen bijzonderheden	29-6-2017
8-6-2017	geen bijzonderheden	29-6-2017
8-6-2017	geen bijzonderheden	29-6-2017
8-6-2017	geen bijzonderheden	29-6-2017
8-6-2017	geen bijzonderheden	29-6-2017
8-6-2017	geen bijzonderheden	29-6-2017
8-6-2017	geen bijzonderheden	29-6-2017

geen bijzonderheden	12-7-2017	geen bijzonderheden
geen bijzonderheden	12-7-2017	geen bijzonderheden
geen bijzonderheden	12-7-2017	geen bijzonderheden
geen bijzonderheden	12-7-2017	geen bijzonderheden
geen bijzonderheden	12-7-2017	geen bijzonderheden
geen bijzonderheden	12-7-2017	geen bijzonderheden
geen bijzonderheden	12-7-2017	geen bijzonderheden
geen bijzonderheden	12-7-2017	geen bijzonderheden

resultaten 4e veldbez	datum 5de veldbezo	resultaten 5de veldbezo
-----------------------	--------------------	-------------------------

N.V.T.

N.V.T.

N.V.T.

N.V.T.

N.V.T.

N.V.T.

N.V.T.

N.V.T.

N.V.T.

N.V.T.

N.V.T.

N.V.T.

N.V.T.

N.V.T.

N.V.T.

N.V.T.

N.V.T.

N.V.T.

N.V.T.

N.V.T.

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

geen bijzonderheden

GD paarverblijf

geen bijzonderheden

geen bijzonderheden

RD+GD paarverblijf 1ste rij pannen

geen bijzonderheden

RD paarverblijf zijpannen (dakapel)

geen bijzonderheden

geen bijzonderheden

geen bijzonderheden

geen bijzonderheden

geen bijzonderheden

GD+RD, 2 aparte paarverblijven

geen bijzonderheden

geen bijzonderheden

geen bijzonderheden

geen bijzonderheden

geen bijzonderheden

geen bijzonderheden

geen bijzonderheden

geen bijzonderheden

geen bijzonderheden

geen bijzonderheden

geen bijzonderheden

geen bijzonderheden

geen bijzonderheden

geen bijzonderheden

geen bijzonderheden

geen bijzonderheden

geen bijzonderheden

geen bijzonderheden

geen bijzonderheden

geen bijzonderheden

geen bijzonderheden

Mitigatie

1 meter vogelvide

geen kasten mogelijk, maatwerk

4 kasten

1 meter vogelvide

2 meter vogelvide

1 meter vogelvide

1 meter vogelvide

4 kasten vleermuis, 1 meter vogelvide

2 meter vogelvide

2 meter vogelvide

2 meter vogelvide

2 meter vogelvide

kraamkoloniekast Vivara Pro VK SK 03

2 meter vogelvide

2 meter vogelvide
2 meter vogelvide
2 meter vogelvide
2 meter vogelvide
2 meter vogelvide
2 meter vogelvide
2 meter vogelvide
2 meter vogelvide

1 meter vogelvide

2 meter vogelvide
1 meter vogelvide

4 kasten

laativlieger. Maatwerk

4 kasten

2 meter vogelvide

1 meter vogelvide

1 meter vogelvide

1 meter vogelvide

1 meter vogelvide

1 meter vogelvide

1 meter vogelvide

2 meter vogelvide

1 meter vogelvide

4 kasten

4 kasten

1 meter vogelvide

1 meter vogelvide

4 kasten

4 kasten

5 gierzwaluwkasten

1 meter vogelvide, 1 kraamkast VivaraPro VK SK 03

1 meter vogelvide

1 meter vogelvide

1 meter vogelvide

1 meter vogelvide

1 meter vogelvide

1 meter vogelvide
2 meter vogelvide
1 meter vogelvide
1 meter vogelvide

1 meter vogelvide

4 kasten

4 kasten

5 gierzwaluwkasten

4 kasten

5 gierzwaluwkasten
10 gierzwaluwkasten

10 gierzwaluwkasten

20 gierzwaluwkasten

10 gierzwaluwkasten

5 gierzwaluwkasten
10 gierzwaluwkasten
15 gierzwaluwkasten
5 gierzwaluwkasten

4 kasten
5 gierzwaluwkasten

5 gierzwaluwkasten

5 gierzwaluwkasten
10 gierzwaluwkasten

5 gierzwaluwkasten

Geen kasten, maatwerk laatvlieger!

Laatvlieger, maatwerk. Geen kasten mogelijk.

4 kasten

4 kasten

4 kasten

4 kasten

8 kasten

1 meter vogelvide

4x kast HM

2x kast HM

maatwerk laatvlieger, geen kasten

[REDACTED]